

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo

OPĆINA CENTAR SARAJEVO

**PLAN ZAŠTITE OD POŽARA
ZA OBJEKAT OPĆINE CENTAR SARAJEVO SA PRIPADAJUĆIM
OBJEKTIMA (PROSTORIMA) MJESNIH ZAJEDNICA**

Sarajevo, Juli/Srpanj 2013. godine

TEHNOSIGURNOST

PROIZVODNJA, INŽINJERING, SERVISIRANJE U OBLASTI ZAŠTITE NA RADU, ZAŠTITE OD POŽARA I ZASTUPANJE STRANIH FIRMI

D.O.O. **TEHNOSIGURNOST** SARAJEVO, Sakiba Nišića br. 5; Tel: ++387 33 525 101, Fax: ++387 33 618 007

Žiro račun kod RAIFFEISEN BANK d.d.– SARAJEVO

Broj računa: 1610000011060048

PDV: 200377760003

U izradi Plana zaštite od požara učestvovali su:

1. Safet Pilav, dipl.ing.el.teh. _____
2. Hasan Karup, dipl.inž. građ. _____
3. Halil Karahmet, dipl.inžmaš. _____
4. Naser Vlahovljak, dipl.fiz. _____

direktor

Abdulah Fišeković

SADRŽAJ

A.	OPŠTI DIO	5
I.	UVOD.....	6
II.	ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA	6
III.	ANALIZA I PROCJENA UGROŽENOSTI OD POŽARA.....	9
IV.	ANALIZA POŽARNIH OPTEREĆENJA, KLASA POŽARA I POTREBNIH SREDSTAVA ZA GAŠENJE	12
V.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA	18
VI.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	20
VII.	LITERATURA I TEHNIČKI PROPISI.....	25
B.	OBJEKAT OPĆINE CENTAR SARAJEVO	27
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	28
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA ZA OBJEKAT OPĆINE CENTAR	41
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	42
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	43
C.	CENTAR ZA PODRŠKU BIZNISU OPĆINE CENTAR	44
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	45
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	51
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	52
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	53
D.	MJESNA ZAJEDNICA „BARDAKČIJE“	54
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	55
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	61
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	62
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	63
E.	MZ “BETANIJA – ŠIP”	64
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	65
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	71
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	72
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	73
F.	MZ “BREKA – KOŠEVO II”	74
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	75
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	81
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	82
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	83
G.	MZ “CIGLANE – GORICA”	84
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	85
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	91
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	92
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	93
H.	MZ “DONJI VELEŠIĆI”	94
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	95
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	100
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	101
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	102
I.	MZ “DŽIDŽIKOVAC – KOŠEVO I”	103
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	104
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	109
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	110
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	111
J.	MZ “HRASTOVI – MRKOVIĆI”	112

I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	113
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	119
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	120
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	121
K.	MZ "KOŠEVSKO BRDO"	122
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	123
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	129
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	130
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	131
L.	MZ "MARIJIN DVOR – CRNI CRH"	132
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	133
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	139
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	140
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	141
M.	MZ "MEJTAŠ – BJELAVE"	142
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	143
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	149
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	150
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	151
N.	MZ "PARK – VIŠNJI"	152
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	153
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	159
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	160
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	161
O.	MZ "PIONIRSKA DOLINA – NAHOREVO"	162
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	163
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	169
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	170
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	171
P.	MZ „SKENDERIJA – PODTEKIJA“	172
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	173
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	179
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	180
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	181
Q.	MZ „SOUKBUNAR“	182
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	183
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	189
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	190
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	191
R.	MZ „TRG OSLOBOĐENJA – CENTAR“	192
I.	ANALIZA I PROCJENA RIZIKA	193
II.	MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,	199
III.	OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO	200
IV.	GRAFIČKI PRILOZI	201

A. OPŠTI DIO

Na osnovu člana 22, stav 3 Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Sl. Novine F BiH" br. 64/09), i člana 69. Statuta Općine Centar Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ br. 10/02), a u skladu sa odredbama o određivanju nadležnog organa za donošenje Općeg akta o preduzimanju mjera za provođenje i unaprijeđenje mjera zaštite od požara, Općinski načelnik svojom Odlukom br. _____ od _____ 2013. godine, donio je

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

ZA OBJEKAT OPĆINE CENTAR SARAJEVO SA PRIPADAJUĆIM OBJEKTIMA (PROSTORIMA) MJESNIH ZAJEDNICA

I. UVOD

U cilju organizacije i sprovođenja zaštite od požara u svim objektima Općine Centar Sarajevo (u daljem tekstu: Općina Centar), Plan zaštite od požara je obavezujući akt. Podloge za izradu Plana su dostupna tehničko-tehnološka dokumentacija, podaci dobijeni obilaskom objekata i utvrđivanjem činjeničnog stanja pripadajućih postrojenja i instalacija na licu mjesta, te analiza i procjena požarne ugroženosti izvršena na osnovu prikupljenih podataka jednom od priznatih metoda. U skladu sa zaključcima iz procjene, planirano je organizovanje i sprovođenje preventivnih mjera zaštite kojima će se spriječiti nastanak požara i eksplozije, spriječiti njegovo širenje i obezbijediti uslovi za efikasnu evakuaciju, intervenciju na gašenju požara te spašavanje materijalnih dobara. Ovisno o stepenu, vrsti i obimu opasnosti, planirana su sredstva i oprema za gašenje početnih požara, te organiziranje akcije gašenja. Informisanje i obrazovanje zaposlenih iz domena zaštite od požara čine značajan segment u sprovođenju mjera zaštite od požara, pri čemu Plan predstavlja osnov za sticanje znanja iz ove oblasti.

U cilju podizanja postojećeg nivoa zaštite od požara, Planom su predviđene mjere otklanjanja uočenih nedostataka, koje će se realizovati u skladu sa materijalnim mogućnostima i prema utvrđenom planu investicionog održavanja, a sve u skladu sa važećim propisima iz oblasti zaštite od požara.

II. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

II.1. OSNOVNE MJERE ZAŠTITE

1. Planom zaštite od požara (u daljem tekstu Plan) pravi se analiza i utvrđuje procjena ugroženosti od požara te utvrđuju mjere i poslovi zaštite od požara koje je obavezno poduzimati i sprovesti u svim organizacionim cjelinama Općine Centar, Sarajevo.
2. Cilj donošenja Plana je otklanjanje potencijalnih opasnosti po nastanak požara, pravovremeno otkrivanje požara, sprečavanje širenja požara, njegovo gašenje, te spasavanje ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.
3. Planom se utvrđuje procjena ugroženosti od požara objekata i prostora u njima, te na osnovu izvršene procjene utvrđuju:
 - osnovne mjere zaštite od požara,
 - organizacija zaštite od požara,
 - sistem veza i obavještanja u slučaju pojave požara,
 - postupak u slučaju požara,
 - način rukovođenja akcijom gašenja požara i spasavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom,
 - tehnička oprema i sredstva za gašenje požara i način obezbjeđenja potrebne vode za gašenje,
 - način obezbjeđenja požarnih puteva, prolaza i prilaza,
 - mjere unapređenja zaštite od požara,
 - obrazovne aktivnosti iz domena zaštite od požara,
 - način i izvori finansiranja zaštite od požara i
 - mjere obezbjeđenja izvršenja Plana.

4. Mjere zaštite od požara određene ovim Planom, Zakonom o zaštiti od požara i vartogastvu (u daljem tekstu: zakon) i drugim propisima i tehničkim normativima, kao i mjere zaštite koje odrede državni organi nadležni za poslove zaštite od požara, obavezno se sprovode na svim mjestima u svim objektima i prostorima, što je u sastavu redovnog izvršavanja radnih poslova i zadataka.
5. Operativno taktički plan gašenja požara sastavni je dio Plana zaštite od požara.
6. Općinski načelnik Općine Centar Sarajevo (u daljem tekstu: Općinski načelnik), u skladu sa Zakonom i ovim Planom, donosi svoja Opća akta, planove i programe u vezi sa sprovođenjem i unapređenjem zaštite od požara i eksplozije, te putem svojih organa, službi i odgovornih radnika vrše kontrolu sprovođenja planova i programa mjera i aktivnosti iz djelokruga zaštite od požara.
Općim aktom iz prethodnog stava utvrđuju se naročito zadaci za poduzimanje mjera kojima će se spriječiti nastanak požara i eksplozije i njegove štetne posljedice, i odgovornost rukovodnih i drugih radnika, a naročito odgovornost radnika u okviru njihovog djelokruga.
7. Općim aktom (Pravilnikom o zaštiti od požara) iz člana 24 Zakona utvrđuju se naročito zadaci na poduzimanju mjera kojima će se spriječiti nastanak požara i eksplozije i njegove štetne posljedice, i odgovornost rukovodećih i drugih radnika, a naročito odgovornost radnika u okviru njihovog djelokruga rada.
8. Općim aktom utvrđuju se prostori i radna mjesta na kojima se obavljaju poslovi i radni zadaci sa povećanim opasnostima od požara i eksplozije. U prostorijama i na mjestima sa povećanom opasnosti po nastanak požara ili eksplozije moraju se poduzimati posebne mjere zaštite, u skladu sa planom i tehničkim propisima.
9. Općinski načelnik organizira zaštitu od požara i stara se o njenom uspješnom sprovođenju propisanih mjera zaštite kao i o njenom unapređenju.
10. Zadaci iz prethodnog stava podrazumijevaju:
 - staranje o pravovremenom i pravilnom vršenju poslova i radnih zadataka iz djelokruga zaštite od požara i eksplozije,
 - donošenje planova i programa mjera i aktivnosti iz djelokruga zaštite od požara
 - koordiniranje i usmjeravanje ovih aktivnosti,
 - organiziranje sprovođenja unutrašnje kontrole, utvrđivanje njenog djelokruga rada,
 - ovlaštenja i odgovornosti radnika koji tu kontrolu vrše.
11. Službi, odnosno odgovornom radniku, u čijem djelokrugu rada su poslovi i zadaci zaštite od požara, Općim aktom o zaštiti od požara utvrdit će se obaveze i odgovornost u pogledu primjene mjera zaštite od požara koje se odnose na izvršenje poslova i zadataka: u tekućem održavanju radnih prostora i objekata, izgradnje, dogradnje, rekonstrukcije, sanacije i adaptacije, objekata i uređaja, instalacija i opreme.

II.2. ORGANIZIRANJE ZAŠTITE OD POŽARA

1. Organiziranje i sprovođenje zaštite od požara vrši se na osnovu Plana zaštite od požara, Pravilnika o zaštiti od požara, Zakona i propisa iz oblasti zaštite od požara, kao i drugih opštih akata.
2. Opći akti, u smislu prethodnog stava usklađuju se sa ovim Planom.
3. Organiziranje zaštite od požara i eksplozije u objektu Općine Centar i objektima (prostorima) Mjesnih zajednica obezbjeđuje se:
4. organiziranjem vršenja preventivnih poslova zaštite od požara i eksplozije,
5. organiziranjem obrazovnih akcija iz domena zaštite od požara i eksplozije i redovne provjere stečenih znanja,
6. organiziranjem stručne unutarnje kontrole sprovođenja mjera zaštite od požara i eksplozije i
7. organizovanjem povremene stručne komisije za rješavanje problema iz oblasti zaštite od požara i eksplozije.
8. Sprovođenje mjera zaštite od požara vrši se prvenstveno na svakom radnom mjestu u okviru obavljanja poslova i zadataka na koje su uposlenici raspoređeni.
9. Pravilnikom o zaštiti od požara utvrdit će se mjere i radnje u vezi sprovođenja zaštite od požara za svako radno mjesto ili grupu srodnih poslova.
10. Programom obrazovnih aktivnosti obezbijedit će se upoznavanje svih uposlenika sa opasnostima od požara vezanim za poslove i zadatke na koje je uposlenik raspoređen kao i sredstvima za gašenje požara, praktičnom upotrebom aparata za gašenje početnih požara, uređaja, opreme, te opasnostima i

mjerama zaštite u sprovođenju akcije gašenja požara a sve u skladu sa Programom obuke zaposlenika u pravnim licima, državnim organima i drugim institucijama u oblasti zaštite od požara („Sl. Novine F BiH br. 59/10“).

11. Rukovodni uposlenici i uposlenici sa posebnim ovlaštenjima, svaki u svom djelokrugu rada, odgovorni su za organiziranje i sprovođenje zaštite od požara, naročito za primjenu propisanih i naloženih mjera, održavanje i ispravnost kao i namjensku upotrebu opreme i sredstava za gašenje požara, te upoznavanje radnika sa opasnostima od požara.

II.3. OBRAZOVNE AKTIVNOSTI

Obrazovne aktivnosti organizuju se u skladu sa Programom obuke zaposlenika u pravnim licima, državnim organima i drugim institucijama u oblasti zaštite od požara („Sl. Novine F BiH br. 59/10“).

1. Obrazovna aktivnost prvenstveno obuhvata:
 - stručno obrazovanje rukovodnih kadrova,
 - stručno osposobljavanje i usavršavanje uposlenika koji obavljaju poslove zaštite od požara, a koji su odgovorni za sprovođenje i unapređenje zaštite od požara,
 - upoznavanje uposlenika sa opasnostima od požara vezanim za rad na poslovima i zadacima na koje su raspoređeni kao i sa mjerama i sredstvima za zaštitu i gašenje požara, praktičnom upotrebom aparata za početno gašenje požara, te sa materijalnom i drugom odgovornošću za slučajeve nepridržavanja utvrđenih mjera zaštite od požara, a sve u skladu sa čalnom 128 Zakona,
 - redovita provjera znanja stečenih u obrazovnim aktivnostima.
2. Općinski načelnik donosi program obrazovnih aktivnosti za određeni period.
3. Obrazovne aktivnosti iz domena zaštite od požara i eksplozije i provjera stečenog znanja može se povjeriti isključivo stručnim i ovlaštenim organizacijama ili licima.
4. Provjera stečenog znanja vrši se pismenim testom
5. Dokumentacija o provedenoj obuci čuva se u skladu sa propisima koji regulišu oblast čuvanja arhivske dokumentacije.

II.4. FINANSIRANJE ZAŠTITE OD POŽARA

1. Sredstva za finansiranje sprovođenja i unapređenja zaštite od požara obezbjeđuje Općina u skladu sa Općim aktom koji donosi u okviru potreba iz djelokruga zaštite od požara.
2. Općina obezbjeđuje sredstva za:
 - redovno obavljanje poslova zaštite od požara koje sprovode stručne službe i odgovorni uposlenici,
 - nabavku opreme i sredstava za zaštitu i gašenje požara,
 - školovanje, stručno osposobljavanje i usavršavanje uposlenika, koji je kao odgovorno lice, obavezan starati se o sprovođenju i unapređenju zaštite od požara ili kontroli sprovođenja istih,
 - obučavanje i upoznavanje uposlenika sa opasnostima vezanim za: rad na poslovima i radnim zadacima na koje su raspoređeni, mjerama i sredstvima za zaštitu i gašenje požara, praktičnom upotrebom aparata za gašenje početnog požara, kao i materijalnom i drugom odgovornošću radnika zbog nepridržavanja propisanih i Općim aktom utvrđenih mjera zaštite od požara,
 - druge potrebe zaštite od požara koje proističu iz ovog Plana, koje se utvrde programima i odlukama Općinskog načelnika.

II.5. KONTROLA SPROVOĐENJA MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

1. Stručnu unutrašnju kontrolu sprovođenja mjera zaštite od požara određenih Zakonom i Planom, kao i sprovođenja tehničkih normativa i standarda iz domena zaštite od požara i eksplozije, obavlja Služba za zajedničke poslove Općine centar.
2. Stručna unutrašnja kontrola vrši se u skladu sa Planom, smjernicama, zaključcima i Općim aktima organa upravljanja.
3. O svom radu i zapažanjima, unutrašnja kontrola redovito, a najmanje svaka tri mjeseca, sačinjava izvještaj i dostavlja ga odgovornoj osobi (Općinskom načelniku).
4. Sastavni dio ovih izvještaja su prijedlozi za uspješno sprovođenje i unapređenje zaštite od požara i otklanjanje uočenih nedostataka.

III. ANALIZA I PROCJENA UGROŽENOSTI OD POŽARA

Plan zaštite od požara podrazumjeva kompletno razmatranje stanja mjera zaštite od požara u jednom pravnom licu ili organu uprave, bez obzira na broj objekata kojima raspolaže. Organizacija zaštite od požara mora biti uređena jedinstveno i to na način da bude efikasna i u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima u Bosni i Hercegovini odnosno Federaciji Bosne i Hercegovine.

Po svojoj namjeni svi objekti u vlasništvu Općine Centar spadaju u građevine za javnu upotrebu u skladu sa važećim Pravilnikom¹.

Pored Zakona koji je temeljni dokument, za izradu ovog Plana i procjene ugroženosti, koristi se i odgovarajuća Uredba² te Metodologija³ koja za potrebe procjene ugroženosti propisuje upotrebu domaćih numeričkih metoda a u njihovom nedostaku upotrebu u svijetu prihvaćenih numeričkih metoda. U skladu sa tim, u ovom Planu će biti korištena odgovarajuća TRVB⁴ Smjernica i druge TRVB smjernice vezane za nju. Da bi u cjelini bila izvršena procjena rizika potrebno je izvršiti analizu više faktora koji utiču na rizik od nastanka i širenja požara. Ti faktori su prije svega lokacija objekta u odnosu na susjedne objekte i mogućnost međusobnog prenosa požara sa jednog objekta na drugi, broj ljudi koji su zaposleni u objektu odnosno koji se u kritičnom momentu mogu naći u objektu, njihova radna i kvalifikaciona struktura, dispozicija prostora unutar objekta po njihovoj namjeni, arhitektonsko-građevinske karakteristike objekta, podjela u požarne sektore, primjenjeni materijali i njihove požarne karakteristike (kako onih u konstrukciji objekta odnosno enterijerskoj obradi tako i onih u tehnološkom procesu koji je zastupljen u objektu), zastupljenost i prohodnost puteva evakuacije, odvođenje dima i toplote nastalih u eventualnom požaru, tehnološki proces koji je zastupljen u objektu, snabdjevanje vodom za gašenje požara, kvalitet mašinskih i elektro-instalacija i njihova usklađenost sa važećim propisima, te analiza prisutnog požarnog opterećenja (mobilnog i imobilnog).

Tek nakon analize svih ovih karakteristika objekta moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara ("Sl. Novine F BiH br. 79/11"), odnosno u skladu sa smjernicom TRVB A 100 izvršiti razvrstavanje objekata u odgovarajuću kategoriju požarne ugroženosti i izvršiti procjenu rizika od požara, te na kraju propisati potrebne mjere zaštite od požara pored već primjenjenih.

Ovakva analiza će biti urađena za svaki od objekata (prostora) koji su predmet ovog Plana.

III.1. OBJEKTI I PROSTORI

Objekti i prostori koji su obuhvaćeni ovim Planom su slijedeći:

Rredni broj	Naziv objekta (prostora)	Adresa
1	Općina Centar Sarajevo	Mis Irbina br. 1
2	Centar za podršku biznisu (biznisa)	Muhameda Kantardžića br. 3
3	MZ „Bardakčije“	Zaima Šarca 14 D
4	MZ „Betanija –Šip“	Dejzina Bikića 6
5	MZ „Breka – Koševo II“	Juraja Najdharta 5
6	MZ „Ciglane – Gorica“	Trg Merhemića 14
7	MZ „Donji Velešići“	Hasana Bibera 5
8	MZ „Džidžikovac - Koševo I“	Hasana Kikića 8
9	MZ „Hrastovi-Mrkovići“	Panjina kula do br. 78
10	MZ „Koševo brdo“	Braće Begić 11
11	MZ „Marijin Dvor - Crni vrh“	Dolina 7
12	MZ „Mejtaš – Bjelave“	Čekaluša 7
13	MZ „Park – Višnjik“	Čekaluša 69
14	MZ „Pionirska dolina – Nahorevo“	Nahorevska 103

¹ Pravilnik o zaštiti od požara građevina za javnu upotrebu („Sl. Novine F BiH br. 86/11“),

² Uredba o sadržaju i načinu izrade Planova zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća i Planova zaštite od požara („Sl. Novine F BiH br. 8/11“),

³ Metodologija za izradu procjene Ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 8/11“),

⁴ TRVB A 100 87.

Rredni broj	Naziv objekta (prostora)	Adresa
15	MZ „Skenderija – Podtekija“	Skenderija 5
16	MZ „Soukbunar“	Soukbunar 203
17	MZ „Trg Oslobođenja – Centar“	Mis Irbina 18

III.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno objekti u vlasništvu Općine centar su objekti i prostori administrativne namjene.

U objektima su uposljeni uposlenici administracije Općine Centar raspoređeni u odgovarajuće stručne službe i uprave a u objektima (prostorima) mjesnih zajednica uposlen je mali broj uposlenika koji obavljaju administrativne poslove iz nadležnosti Mjesnih zajednica.

Broj i struktura uposlenih u svakom objektu će biti data u onim poglavljima ovog Plana koja se odnose na svaki objekat pojedinačno.

III.3. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Jedan od uslova efikasnog preduzimanja preventivnih mjera zaštite od požara i eksplozije jeste poznavanje svih opasnosti koje mogu doći do izražaja u određenoj sredini.

Objekti ili njihovi požarni sektori su kategorisani prema njihovoj primarnoj namjeni. Osnov za kategorizaciju je vrijeme korištenja objekta – dnevna upotreba, večernja upotreba, ili noćna upotreba – kao i činjenica u kojoj mjeri je korisnicima tih prostorija i na koji način moguće da se sami ili uz pomoć drugih spase u slučaju požara.

Za određeni objekat kategorija namjene objekta ili požarnog sektora mora se razmatrati u kontekstu aktivnosti koje se obavljaju u objektu.

Budući da većinu sadržaja u objektima iz poglavlja III.1 ovog Plana čine administrativno-poslovni prostori, te prostori arhiva, u tim objektima su zastupljene opšte opasnosti od požara karakteristične za objekte ove namjene.

Objekti i prostori u vlasništvu Općine Centar su u skladu sa Pravilnikom⁵ se razvrstavaju u grupu 122 (Poslovne građevine).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti posebno će biti definisana za svaki od objekata (prostora) iz poglavlja III.1. ovog Plana u onom dijelu ovog Plana koji se odnosi na sam taj objekat (prostor).

Kako je već navedeno svi objekti i prostori iz poglavlja III.1 su administrativne namjene sa pratećim sadržajima kakve su sale za sastanke, arhive, šalter-sale.

Objekti (prostori) su napojeni električnom energijom iz elektrodistributivne mreže u skladu sa propisima za postrojenja i instalacije te vrste, te ove instalacije ne predstavljaju veću opasnost od pojave i širanjepožara iznad uobičajene. Neki od objekata (Objekat Općine centar) ima rezervno napajanje preko agregata. Svi prostori su opremljeni savremenim uredskim mobilijarom i pratećom računarskom odnosno multimedijalnom opremom. Velika količina kablova potrebna za funkcionisanje ove opreme povećava rizik od širenja požara u ovim objektima (prostorima).

Objekti imaju centralno grijanje a niti jedan od objekata nema vlastitu kotlovnicu u kojoj bi se proizvodila toplotnu energiju za potrebe grijanja već se toplotna energija dobija iz drugih izvora odnosno od drugih isporučilaca (KJKP „TOPLANE SARAJEVO“ i slično).

Niti jedan objekat iz Poglavlja III.1 nema skladište zapaljivih tečnosti, gasova ili drugih opasnih materija. Također niti u jednom od ovih objekata ne egzistiraju zone opasnosti od eksplozije.

⁵ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

U ovim objektima (prostorima) nema tehnoloških ili bilo kojih drugih postrojenja koja su zastarjela i koja bi svojim radom ili prisustvom kao takva predstavljala poseban izvor opasnosti od požara ili eksplozije. Od tehnoloških izvora opasnosti po pojavu i širenje požara u navedenim objektima (prostorima) egzistiraju kombi-bojler.

III.4. FIZIČKO-HEMIJSKE KARAKTERISTIKE PRISUTNIH ZAPALJIVIH MATERIJIA

U objektima iz poglavlja III.1 prisutne su čvrste zapaljive materije. Kako bi se pravilno pristupilo akciji gašenja eventualnog požara potrebno je poznavati osnovne fizičko-hemijske karakteristike tih materija i njihovo ponašanje u požaru. Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivih materija su pregledno navedene u Tabeli 1.

TABELA BR. A.1 - Fizičko-hemijske osobine prisutnih zapaljivih materija

Vrsta prisutnih upaljivih materija (materijala) u objektu	Temperatura paljenja (°C)	Klasifikacija roba prema ponašanju u požaru (JUS Z.CO.005)	Sredstva za gašenje	Klasa požara
Drvo	250 - 300	FxIVC	voda, pjena	A
PVC-kablovi	300 - 400	FxIVC	CO ₂ i prah	A
Tekstil	390 - 590	FxIIIC	voda, pjena	A
Zemni gas	450	FxIA	Prah, CO ₂	C
Papir	360	FxIIIC	voda, pjena	A
Guma	iznad 300	FxIIICFu	voda, prah	A

Neke važne napomene vezano za naprijed navede zapaljive materije sa aspekta protivpožarne zaštite i njihovo ponašanje u uslovima požara:

- *Provodnici i kablovi (PVC, prirodna guma, butil itd)* spadaju u kategoriju gorivih materija. Izolacija od plastike (PVC) za kablove vrlo je opasna zbog mogućnosti prenošenja požara i stvaranja korozivnih gasova koji su najopasniji u kontaktu sa elektronskom opremom. *PVC omotač* već na 200 °C gubi svoja protivpožarna svojstva.
- Temperatura paljenja *drveta* zavisi od vrste drveta, a kreće se između 250 °C do 300 °C. Pod uticajem plamena drvo gori i brzo širi požar. Temperatura samopaljenja drveta nalazi se u granicama između 330 °C i 470 °C.
- Polimeri koji se koristi za izradu *tekstilnih vlakana* imaju veliku sklonost ka paljenju i sagojevanju. Skoro svi tekstili su gorivi. Najniža temperatura na kojoj dolazi do paljenja je 390 °C (pamuk) do 590 °C (vuna) i zavise od vrste i oblika sirovine. Tekstili od sintetičkih vlakana imaju još izraženiju sklonost ka paljenju, kao i proizvodi dobijeni mješavinom vune i sintetičkih vlakana.
- *Papir* spada u grupu čvrstih materija koje mogu intenzivno da gore.
- *Guma* je gorivi materijal koji se dosta teško pali. Međutim, zapaljenja guma se veoma teško gasi uz razvijanje produkata koji veoma štetno djeluju na ljudski organizam i u velikoj mjeri otežavaju akcije gašenja požara.
- *Obično staklo* se lomi i prska na sitne komade u ranom stadiju požara kod naglog povećanja temperatura. Neka iskustva pokazuju da se to dešava na temperaturama oko 150 °C. Ako se polagano grije, dolazi do smekšavanja i na kraju topljenja stakla.

Oznake koje su primjenjene u Tabeli 1, prema JUS-u Z.CO.005 imaju slijedeće značenje:

Vrste opasnosti

Fx - materije i roba koja direktno ili indirektno učestvuje u procesu sagorijevanja i to odavanjem toplote sagorijevanja, energijom samopaljenja, oslobađanjem zapaljivih produkata razlaganja, ubrzavanjem procesa sagorijevanja ili oslobađanjem zapaljivih gasova ili toplote,

Fu - materije koje pri normalnom sagorjevanju stvaraju veće količine dima,

Klase opasnosti

klasa opasnosti **III** - zapaljive materije,

klasa opasnosti **IV** - sagorive materije.

Agregatna stanja materije

- A- gasovita materija
- B - tečna materija
- C - čvrsta materija.

Klasa požara

- Klasa A** - svrstavaju se požari čvrstih materija (drvo, uglj, papir, tekstil, plastika i sl.) koje sagorijevaju plamenom i žarom. Za njihovo gašenje najčešće se primjenjuje voda.
- Klasa B** - požari zapaljivih tečnosti (npr. boje, lakovi, benzin, ulje, asfalt, smole, vosak, eter, alkohol) koji gore bez žara. Za gašenje primjenjuje se pjena i prah.
- Klasa C** - požari gorivih gasova (metan, butan, propan, prirodni gas, vodik, acetilen i dr.) koji sagorijevaju samo plamenom. Za gašenje se najčešće primjenjuje prah ili ugljendioksid.
- Klasa D** - požari lakih metala koji gore jakim žarom (Al, Mg i njihove legure)
- Klasa F** - u koju se svrstavaju požari biljnih i životinjskih ulja i masnoća.

IV. ANALIZA POŽARNIH OPTEREĆENJA, KLASA POŽARA I POTREBNIH SREDSTAVA ZA GAŠENJE

IV.1. PROCJENA POŽARNOG OPTEREĆENJA

U proračun požarnog opterećenja ulaze svi gorivi materijali bilo da se koriste u procesu rada ili su korišteni kao materijali za izgradnju objekta. Za izračunavanje požarnog opterećenja, a u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara primjenjuje se formula slijedećeg oblika:

Z= P_i x S_i, gdje je:

- Z- ukupno požarno opterećenje, u MJ;
- P_i- specifično požarno opterećenje, u MJ/m²;
- S_i- površina osnove na koju se odnosi vrijednost P u m².

Specifično požarno opterećenje se računa po slijedećoj formuli:

$$P_i = \frac{\sum \rho_1 \times H \times V}{S}, \text{ gdje je}$$

- ρ_1 - prividna gustina materijala, u kg/m³
- V - volumen materijala, u m³
- H - kalorična moć (toplota sagorjevanja), u MJ/kg
- S - površina osnove, u m²

Proračun požarnog opterećenja za pojedine objekte iz poglavlja III.1 će biti dat u dijelovima plana koji se odnose na svaki pojedini objekat, ali ovdje treba istaći da je požarno opterećenje uglavnom u kategoriji niskog do srednjeg.

IV.2. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

Broj aparata za gašenje početnog požara će biti određen i u skladu sa tm prikazan u grafičkim priložima za svaki pojedinačni objekat a u skladu sa odgovarajućim Pravilnikom⁶. U istim priložima će biti prikazan i raspored aparata.

Napomena:

⁶ Pravilnik o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl. Novine F BiH br. 46/11)

- Aparate treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.
- Obavezno je obezbjediti redovno ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti aparata za početno gašenje požara (svakih 6 mjeseci) prema upustvima proizvođača i važećim standardima kao i redovno obučavanje i uvježbavanje radnika praktičnoj upotrebi aparata.
- Osnovne karakteristike aparata za gašenje požara date su u slijedećoj tabeli:

TABELA BR.A.2 - Karakteristike prenosnih aparata za početno gašenje požara

Karakteristike	S6 LUX	S9 LUX	CO ₂ -5 kg
Vrijeme djelovanja u sekundama	15	20	15
Domet mlaza u metrima	4	4	3
Temperaturno područje djelovanja	-20°C do 60°C		-20°C do 60°C

Prenosni ručni aparati se aktiviraju tako da se mlaznica za izlaz praha (gasa) usmjeri prema mjestu požara, izvuče osigurač ručice, ručica (taster) se pritisne prema dole, dok je ručica (taster) pritisnuta prema dole sredstvo za gašenje izlazi pod pritiskom.

IV.3. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA

Budući da voda u protivpožarnoj zaštiti ima dominantno mjesto, to je odgovarajuće snabdijevanje vodom veoma značajan faktor u cilju sprječavanja nastanka požara, odnosno smanjenja štete od nastalog požara ograničavanjem mogućnosti proširenja požara.

Voda za gašenje požara obezbjeđuje se iz hidrantske mreže, upotrebom hidranata, ili iz sistema za automatsko gašenje požara vodom – šprinkler sistem.

Može se primijeniti voda u kompaktnom mlazu, odnosno u obliku vodene magle ovisno od toga koje se materije nalaze u požaru.

Dejstvo vode se zasniva na hlađenju gorive materije ispod temperature gorenja. Voda efikasno gasi požare zapaljivih čvrstih materija (požar klase A – požar čvrstih materija), odnosno služi za zaštitu puteva evakuacije i za gašenje požara u ventilacionim kanalima, primjenjena u obliku kompaktnog i raspršenog mlaza. Neophodno je istaknuti da se voda u obliku vodene magle može, zahvaljujući posebnim postrojenjima, primijeniti za gašenje požara elektroinstalacija. Međutim, primjena vode za gašenje nafte i naftnih derivata (tečnosti koje se ne miješaju sa vodom) i zapaljivih gasova, može uticati na širenje požara i opasnosti pri gašenju, pa se voda ne koristi za gašenje požara tih materija (požar klase B – zapaljive tečnosti, odnosno požar klase C – zapaljivi gasovi).

U tom slučaju se primjenjuje za hlađenje posuda koje nisu zahvaćene požarom. Isto tako voda se primjenjuje za hlađenje svih površina koje nisu zahvaćene požarom, u cilju sprječavanja širenja požara ili obezbjeđivanje puteva evakuacije. Voda kao sredstvo za gašenje može biti opasna ako se primjenjuje za gašenje materija koje u dodiru sa vodom oslobađaju zapaljive gasove (npr. rastopljeni metal, negašeni kreč, kalcijum karbid).

Uspješno gašenje požara vodom postiže se samo onada kada se dejstvuje odgovarajućom udarnom snagom i kapacitetom vode koji se izražavaju protokom vode u mlaznici u jedinici vremena. Bez odgovarajućeg kapaciteta i pritiska vode u mreži ne može se ostvariti ni odgovarajući efekat gašenja požara.

Voda je provodnik električne energije, te se voda iz hidrantske mreže ne smije koristiti za gašenje uređaja pod naponom.

IV.3.a. ANALIZA POTREBNE KOLIČINE VODE ZA GAŠENJE

Potrebna količina vode za gašenje požara jeste ona količina vode potrebna za gašenje spoljnom i unutrašnjom hidrantskom mrežom u trajanju od najmanje dva sata. Za proračun potrebnih količina vode potrebno je uzeti u obzir istovremeni rad jednog vanjskog i dva unutrašnja hidranta.

Prema Pravilniku⁷ za potrebe gašenja požara unutrašnjom hidrantskom mrežom, na najnepovoljnijem mjestu u svakom požarnom sektoru potrebno je obezbjediti količine vode koje odgovaraju odredbama

⁷ Pravilnik o tehničkim normativima za vanjsku i unutrašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara (Sl. Novine F BiH br. 87/11)

člana 22 ovog Pravilnika, u skladu sa prisutnim požarnim opterećenjem, a uz minimalni pritisak od 0,25 MPa na mlaznici.

Najmanji pritisak na izlazu iz bilo kojeg nadzemnog ili podzemnog hidranta vanjske hidrantske mreže za gašenje požara ne smije biti manji od 0,25 MPa, pri propisanom protoku vode za odgovarajuće požarno opterećenje.

Vanjska i unutrašnja hidrantsa mreža mora u svemu odgovarati navedenom Pravilniku koji tretira tu problematiku. Da je to zaista tako, dokazuje se i zapisnikom o redovnom ispitivanju ispravnosti i funkcionalnosti hidrantske mreže.

IV.3.b. HIDRANTSKA MREŽA

Hidrantski sistem, projektovan, izveden i održavan predstavlja jedan od najboljih načina snabdijevanja vodom za gašenje požara.

Objekti iz poglavlja III.1. ovog ugalvnom su pokriveni hidrantskom mrežom za gašenje požara. U samom objektu Općine Centar izvedena je, u skladu sa propisima, unutrašnje hidrantska mreža a oko objekta vanjska hidrantska mreža. U nekim objektima (prostorima) Mjesnih zajednica postoji unutrašnja hidrantska mreža, dok vanjska hidrantska mreža sa koje bi bilo moguće intervenisati u objektu (prostoru) Mjesne zajednice uglavnom ne postoji.

Raspored hidranata, kako vanjskih tako i unutrašnjih će biti dat u grafičkim priložima za svaki pojedinačni objekat (prostor) iz poglavlja III.1.

IV.4. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektima iz poglavlja III.1 ovog Plana su izvedene slijedeće termotehničke i druge mašinske instalacije i postrojenja:

- Toplotna podstanica,
- Agregatska stanica,
- Ventilaciona komora,
- Instalacija grijanja, klimatizacije i ventilacije,
- Postrojenje lifta,
- Hidrofleks postrojenje,
- Sistem za gašenje požara gasom FM 200.
- Kombi bojler i instalacija zemnog gasa.

Analiza stanja ovih postrojenja i instalacija u smislu njihove funkcionalnosti odnosno njihova analiza kao eventualnih izvora opasnosti od nastanka i širenja požara će biti data u poglavljima koja se odnose na objekte (prostore) gdje ova postrojenja egzistiraju.

IV.5. ELEKTRIČNE INSTALACIJE

U ovom poglavlju neophodno je analizirati mjere zaštite od nastanka i širenja požara na električnim instalacijama i uređajima. Ovo poglavlje je prikaz primjenjenih mjera zaštite od požara i eksplozije projektovanih i izvedenih električnih instalacija i uređaja.

Od električnih instalacija u objektima iz poglavlja III.1. egzistiraju instalacije jake i slabe struje i instalacija za izjednačenje potencijala te gromobrankska instalacija.

Od električnih instalacija jake struje prisutne su instalacije napajanja objekta električnom energijom, i energetski razvod u objektu, opća i panik rasvjeta, instalacija utičnica, instalacija zaštite od opasnog napona dodira i instalacije za izjednačenje potencijala. Od instalacija slabe struje karakterističnih sa aspekta zaštite od požara, prisutne su instalacije telefonije, vatrodjave, te protivprovale.

Kada je u pitanju zaštita od požara na električnim instalacijama sve ove instalacije i postrojenja se mogu podjeliti na instalacije koje mogu biti uzročnici nastanka i prenosa požara te instalacije koje su u funkciji zaštite od požara i eksplozije. Sve instalacije jake struje i postrojenja su mogući izročnici nastanka i prenosa požara dok instalacije slabe struje uglavnom nisu instalacije koje mogu biti uzročnici nastanka požara ali mogu biti uzročnici prenosa požara. Odmah treba napomenuti da su instalacije vatrodjave u funkciji zaštite od požara te će u ovom Planu biti posebno obrađene, kako u Opštem dijelu ovog Plana, tako i u

onim poglavljima koja se odnose na svaki pojedinačni objekat (prostor) iz poglavlja III.1. u kome ta instalacija postoji.

Pregledom stanja električnih uređaja, te električnih instalacija jake i slabe struje na svim objektima (prostorima) ovim Planom je data sljedeća :

1. Ocjena tehničko tehnološkog stanja električnih instalacija, električnih uređaja i pripadajuće opreme i električnog razvoda, električnih instalacija niskog napona, instalacija slabe struje, pripadajućih gromobranskih instalacija i instalacija galvanske povezanosti svih metalnih masa.
2. Analiza mogućih požarno eksplozivnih opasnosti obzirom na gore navedenu ocjenu, a sa posebnim osvrtom na primijenjene mjere zaštite od požara i eksplozije, trenutno stanje i stanje ugrađene električne opreme i električnih instalacija, te ispravne eksploatacije istih.

Kao mjere zaštite na ovim uređajima i instalacijama predviđene su mjere za sprječavanje nastanka požara i mjere za sprječavanje širenja požara. U svakom slučaju, bez obzira da li se radi o uređajima i instalacijama koji mogu biti uzročnik nastanka ili samo put prenošenja požara, najbolja preventiva je dosljedno poštovanje propisa i standarda za ove uređaje i instalacije kod njihovog projektovanja, izvođenja i u fazi eksploatacije.

IV.5.a. MJERE ZAŠTITE OD NASTANKA POŽARA NA ELEKTRIČNIM INSTALACIJAMA I UREĐAJIMA JAKE STRUJE

Kao prva mjera zaštite od nastanka požara na električnim instalacijama je pravilan odabir opreme i instalacija koji moraju biti usklađeni sa snagom potrošača. To znači da zaštitni uređaj strujnog kruga (osigurač) po svojoj nominalnoj struji mora odgovarati propusnoj moći instalisanog kabla, a sve to mora odgovarati snazi potrošača.

IV.5.a.i Eliminacija potencijalnih uzročnika požara na električnim instalacijama

Potencijalni uzročnici požara su veoma raznoliki po svojoj kategorizaciji, i neke navedene grupacije zaslužuju posebnu obradu a primijenjene su na objektima iz poglavlja III.1. ovog Plana.

Kratak spoj u instalaciji, pregrijavanje vodova i uređaja

Instalacija i elektroprema mora biti izvedena tako, da može podnijeti dinamička i termička naprezanja koja izaziva struja kratkog spoja. Od kratkog spoja i pregrijavanja vodova i uređaja, prema propisima, instalacija se štiti osiguračima, a struje kratkog spoja moraju biti znatno niže od dozvoljenih, tako da nema opasnosti od pojave požara na instalacionim vodovima i kablovima.

Kod polaganja kablova mora biti obezbjeđen zadovoljavajući međusobni razmak kao mjera od međusobnog zagrijavanja.

Za određivanje struje greške mjerodavan je otpor cijele petlje kratkog spoja zajedno sa prelaznim otporima. On mora zadovoljavati uslov:

$$R_p \leq \frac{U_z}{I_i}, \text{ gdje je}$$

R_p – otpor petlje (Ω)

U_z – napon prema zemlji (V)

I_i – struja isključenja (A)

Struja isključenja je

$$I_i = k \times I_n \text{ gdje je}$$

I_n – nazivna struja zaštitnog strujnog uređaja

k- korekcionni faktor koji je za različite vrste osigurača (sklopki) različit .

Opasni napon dodira

U skladu sa važećim propisima, zaštita od opasnog napona dodira provodi se putem nulovanja sa sistemom isključenja napajanja u sistemu razvoda TN-S sa posebnim zaštitnim vodom i izjednačavanjem potencijala svih metalnih masa koje se vežu na uzemljivač objekta. Niti jedan zaštitni i nulti provodnik ne smiju biti prekidani i svi moraju sačinjavati neprekidnu mehaničku i električnu vezu po cijeloj svojoj dužini. Dodatna žila se na uređajima spaja na mjestu predviđenom za uzemljenje na razvodnom ormaru na posebnu zaštitnu sabirnicu koja se povezuje na „N“ sabirnicu. Zaštitni uređaj kojim se obezbjeđuje zaštita od indirektnog dodira strujnog kola ili opreme u slučaju kvara u izolaciji između dijelova pod naponom i izloženih provodnih dijelova, mora da ispunjava uslov da automatski isključuje napajanje strujnog kruga u

vremenu koje ne dozvoljava održavanje očekivanog napona dodira. Osnovni uslov za nulovanje je da struja greške koja se javlja pri potpunom kratkom spoju faznog vodiča sa nulnim vodičem ili pri kratkom spoju glavnog vodiča sa dijelom uređaja odnosno instalacije koji je zaštićen nulovanjem, bude veća ili bar jednaka struji isključenja pripadajućeg zaštitnog strujnog uređaja (instalacionog osigurača, automatskog osigurača ili zaštitne sklopke). Ispunjavanje ovog uslova se dokazuje redovnim mjerenjem električnih instalacija i ispitivanjem zaštite od opasnog napona dodira.

Opasni napon uslijed direktnog udara groma ili upada prenaponskog talasa

Od udara groma ili upada prenaponskog talasa, projektuje se i ugrađuje zaštita svakog objekta, koja se izvodi prema propisima i standardima za ovu vrstu instalacija, tj. gromobranskom instalacijom sa prihvatnim odvodnim vodovima i uzemljivačem.

Nekorektan izbor i razmještaj opreme ugrađene u električne instalacije

Položaj elektro opreme (razvodnih ormara) mora biti takav da su smješteni na lahko pristupačnim mjestima i da nisu izloženi djelovanju vlage odnosno drugih ambijentalnih poremećaja koji veoma često utiču na ispravan rad elemenata ugrađenih u razvodne ormare i ostalu opremu koja nije pod stalnim nadzorom.

Nepravilno rukovanje elektrouređajima i postrojenjima

Da bi se uticaj ljudskog faktora, kao jedan od elemenata potencijalnog uzroka požara, sveo na minimum, svaki neovlašteni pristup opremi u razvodnim ormarima se onemogućuje ugradnjom u vrata razvodnog ormara odnosno postrojenja, brave sa ključem.

Neadekvatno i neblagovremeno održavanje

Loše održavanje i loše rukovanje su u najvećem broju slučajeva uzročnici požara i havarija. Radi ažurnog održavanja električne instalacije mora biti obezbjeđena odgovarajuća tehnička podrška od strane stručno kvalificiranog lica.

IV.5.a.ii Elektroenergetsko napajanje i instalacija jake struje

Objekti iz poglavlja III.1 se napajaju električnom energijom iz NN mreže nadležne elektrodistribucije, što služi kao osnovni izvor napajanja a objekat Općine Centar posjeduje rezervni izvor napajanja (agregatsko postrojenje).

Od instalacija koje su zastupljene u objektima egzistiraju instalacije rasvjete, utičnica, panik rasvjete, instalacije izjednačenja potencijala, napajanje tehnoloških potrošača (hidroforosko postrojenje, cirkulacione pumpe toplotne podstanice, liftovsko postrojenje, postrojenje klimatizacije i ventilacije).

IV.5.b. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektima iz poglavlja III.1 ovog Plana su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Vatrodojavna instalacija.
- Instalacija video nadzora i kontrole prisustva.
- Sistem lokalnog i Općeg ozvučenja.
- Instalacija informacionog sistema (ISDN, INTERNET i drugo).
- TICKET sistem za šaltere.
- Sistem za kontrolu korištenja radnog vremena

Svi objekti iz nevedenog poglavlja nemaju sve ove instalacije, pa će one pojedinačno biti naznačene i obrađene u onim poglavljima koja se odnose na ove instalacije za svaki pojedinačni objekat.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da ove instalacije moraju biti vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojava požara.

IV.5.b.i Instalacija telefonije

Objekti iz poglavlja III.1 su priključeni na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskim razdjelnicima a u objektu Općine Centar u telekomunikacijskom serveru, koji u

svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

IV.5.b.ii Instalacija dojave požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizuje se kroz vatrodojavne sisteme. Centralni uređaj vatrodojave (vatrodojavna centrala) mora osiguravati jasnu i nedvosmisleni informaciju o mjestu nastanka požara, što se postiže primjenom savremenih analogno-adresabilnih vatrodojavnih sistema. Ovi sistemi imaju mogućnost prosljede signala požarnog alarma na druge uređaje te na odgovarajući uređaj najbliže jedinice vatrogasne brigade.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači, raspoređeni u javljačke petlje. Automatski detektori moraju biti raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni na putevima evakuacije.

Zakonom je predviđena redovna šestomjesečna kontrola ispravnosti i funkcionalnosti ovih sistema od strane ovlaštenih preduzeća, što Općina Centar poštuje i nevedene kontrole redovno provodi.

Ovim sistemima automatske dojave požara „pokriveni“ su slijedeći objekti (prostori)

- Općina Centar,
- Centar za podršku biznisu,
- MZ Bardakčije
- MZ Betanija - Šip,
- MZ Breka – Koševo II,
- MZ Ciglane - Gorica,
- MZ Donji Velešići,
- MZ Džidžikovac – Koševo I,
- MZ Hrastovi – Mrkovići
- MZ Koševsko brdo,
- MZ Marijin Dvor – Crni vrh,
- MZ Mejtaš - Bjelave,
- MZ Park - Višnjik,
- MZ Pionirska dolina - Nahorevo,
- MZ Skenderija – Podtekija
- MZ Soukbunar,
- MZ Trg oslobođenja - Centar,

V. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

U ovom poglavlju su date, opšte, organizacione, tehničko-tehnološke mjere i mjere preventive koje se odnose na sve objekte obuhvaćene ovim Planom. Mjere zaštite od požara koje će biti karakteristične samo za pojedine objekte (prostore) iz predmeta ovog Plana će biti navedene u poglavljima koja se odnose na mjere zaštite od požara za konkretan objekta (prostor).

1. Prema članu 128. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu vršiti obuku svih zaposlenih lica prema Programu obuke zaposlenika u pravnim licima, državnim organima i drugim institucijama u oblasti zaštite od požara („Sl. Novine F BiH br. 59/10), kao i provjeru znanja u skladu sa istim programom. Svako zaposleno lice mora se upoznati sa elementarnim uslovima zaštite od požara i sa mjerama zaštite od požara kojih se mora pridržavati u toku radnog vremena, kao i sa mjerama i odgovornostima u slučaju izbijanja požara. Od zaposlenih lica zahtijevati sprovođenje mjera zaštite od požara.
2. Prema članu 39. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu vršiti redovno ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti aparata za gašenje početnog požara. To može vršiti samo pravno lice registrovano i ovlašteno za tu djelatnost. Ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti se vrši prema važećem Pravilniku⁸.
3. Obezbijediti broj, vrstu i raspored aparata prema poglavlju “Proračun mobilne opreme...” ovog Plana zaštite od požara. Ako se aparat koristio za gašenje eventualnog požara isti odmah dovesti u funkcionalno stanje.
4. Svi aparati za gašenje početnog požara moraju se nalaziti na uvijek lako uočljivom i pristupačnom mjestu. Obično se aparati za gašenje početnog požara postavljaju na komunikacione puteve (hodnike) ili u blizini ulaza/izlaza prostora.
5. Prema članu 49. Stav 3 Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu, odnosno prema članu 41. Pravilnika o tehničkim normativima za vanjsku i unutrašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara, vršiti redovno ispitivanje ispravnosti i funkcionalnosti hidrantske mreže svakih 6 (šest) mjeseci. To može vršiti samo pravno lice registrovano i ovlašteno za tu djelatnost.
6. Kod KJKP „Vodovod i Kanalizacija“ izdejsstvovati sanaciju vanjske hidrantske mreže i pripadajuće opreme u blizini svih objekata iz poglavlja III.1 Ovog Plana a posebno pored objekta Općine Centar.
7. Svi pristupi opremi za gašenje požara i razvodnom ormaru moraju biti slobodni.
8. Svaki radnik je u slučaju izbijanja požara dužan pristupiti njegovom gašenju, ako taj postupak ne predstavlja opasnost po njegov život i život drugih lica.
9. Potrebno je uraditi panoe sa ucrtanim putevima evakuacije i evakuacionim izlazima a u skladu sa grafičkim priložima za svaki pojedinačni objekat (prostor) koji je predmet ovog Plana.
10. Redovno vršiti uklanjanje otpadnog materijala iz svih objekata (prostora). Posebno posvetiti pažnju uklanjanja otpadnog materijala sa puteva evakuacije, puteva kojima se pristupa opremi za gašenje požara, te uklanjanju otpada iz neposredne blizine vatrogasnih puteva.
11. Zabraniti pušenje u svim radnim i pomoćnim prostorijama a za uposlenike – pušače odrediti posebnu prostoriju.
12. Sve korpe za otpatke moraju biti limene sa duplim dnom a iz upotrebe izbaciti plastične korpe
13. Služba održavanja mora imati sve projekte izvedenog stanja objekta i instalacija u cilju što kvalitetnijeg održavanja. Dokumentaciju izvedenog stanja uredno odlagati i savjesno ažurirati (redovno i tačno unositi sve promjene nastale kod raznih adaptacija, dogradnji i sl.).
14. Za svu ugrađenu opremu čuvati certifikate, odnosno upotrebne dozvole od nadležnih institucija.
15. U skladu sa članom 41 Pravilnika o tehničkim normativima za vanjsku i unutrašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara („Sl. Novine F BiH br: 87/11) tehničku kontrolu hidrantske mreže vršiti najmanje svakih šest mjeseci.
16. U objektima (prostorima) u kojima postoji odgovarajuća instalacija zemnog gasa, na vidna mjesta postaviti uputstva kako postupati u slučaju isticanja gasa na gasnoj instalaciji (vidi poglavlje: Postupak u slučaju isticanja gasa).
17. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija objekta.

⁸ Pravilnik o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl. Novine F BiH br. 46/11)

18. Na odgovarajuća mjesta postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u Općini centar ili odgovarajućoj Mjesnoj zajednici.
19. Stalno održavati slobodne i prohodne vanjske požarne puteve i unutrašnje komunikacije u objektu.
20. U zakonski predviđenim vremenskim rokovima vršiti održavanje i kontrolu mašinskih instalacija i uređaja o čemu je potrebno voditi zapisnik i čuvati protokole o ispitivanju.
21. Ugrađeni sistemi za detekciju i dojavu požara, potpadaju pod zakonsku obavezu kontrolnog i funkcionalnog ispitivanja, koja je predviđena da se radi svakih 6 mjeseci, a nakon svakog servisnog zahvata na pomenutim sistemima po zakonu je neophodno izvršiti ponovno kontrolno ispitivanje kompletnog sistema.
22. Na svim elementima prekostrujne zaštite u razvodnim tablama (ormarima) kod zamjene ili opravke, moraju se primjenjivati isključivo originalni dijelovi. Nije dozvoljena nikakva improvizacija vezana za popravak osigurača ili bimetalnih relea. Nad svim električnim instalacijama, kako jake, tako i slabe struje, odnosno na električnim uređajima i pratećoj opremi potrebno je vršiti redovne periodične preglede i mjerenja određenih električnih parametara koji su pokazatelji stanja navedenih elemenata, a uočene nedostatke je neophodno blagovremeno otklanjati.
23. Sve električne instalacije jake struje ispitivati najmanje svake tri godine (provoditi ispitivanja zaštitnih uređaja, releja, otpora rasprostiranja zaštitnih pogonskih i gromobranskih uzemljenja, otpora izolacije, NN kablova, otpora petlje kratkog spoja, itd) a ispitivanje mogu vršiti samo pravna lica koja su ovlaštena u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju uslova za obavljanje periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja na elektroenergetskim postrojenjima, električnim uređajima, električnim instalacijama i izdavanju isprava (Sl. Novine F BiH br. 41/11).
24. Ista ispitivanja potrebno je vršiti i na gromobranskoj instalaciji u skladu sa istim Pravilnikom u periodu od 3 godine ili nakon svakog udara groma u objekat.
25. Održavanje i popravke na električnim instalacijama i postrojenjima mogu vršiti samo za to stručno osposobljena lica.
26. Za postrojenja toplotne podstanice, ventilacione komore, agregatske stanice, liftovskog postrojenja, postrojenja akumulatorskih baterija (UPS), potrebno je uraditi upustva za rukovanje i održavanje istih.
27. Za gore navedena postrojenja potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.
28. Općinski Načelnik najmanje jednom godišnje radi analizu procjene ugroženosti od požara iz ovog Plana i po potrebi donosi mjeru njenog ažuriranja i usklađivanja mjera zaštite od požara iz ovog Plana u skladu sa ažuriranom procjenom ugroženosti od požara.
29. Za sve predložene mjere koje zahtjevaju znatna investiciona ulaganja neophodno je sačiniti Program mjera sanacije postojećeg stanja gdje će biti tačno definisan redosljed i rokovi izvršenja. U skladu sa finansijskom situacijom pri određivanju prioriteta mjera voditi računa o mjerama podjele u požarne sektore, obezbjeđenja puteva evakuacije i sl.

VI. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

VI.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

U organima uprave Općine centar, niti jedan uposlenik u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH. Za sad te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena nadzor nad objektima obavljaju uposlenici (u Mjesnim zajednicama) a u samom objektu Općine Centar taj posao obavljaju uposlenici portirske službe koji objekat nadziru svih 24 sata dnevno. Svi objekti su pokriveni savremenim sistemima automatske dojave požara koji potvrđeni signal požarnog alarma proslijeđuju, putem telefonskog pozivnika, vatrogasnoj brigadi kantona Sarajevo.

VI.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene. Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, distributera zemnog gasa, policije, hitne medicinske pomoći. Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru recepcije.

VI.2.a. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija. Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada. Intervencija jedinice PVB proračunava se prema formuli

$$T_{dol} = \frac{60 \times L}{V_{kr}} \quad \text{gdje je:}$$

- T_{dol} - vrijeme dolaska vatrogasne jedinice od momenta prijema dojave požara bez vremena koje je utrošeno za mobilizaciju vatrogasaca.
- L - dužina puta koje vozilo mora proći od svoje lokacije do mjesta požara u km
- V_{kr} - brzina kretanja vozila u km/h, uzima se u obzir i frekventnost saobraćaja i vrsta saobraćajnice, a za uslove saobraćaja u Kantonu Sarajevo je 25 km/h.

U PVB je organizovano stalno dežurstvo. Vatrogasna brigada Kantona Sarajevo raspolaže sa najsavremenijom tehnikom i dovoljnom količinom svih vrsta sredstava za gašenje požara na objektima. Vrijeme potrebno za intervenciju jedinice PVB kantona Sarajevo za svaki objekat će biti prikazano u odgovarajućem poglavlju onog dijela Plana koji se odnosi samo na taj objekat.

VI.3. POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA

VI.3.a. MJESTO I NAČIN PRIJEMA SIGNALA I INFORMACIJE O NASTALOM POŽARU

U slučaju pojave požara, sistem za automatsku dojavu požara će sam bez uticaja ljudskog faktora na vrijeme i u predviđenim rokovima, projektovanim parametrima, sam otkriti i alarmirati požar.

Ukoliko je do požara došlo u toku radnog vremena, svako lice koje je primjetilo požar dužno je odmah aktivirati najbliži ručni javljač požara čime je dat nedvosmislen signal o postojanju požara u objektu. Namjerna zloupotreba ovog javljača (za slučaj da požar zaista ne postoji) je krivično djelo. Signal o postojanju požara će biti proslijeđen na vatrodjavnu centralu i dežurno osoblje, će postupiti u skladu sa uputstvima za takvu situaciju.

U slučaju potvrde signala o dojavi požara dežurno osoblje o tome obavještava:

- Profesionalnu vatrogasnu brigadu Kantona Sarajevo na telefon: 123
- Policiju Kantona sarajevo na telefon 122
- Hitnu medicinsku pomoć na telefon 124
- Dežurna služba JKP Sarajevogas 592 095
- Dežurna služba Elektrodistribucije Sarajevo: 08020129
- Odgovorno lice u Oćini centar odnosno odgovarajućoj Mjesnoj zajednici.

Odmah po obavještavanju relevantnih službi o nastalom požaru, zaposleni radnici i dežurno osoblje pristupaju njegovom gašenju. Najefikasnije je dejstvo sa dva mlaza suhog praha tipa ABC.

Do dolaska jedinice vatrogasne brigade akcijom gašenja požara u toku radnog vremena rukovodi lice koje će biti određeno Pravilnikom o zaštiti od požara a van radnog vremena vođa smjene čuvarske službe (u objektima koji imaju 24 – satno dežurstvo).

Do dolaska vatrogasne brigade vrše se dalje radnje kao:

- isključenje dotoka električne energije na najbližem razvodnom ormaru,
- prekid dotoka gasa u objekat ukoliko je objekat snabdjeve gasom,
- uklanjaju se kako gorive tako i negorive materije (predmeti), koji bi uticali na širenje požara i otežavali akciju gašenja požara,
- organizovano se pristupa evakuaciji ljudi, dokumentacije i imovine,
- vršiti dalje gašenje požara do dolaska prve navalne grupe vatrogasne jedinice.

VI.3.b. OBAVEZE U POSTUPANJU, KOMANDOVANJU I OVLAŠTENJA UČESNIKA U PRIMANJU OBAVIJESTI O POŽARU I DALJNIM AKTIVNOSTIMA AKCIJE GAŠENJA

Vatrogasna brigada Kantona Sarajevo mora biti spremna za gašenje požara klasa A i C. U svim prostorima moguć je požar klase A pri čemu se misli i na požar električnih instalacija i uređaja. Požar klase C je moguć u objektima (prostorima) koji su snabdjeveni zemnim gasom. Svi prostori u kojima je moguća i neka druga klasa požara izuzev požara klase „A“ su označeni u grafičkim prilogima odog Plana.

Po dolasku prve navalne grupe vatrogasne brigade rukovodiocu akcije gašenja požara daju se slijedeći podaci: koja je površina požara, koje su sve materije u požaru odnosno koji prostori su zahvaćeni požarom. Rukovodilac akcije gašenja požara vatrogasne brigade poduzima dalje akcije i radnje, a sve u cilju gašenja požara, spašavanja ljudi, opreme i dokumentacije. Rukovodilac akcije gašenja požara je najodgovornije lice u akciji gašenja i sve radnje i operacije se moraju njemu prijaviti i on ih mora odobriti. Rukovodilac akcije gašenja procjenjuje situaciju o obimu požara i donosi odluku o eventualnom angažmanu dodatnih snaga (tehničkih i ljudskih).

VI.3.c. OBAVJEŠTENJA O POŽARU I DALJNJOJ ORGANIZACIJI AKCIJE GAŠENJA POŽARA

Rukovodilac akcije gašenja još jednom provjerava da li su o požaru obavještene relevantne službe.

Kod isključenja energenata i postrojenja za snabdjevanje objekta energentima, provjerava da to slučajno ne rade neovlaštena lica. Tek kada utvrdi da je lice ovlašteno i kvalifikovano može mu dozvoliti da pristupi isključenju i to na način kako je to opisano u poglavljima koja se odnose na postupak u slučaju požara na gasnom vodu odnosno postupak u slučaju požara na elektroenergetskim postrojenjima i uređajima.

Rukovodilac akcije gašenja procjenjuje koja sredstva i medije treba upotrijebiti u akciji gašenja požara u određenom prostoru.

VI.3.d. NAČIN UKLJUČIVANJA SLUŽBE ZA PRUŽANJE PRVE MEDICINSKE POMOĆI

Među ostalim relevantnim službama koje moraju biti obavještene o nastanku požara je i služba Hitne medicinske pomoći. Ova služba mora biti kadrovski i tehnički osposobljena da pruži hitnu medicinsku pomoć unesrećenima od požara, te da ih po potrebi prebaci u najbližu kliničku ustanovu na dalju obradu i postupanje.

Po dolasku ekipe ove službe na objekat koji je zahvaćen požarom, odmah stupa u kontakt sa rukovodiocem akcije gašenja požara radi prijema informacija o eventualno nastradalima u požaru, njihovoj lokaciji, broju, te eventualno o tom da li su pored dimnih gasova i visoke temperature i plamena, mogli biti izloženi i nekim drugim uticajima (otrovni gasovi i slično). Lica koja su unesrećena u požaru moraju odmah zbrinjavati na način da i sami ne budu prekomjerno ugroženi tom intervencijom. Pripadnici ove službe po potrebi obavještavaju svoju službu o slanju dodatnih snaga i obezbjeđenju mjesta u najbližim kliničkim ustanovama o mogućnosti prijema pacijenata koji su stradali u požaru. U tom slučaju moraju biti spremni da daju informacije o stepenu ugroženosti tih lica i opasnostima kojima su bili izloženi dejstvom požara.

Ekipe službe hitne medicinske pomoći ostaje na licu mjesta sve dok požar ne bude lokalizovan odnosno dok rukovodilac akcije gašenja ne potvrdi da njihov dalji nagažman nije potreban.

VI.3.e. BROJNO STANJE VLASTITIH JEDINICA ZA GAŠENJE POŽARA

Kako Općina Centar ne raspolaže svojom vatrogasnom jedinicom, to će u postupku gašenja početnog požara učestvovati svi uposlenici koji se u tom momentu nađu u odgovarajućem objektu a da njihov život pri tome nije ugrožen i kako je to opisano u prethodnim poglavljima. To je između ostalog i njihova zakonska obaveza.

Lica koja rade na obezbjeđenju objekta imaju obavezu postupati na isti način i još o svemu obavjestiti relevantne službe kako je to ranije navedeno.

VI.3.f. ORGANIZACIJA I NAČIN POZIVANJA I UKLJUČIVANJA DISTRIBUTERA ENERGENATA (STRUJE, GASA I DR.) U INTERVENCIJU

Nakon prijema informacije o dojavu požara na konkretnom objektu, dežurna služba distributera energenata se odmah i bez odlaganja upućuje prema požarom zahvaćenom objektu. Kod dolaska na objekat dužna se predstaviti i odmah stupiti u kontakt sa rukovodiocem akcije gašenja požara. On je dužan da im saopšti informaciju da li su požarom zahvaćena postojenja kojima oni gazduju (prikjučna NN mreža, razvodni ormar, MRS, instalacija gasa). Nakon prijema osnovnih informacija, sa rukovodiocem akcije gašenja utvrđuju potrebu isključenja „svojih“ postrojenja i instalacija te red prioriteta u tom slučaju. Ukoliko ulaze u požarom zahvaćeni objekat onda moraju obavezno biti u pratnji bar jednog vatrogasca koji je opremljen sredstvima i medijima za gašenje požara one klase koji se očekuje u njima.

Nakon završene intervencije pripadnici ekipa koji su učestvovali u intervenciji dužni su sačiniti izvještaje o tome u kakvom su stanju zatekli navedena postrojenja, uređaje i instalacije, da li je dotok medija i energenata bio ranije prekinut i ako jeste da li je to bilo urađeno u skladu sa propisima, da li je ta intervencija mogla izazvati negativne posledice po ljude i objekat i koje.

VI.3.g. POŽARI KARAKTERISTIČNIH PROSTORA I POSTROJENJA

U objektima koji su predmet ovog Plana ne postoje prostori koji su karakteristični po klasi požara i tehnološkim izvorima opasnosti od pojave i širenja požara izuzev ranije navedenih. U ovim objektima nema uskladištenih zapaljivih tečnosti i zapaljivih i eksplozivnih gasova niti se u njemu odvijaju tehnološki postupci koji te materije koriste.

VI.3.h. PROSTORI ILI POSTROJENJA U KOJIMA SE MOŽE OČEKIVATI EKSPLOZIJA KAO POSLEDICA POŽARA

Jedini prostori u kojima može doći do eksplozije zbog prisutne tehnologije i izvora opasnosti su prostori u kojoj je smješten kombi-bojler za potrebe pripreme tople vode koja je u funkciji grijanja prostorija (objekta). Kako su instalacija zemnog gasa u cjelosti izvedene u skladu sa važećim propisima, te prostorije u kojima se smješta kombi-bojler propisno ventilisane, to samo nestučno, nesavjesno i zlonamjerno loše rukovanje gasnim uređajima i instalacijama može dovesti da se u tim prostorijama formira eksplozivna koncentracija zemnog gasa. Kako do toga ipak ne bi došlo iz nepoznatih razloga u uslovima požara, to je najbolje isključiti dotok gasa na interventnom ventilu čije su pozicije prikazane u grafičkim priložima ovog Plana, čime se sprječava dotok gasa u objekat.

VI.3.i. PROSTORI U KOJIMA SE NALAZE IZVORI RADIOAKTIVNIH I DRUGIH OPASNIH I OTROVNIH MATERIJA, TE POSTUPCI KOJI SE PREDUZIMAJU U SLUČAJU POŽARA

Objekti Općine Centar ne posjeduju prostore ove namjene niti su to prostori koji se smiju naći u objektima ove namjene, te se ovim Planom ne propisuju mjere zaštite od požara za ovakve izvore opasnosti.

VI.3.j. SISTEM VEZA (RADIO I TELEFONSKI SISTEM) ZA POZIVANJE SVIH UČESNIKA U GAŠENJU POŽARA

Planom zaštite od požara Grada Sarajeva predviđeno je da profesionalna vatrogasna brigada ima sistem koji automatski registruje sve potvrđene signale dojave požara na svakom objektu koji je štićen sistemima automatske dojave požara. Ukoliko taj sistem nije u funkciji, neophodno je da funkcioniše sistem telefonskih veza i radio veza. Za dojavu požara sa požarom zahvaćenog objekta dovoljno je posjedovati kvalitetne telefonske linije kao najpouzdaniji oblik veza i pri tome koristiti gore navedene telefonske brojeve.

Sve relevantne službe koje moraju biti uključene u akciju gašenja požara i pružanje odgovarajuće pomoći u tim okolnostima imaju razrađen sistem radio-veza te oni međusobno mogu komunicirati, bez unošenja relevantnih radiofrekventnih podataka u ovaj Plan, kako ne bi došlo do njihove zloupotrebe.

VI.3.k. POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA NA GASNOM VODU

Do pojave požara na gasnom vodu dolazi najčešće na mjestima gdje postoji mogućnost isticanja gasa, a to su neispravne i loše održavane prirubnice, ventili i drugi fazonski dijelovi i priključni elementi. Čak do pojave požara može doći zbog korozije gasovoda. Postoje dvije mogućnosti nastanka požara i eksplozije i to: kad se paljenje desi na mjestu isticanja gasa i kad se isticanje gasa dešava u loše provjetrenom prostoru. Ako dođe do toga mora se:

- Zavisno od mjesta nastanka požara, izvršiti zatvaranje dotoka gasa pomoću najbližeg ventila za blokadu dotoka gasa, pa tek onda,
- početi sa hlađenjem cjevovoda i gašenje plamena suhim prahom.

Sve navedene radnje prisutni zaposleni radnici obavljaju ako nisu opasne po njihov život i život prisutnih lica.

VI.3.1. POSTUPCI PRI GAŠENJU POŽANA NA ELEKTRO-ENERGESKIM POSTROJENIMA I UREĐAJIMA

Za gašenje požara na elektroenergetskim postrojenjima i uređajima smiju se po pravilu primjenjivati samo oni pokretni aparati i sprave čije sredstvo upotrijebljeno za gašenje nije električno provodno, štetno za električne uređaje i opasno po zdravlje.

Svi pokretni aparati i sprave za gašenje koji se smiju upotrebljavati za gašenje požara električnih uređaja pod naponom, moraju biti jednoobrazno i upadljivo označeni natpisom:

„UPOTREBA DOZVOLJENA ZA GAŠENJE POD NAPONOM“.

Aparati i uređaji za gašenje požara kod kojih je sredstvo za gašenje električno provodno, ne smiju biti smješteni neposredno uz električne uređaje i postrojenja.

Za gašenje manjih požara na tlu (na primjer: manjih količina zapaljivih tečnosti, kablova i sl.) može se, uz osale odgovarajuće sprave i sredstva, upotrijebiti i suhi pijesak.

Pijesak treba čuvati na određenim mjestima i u odgovarajućim sudovima, zajedno sa pripadajućom lopatom.

Pijesak može poslužiti i za podizanje manjih nasipa radi sprečavanja širenja različenih zapaljivih tečnosti.

Stoga, čim vatrodjavni sistem dojavu požar, ili se na bilo koji drugi način utvrdi da je na dijelovima postrojenja došlo do opasnosti od pojave požara, treba i sve ostale postojeće uređaje, sprave i opremu za gašenje požara odmah pripremiti za upotrebu. Prema prilikama oni će se upotrijebiti kako za zaštitu odnosno gašenje susjednih požarom ugroženih dijelova postrojenja, tako i za ugušivanje požarnih žarišta. U slučaju većih požara na električnim uređajima potrebna je saradnja stručnjaka za elektroenergetska postrojenja i vatrogasnih jedinica.

Korisnici elektroenergetskih postrojenja dužni su u tom cilju nadležnim vatrogasnim jedinicama saopštiti imena lica sa kojima treba da uspostave vezu u ovakvim slučajevima. Određena stručna lica za elektroenergetska postrojenja moraju biti prisutna na mjestu gašenja požara.

Manipulisanje električnim uređajima i postrojenjima od strane nepozvanih i nestručnih lica mora se bezuslovno spriječiti. Potrebne radove na tim uređajima u slučaju požara smije jedino vršiti ovlašteno osoblje, a samo u slučaju nužde za to obučeni pripadnici vatrogasnih jedinica.

Uključivati i isključivati uređaje visokog napona ili na njima obavljati bilo koje druge manipulacije, smiju jedino za to određena stručna lica dotičnog elektroenergetskog postrojenja.

O svim intervencijama vatrogasne jedinice na elektroenergetskim postrojenjima mora se odmah, još u roku intervencije obavijestiti korisnik elektroenergetskih postrojenja.

U slučaju pojave požara u postrojenjima za proizvodnju i raspodjelu električne energije, isključuju se po pravilu samo oni dijelovi koji su vatrom zahvaćeni ili neposredno ugroženi.

Isključenje treba po mogućnosti što više ograničiti.

Kod potrošača električne energije treba po pravilu isključiti sve požarom zahvaćene ili ugrožene uređaje za potrošnju električne energije.

Prilikom isključenja treba voditi računa o tome da se ostavi u pogonu rasvjeta, da bi se olakšala intervencija gašenja požara.

Isključenje se mora po mogućnosti izvršiti na normalan način. Bez naročite potrebe ne smiju se sjeći vodovi.

Spajanje vodova pod naponom sa zemljom ili njihovo kratko spajanje mora se smatrati izuzetnom krajnjom mjerom, tj. takvom mjerom koja se s obzirom na opasnost za onoga koji je sprovodi smije primjenjivati samo kad su neposredno ugroženi ljudski životi i to uz najveći oprez i od strane veoma iskusnih lica.

Kratko spajanje vodova visokog napona ili njihovo spajanje sa zemljom vatrogascima je zabranjeno.

Požarom oštećene i razorene dijelove električnih uređaja treba što prije isključiti.

Po završenom gašenju požara pristup zgarištu nestručnim licima može se dozvoliti tek kada se utvrdi da su svi požarom oštećeni ili razoreni električni uređaji potpuno isključeni.

Požarom oštećeni električni uređaji smiju se ponovo staviti u redovan pogon tek pošto su dovedeni u stanje koje odgovara tehničkim propisima za izvođenje odgovarajućih postrojenja.

Ručno gašenje električnih uređaja pod naponom na bilo koji način i bilo kojim sredstvima treba izbjegavati.

Prije gašenja požara treba požarom zahvaćene električne uređaje visokog napona prethodno isključiti.

Pri gašenju požara u blizini električnih uređaja sredstvima koja su električno provodna potrebna je najveća pažnja da lica koja gase ne bi neposredno ili putem mlaza došla u dodir sa predmetima pod naponom.

Ukoliko postoji opasnost od napona, uređaj se mora isključiti.

Stoga u ovakvim slučajevima treba izbjegavati gašenje punim mlazom, a ako se radi o uređajima visokog napona treba pri tome održavati rastojanje od najmanje 15 m između mlaznice i najbliže tačke pod visokim naponom. Isti je slučaj prilikom gašenja pjenom zapaljenog ulja različenog u blizini uljnih transformatora ili

prekidača. Prilikom rukovanja vatrogasnim ljestvama i rada sa njima treba paziti da se ne uspostavi dodir sa nadzemnim elektro energetskekim vodovima, odnosno da se oni ne prekinu.

VI.3.1.i Postupci gašenja požara na uljnim transformatorima i uljnim prekidačima

Za uspješno gašenje požara, a naročito za uspješno gašenje požara ulja, potrebno je što brže pristupiti gašenju. Stoga je naročito u prvim trenucima požara potrebna odlučnost i sposobnost lica čiji je zadatak da interveniše. Najjednosavniji način gašenja požara na manjim uljnim transformatorima i uljnim prekidačima u malim zatvorenim prostorijama sastoji se u sprečavanju pristupa vazduha u takve prostorije ukoliko se one mogu hermetički zatvoriti. Brže i uspješnije gašenje požara, naročito ako su odnosne prostorije veće ili ako se ne mogu potpuno hermetički zatvoriti, može se postići uvođenjem gasovitih sredstava za gašenje požara, prvenstveno ugljen-dioksida. To će biti znatno uprošteno i olakšano ako su u zidovima prostorija ranije načinjeni odgovarajući otvori, tako da se može gasiti s vanjskog prostora bez ulaska u trafo-stanicu. Propisima o specijalnoj zaštiti elektroenergetskih postrojenja od požara, predviđeno je da se zaporne naprave za ispuštanje ulja iz zapaljenog transformatora trebaju po mogućnosti otvoriti da bi se ulje uklonilo sa mjesta zahvaćenog požarom.

Ovaj postupak je dozvoljen samo u slučaju da osoblje nije ugroženo požarom. Susjedne zidove postrojenja treba po potrebi zaštititi od toplotnog zračenja mlazovima raspršene vode, ali ne bacati vodu na postrojenja pod naponom. Treba spriječiti širenje razlivenog ulja, a po potrebi načiniti pješčane nasipe.

Zapaljeno razliveno ulje odvesti u zajedničku jamu za sakupljanje, a ako i dalje gori onda gasiti aparatima CO₂-10 i S-50.

U slučaju požara ulja, gašenje treba vršiti po pravilu odozdo naviše, pošto je prethodno ugašena vatra na tlu.

VI.3.1.ii Postupci gašenja požara elektroinstalacija i uređaja u prostorijama

U slučaju opasnosti od izbijanja požara, treba prema postojećim mogućnostima, prostoriju ispuniti ugljen-dioksidom ili prahom za gašenje požara. Pri tome treba prethodno zatvoriti sve otvore na dotičnoj prostoriji.

Vatrom zahvaćene ili neposredno ugrožene dijelove instalacija treba odmah isključiti.

Zaporne naprave za ispuštanje ulja treba otvoriti.

Pri pojavi požara koji se još nije razbuktao (požar u začetku), treba požar gasiti ručnim ili prevoznim aparatima koji su punjeni električno neprovodnim sredstvima (CO₂ i S).

U malim i slabo provjetrenim prostorijama treba, pri tome upotrijebiti maske i slična zaštitna sredstva.

Ako je požar dobio veće razmjere, a za njihovo savlađivanje ne stoje na raspolaganju odgovarajuća sredstva, treba pokušati sprječiti dotok svježeg vazduha u prostoriju (zatvaranjem otvora).

Pored ovih navedenih mjera potrebno je, po mogućnosti ubacivati u prostoriju ugljen dioksid.

Prostorija se može otvoriti tek kad se njena unutrašnjost dovoljno ohladi. Kad je postrojenje potpuno isključeno, može se gasiti ostalim raspoloživim sredstvima (hidranti i sl.).

VI.4. POSTUPAK POSLE GAŠENJA POŽARA

Po završenom gašenju požara na mjestu požara se određuje dežurstvo jednog ili više ljudi iz sastava vatrogasne jedinice. Dežurstvo traje sve dok se ne utvrdi da ne postoji opasnost od nove pojave požara, a ako je požar gašen u kasnim popodnevnim satima ili noću, onda se dežurstvo mora osigurati do ujutro, tj. do dolaska jutarnje smjene. Dežurno osoblje mora biti snabdjeveno odgovarajućom vatrogasnom opremom.

Rukovodilac akcije gašenja požara organizuje dalje čišćenje i dovođenje u ispravno stanje upotrijebljene opreme za gašenje. Opremu koja se ne može brzo popraviti treba zamijeniti rezervnom.

Treba nastojati da se sačuvaju tragovi požara koji će nadležnm stručnom timu, u skladu sa postojećim zakonima, omogućiti i olakšati utvrđivanje uzroka požara.

Broj:

OPĆINSKI NAČELNIK

Sarajevo: 2013. godine

Dževad Bećirević

VII. LITERATURA I TEHNIČKI PROPISI

Pri izradi ovog Plana zaštite od požara korišteni su slijedeći propisi, standardi, normativi, smjernice i stručna literatura:

- Zakon o zaštiti od požara i vatrogastvu (Sl. novine F BiH br. 64/09),
- Zakon o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou F BiH (Sl.novine F BiH br 2/06, 72/07, 32/08, 4/10 i 13/10),
- Zakon o standardizaciji Bosne i Hercegovine („Sl. glasnik, BiH“ br. 19/2001),
- Plan zaštite od požara grada Sarajeva (»Službene novine grada Sarajeva« br. 27/81)
- Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje, građenje, pogon i održavanje gasnih kotlarnica, (”Sl.list SFRJ” br. 10/90 i 52/90) i Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o tehničkim normativima za projektovanje, građenje i održavanje plinskih kotlovnica, (”Službene Novine Federacije BiH” br. 26/97).
- Uredba o vrsti, sadržaju, označavanju i čuvanju, kontroli i nostrifikaciji investiciono-tehničke dokumentacije (Sl.novine F BiH br 33/10),
- Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona (Sl.list SFRJ br. 53/88),
- Tehnički propisi o gromobranima (Sl.list SFRJ br. 13/68),
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta (Sl.list SFRJ br. 62/73),
- Pravilnik o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11)
- Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara (Sl. Novine F BiH br. 79/11)
- Pravilnik o tehničkim normativima za vanjsku i unutrašnju hidrantsku mrežu za gašenje požara (Sl. Novine F BiH br. 86/11)
- Pravilnik o zaštiti od požara građevina za javnu upotrebu (Sl. Novine F BiH br. 86/11)
- Pravilnik o smještaju i držanju ulja za loženje (Sl.list SFRJ”, br. 45/67),
- Pravilnik o izgradnji postrojenja za zapaljive tečnosti i o uskladištenju i pretakanju zapaljivih tečnosti („Službeni list SFRJ”, br. 20/71 i 23/71).
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od požara i eksplozije pri čišćenju sudova za zapaljive tečnosti (Sl.list SFRJ br. 44/83 i 60/86),
- Pravilnikom o tehničkim normativima za sisteme ventilacije ili klimatizacije (Sl. list SFRJ, br. 38/89),
- Tehnički propisi za specijalnu zaštitu elektroenergetskih postrojenja od požara („Sl.list SFRJ br. 16/66, 58/72, 24/75, 74/90“),
- Pravilnik o tehničkim normativima za elektroenergetska postrojenja nazivnog napona iznad 1000 V (Sl.list SFRJ br. 4/74)
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pripadnih transformatorskih stanica (Sl.list SFRJ br. 13/78)
- Pravilnik o tehničkim normativima za sisteme za odvođenje dima i toplote nastalih u požaru (Sl.list SFRJ br. 45/83)
- Pravilnik za zaštitu visokih objekata od požara („Sl.Novine F BiH br. 81/11),
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozije („Sl.list SFRJ br. 24/87“)
- TRVB A 100 87 – Tehničke smjernice za preventivnu zaštitu od požara (Technische Richtlinien vorbeugender Brandschutz TRVB A 100 87)
- TRVB S 125 80 – Tehničke smjernice za preventivnu zaštitu od požara (Technische Richtlinien vorbeugender Brandschutz TRVB S 100 80)
- TRVB A 126 – Tehničke smjernice za preventivnu zaštitu od požara (Technische Richtlinien vorbeugender Brandschutz TRVB A 126)
- Pravilnik o tehničkoj zaštiti objekata i prostora za smještaj i čuvanje matičnih knjiga, spisa i matičnog registra („Sl.Novine F BiH br. 68/12“)
- Program obuke zaposlenika u pravnim licima, državnim organima i drugim institucijama u oblasti zaštite od požara („Sl. Novine F BiH br. 59/10)
- „Taktika gašenja požara“, Inž.Blagoje Ilić, Vatrogasni savez Srbije,
- „Zaštita od požara i eksplozije,,“, Dr.Dragoljub Stojanović, Sarajevo 1988,

- „Hemijske štetnosti“ Gordana Delez, dipl.inž., Vlasta Obuljen, dipl.inž., Zagreb 1973,
- „Požarna karakterizacija materijala i elemenata građevinskih konstrukcija“, Dr.Esad Hadžiselimović, dipl.fiz.; Nikola Klent, dipl.inž.maš., Sarajevo 1991.
- IEC 79-10 (1995) Klasifikacija ugroženog prostora,
- Bauordnung für das Land Nordrhein-Westfalen-Landesbauordnung (Bau onw) 1995.
- DIN 4102-1 Brandverhalten von baustoffen und bauteilen-baustoffe; Begriffe, Anforderungen und prüfungen
- DIN 4102-2 Bauteile
- DIN 4102-3 Brandwände und nichttraagende aussenwände
- DIN 4102- 4 Zusammenstellung und anwendung klassifizierter baustoffe;
- DIN 4102-5 Feuerschutzabschlüsse, Abschlüsse in fahrschachtwänden und gegen feuer widerstandfähige Verglasungen
- Brandverhalten von bauteilen–abschlusskolloquium: bauwerke unter Brandeinwirkung–pehniscite Universität Bravnschweig 1987.
- BAS EN 50014 / 1998,
- BAS EN 50015 / 1998,
- BAS EN 50016 / 1998,
- BAS EN 50017 / 1998,
- BAS EN 50018 / 1998,
- BAS EN 50019 / 1998,
- BAS EN 50020 / 1998,
- BAS EN 50028 / 1998,
- BAS EN 50033 / 1998
- BAS EN 60079-10 / 1998,
- BAS IEC 79-14 / 1998.
- ISO 834: 1999
- EN 1365: 2004
- EN 1634: 2004
- EN ISO 13501-1: 2002
- EN 1182:2004
- EN ISO 1716:2004
- EN ISO 9239-1: 2004
- EN ISO 11925-2: 2005

B. OBJEKAT OPĆINE CENTAR SARAJEVO

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA

Objekat Općine Centar lociran je u urbanom dijelu grada, u samom gradskom centru na adresi Mis Irbi br. 1. Glavni ulaz u objekat je iz ulice Mis Irbina, a okružujen je ulicama Hamze Hume i Reisa Džemaludna Čauševića. Uz zapadnu stranu objekta protiče Koševski Potok. Infrastruktura oko cijelog objekta pristupačna je vatrogasnim vozilima. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 500 m od objekta a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta Općine Centar su široke, i normalno prohodne, u cjelosti ravne. Put od ove jedinice do objekta Općine Centar dat je u grafičkim priložima ovog Plana

Teren je ravan, omeđen manje frekventnim gradskim saobraćajnicama, zbog posebnog režima saobraćaja u tom dijelu grada, snabdjevenim elementima horizontalne i vertikalne signalizacije.

Treba napomenuti da objekat čini jedinstenu arhitektonsko-građevinsku cjelinu sa objektom Kantona Sarajevo, a koji je u cjelini vlasništvo Općine Centar Sarajevo.

Najbliži susjedni objekat je objekat Predsjedništva BiH, koji je od objekata Općine Centar udaljen cca 15 m i to na dijelu koji koristi Kanton Sarajevo. Zbog primjenjenih materijala u konstrukciji i obradi i jednog i drugog objekta, njihove visine i međusobnog položaja, postoji mogućnost prenosa požara sa jednog objekta na drugi.

Gradnja je blokovskog tipa sa unutarnjim dvorištem. Kompleks je pristupačan najvećim dijelom sa gradskih saobraćajnica na južnoj strani (ulica Mis Irbina) dok je pristup vatrogasnim vozilima obezbjeđen sa južne, zapadne i sjeverne strane objekta a djelomično i iz unutarnjeg dvorišta u koje je omogućen pristup manjih vatrogasnih vozila kroz pasaž na sjevernoj strani objekta, ali unutar dvorišta nije omogućeno kontinuirano kretanje vatrogasnih vozila vožnjom unaprijed.

Intervencija u slučaju nastanka požara omogućena je vatrogasnim vozilom sa automehaničkim ljestvama sa tri vanjske strane bloka, a preko gradskih saobraćajnica nosivosti za opterećenje teškim vozilima.

Brojni otvori na fasadama objekta predstavljaju interventne tačke koje omogućavaju sprovođenje efikasne intervencije vatrogasnom tehnikom na gašenju požara i spasavanju korisnika objekta.

Objekat je spratnosti Po + P + Mz + 3, stim da I (prvi) sprat ne koristi Općina Centar (koristi Kanton Sarajevo). Također dio podruma, kompletan I sprat dio II sprata, dio III sprata i dio velikog stepeništa sa jugoistočne strane objekta koristi Kanton Sarajevo.

Površina lokaliteta na kome je lociran objekat Općine Centar je cca 4000 m². U tu površinu uračunati su i pristupni putevi (ulice) odnosno platoi sa kojih je moguća intervencija vozila jedinice PVB kantona Sarajevo.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno objekti u vlasništvu Općine centar su objekti i prostori administrativne namjene.

U ovom objektu u toku radnog vremena borave uposlenici administracije Općine Centar raspoređeni u odgovarajuće stručne službe i uprave a u objektima (prostorima) mjesnih zajednica uposlen je mali broj uposlenika koji obavljaju administrativne poslove iz nadležnosti Mjesnih zajednica.

U administraciji Općine Centar uposlano je ukupno 234 uposlenika, koji su raspoređeni po slijedećim službama i uravama:

- Sekretar Općinskog organa uprave,
- Interni revizor,

Općinski organ uprave sačinjavaju službe za upravu i službe za obavljanje stručnih, tehničkih i drugih poslova.

Službe za upravu su:

1. Služba za upravu za privredu i finansije ,
2. Služba za upravu za prostorno uređenje i komunalne poslove,
3. Služba za upravu za stambene poslove,
4. Služba za opću upravu,
5. Služba za lokalnu samoupravu,

6. Služba za upravu za boračko-invalidsku zaštitu,
7. Služba za upravu za imovinsko-pravne poslove, geodetske poslove i katastar nekretnina,
8. Služba za upravu za rad, socijalna pitanja, zdravstvo, izbjegla i raseljena lica,
9. Služba za upravu za obrazovanje, kulturu i sport,

Posebne službe su:

10. Kabinet Općinskog načelnika,
11. Služba za civilnu zaštitu,
12. Služba za informatiku i informisanje,
13. Služba za zajedničke poslove,
14. Stručna Služba za poslove Općinskog vijeća,

U okviru Službe za zajedničke poslove su sistematizovana i radna mjesta radnika koji nadziru zgradu Općine Centar.

Treba napomenuti da je portirska služba organizovana da je ovaj objekat nadziran svih 24 sata dnevno i da to obavlja ukupno 4 portira koji rade po sistemu 12 – 48 sati.

Radno vrijeme svih službi u Općini Centar je od 07,30 do 16,00 sati dok Matični ured radi od 07,30 do 18,00 sati.

I.3. DISPOZICIJA

Sadržaji objekta raspoređeni su u nekoliko grupa. Prostori namijenjeni vanjskim posjetiocima (strankama) grupisani su u prizemlju objekta (šalter sala u dvorištu objekta, te recepcija i šalter sala u prizemlju objekta) neposredno uz glavni ulaz iz pravca Koševskog potoka.

Drugu grupu prostora predstavljaju administrativni sadržaji od kojih najveći dio čine kancelarije raspoređene djelomično u prizemlju, a glavninom na spratovima objekta. U objektu su obezbijeđeni prateći sadržaji sanitarnih prostorija na svim etažama.

Treću grupu prostora predstavljaju tehničke prostorije koje obuhvataju toplotnu podstanicu, dizel agregatsko postrojenje i uređaje za klimatiziranje i ventiliranje objekta, liftovsko i hidrofleks postrojenje, te trafostanica. Ovi sadržaji raspoređeni su u suterenu objekta, (toplotna podstanica, trafostanica, liftovsko i hidrofleks postrojenje) te zasebni objekti u dvorištu (agregatsko postrojenje i postrojenje za klimatizaciju i ventilaciju).

Treba napomenuti da su u suterenu objekta smještene štamparija, prostorije arhiva katastra i arhiva matičnog ureda.

I.4. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat Općine Centar i Kantona Sarajevo je iz kategorije objekata kuturno-istorijskog i graditeljskog nasljeđa Bosne i Hercegovine. Karakteriziraju ga nosivi zidovi od pune opeke (neupaljiv materijal) koja obezbjeđuje otpornost prema požaru u trajanju od više od 2 sata. Horizontalnu nosivu konstrukciju u kancelarijama čine drveni elementi (upaljiv materijal) tako da je u tom segmentu velika mogućnost prijenosa požara, a u hodnicima one je armiranobetonska (neupaljiv materijal).

Na putevima evakuacije su primjenjeni upaljivim materijali a takođe su primjenjene i prostirke od upaljivog materijala. Podne obloge u kancelarijskim prostorima su upaljivog materijala, čime je povećana mogućnost širenja požara putem ugrađenih materijala.

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

U objektu je izveden veći broj vatrootpornih vrata koja zatvaraju otvore u granicama požarnih sektora ili ulaze u prostorije u kojima egzistira povećana opasnost po nastanak požara ili eksplozije.

I.5. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Objekat je vertikalnim elementima požarnih prepreka podijeljen u ukupno tri požarna sektora, pa se odmah može konstatovati da je ta podjela nedovoljna. Primjećuje se da je ova podjela napravljena nedavnom rekonstrukcijom centralnog stubišta a da prije toga nije postojala nikakva podjela u požarne sektore već je kompletan objekat bio jedinstven požarni sektor.

Jedan požarni sektor čini glavni ulaz u objekat od Koševskog potoka, sa recepcijom i šalter salom u prizemlju te centralno stubište kao i prostor amfiteatra sa pratećim sadržajima na međuspratu (kako je prikazano u grafičkim prilogima). Sadržaji lijevo i desno od ovog požarnog sektora su zasebni sektori i može se primjetiti da njihova veličina prelazi odredbe Plana zaštite od požara grada Sarajeva.

I.6. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u objektu nisu postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i pregledne. Podne obloge hodnikasu vinas pločice. Hodnici su slobodni u cijeloj svojoj širini, a duž njih su gorive dekoracije - staze od itisona. U kancelarijama podne podloge su od parketa, prekrivene itisonom. Evakuacija je omogućena preko hodnika do centralnog stubišta iz svih sadržaja kao i: iz dijela trećeg sprata na južnom krilu omogućena je evakuacija preko postojećeg velikog stubišta do drugog sprata a dalje kroz hodnik prema centralnom stubištu; iz sjevernog krila u prizemlju omogućena je evakuacija preko izlaza koji vodi direktno u pasaž koji povezuje slobodan prostor na sjevernoj strani objekta sa dvorištem objekta; iz južnog krila podruma objekta omogućena je evakuacija preko jednog izlaza koji vodi direktno na ulicu Mis Irbina. Evakuacija iz šalter sale locirane u dvorištu objekta omogućena je preko izlaznih vrata i pasaža u slobodan prostor.

Dužine većine puteva evakuiranja prelazi dužinu od 35 m.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim prilogima plana.

Treba napomenuti da bi u slučaju eventualnog požara putevi evakuacije bili vrlo brzo zadimljeni, pa je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodajavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Centralno stepenište nije u potpunosti uređeno kao požarno stepenište (podne prostirke su od lahko gorivog materijala – linoleum, rukohvati na stepeničtu su drveni, dekoracija radijatora je drvena) ali je dovoljne propusne moći da se preko njega može efikasno evakuisati veliki broj ljudi. Primjećeno je da «oberliht» prozori nemaju na sebi potezni kanap za otvaranje radi eventualnog odimljavanja pa je to potrebno ugraditi. Samo zadimljavanje stepeništa je manje vjerovatno obzirom da je stepenište od ostalih sadržaja odvojeno protivpožarnim vratima otpornosi prema požaru E 60, koja na sebi imaju mehanizam za samozatvaranje.

Sva vrata na putevima evakuacije otvaraju se najvećim dijelom u smjeru evakuacije.

I.7. ODVOD DIMA I TOPLOTE

U najvećem broju požara veći dio eventualno nastradalih su žrtve udisanja toksičnih produkata sagorijevanja, koji se u požaru redovito oslobađaju. Širenje dima unutar objekta zahvaćenog požarom je izuzetno brzo i u veoma kratkom periodu, odnosno za samo 2-5minuta, dim onemogućava efikasno evakuiranje i značajno otežava sprovođenje akcije gašenja. Vreli gasovi, ukoliko nisu predviđeni otvori za oslobađanje toplote, potpomažu bržem širenju požara, a u nekim slučajevima mogu destruktivno djelovati na građevinske elemente sa malim stepenom otpornosti prema požaru.

Najveći dio prostora u objektu Općine Centar raspolaže otvorima na fasadi preko kojih se dim evakuira iz objekta.

Prodor dima u prostore požarnih stepeništa sprječava se vatrootpornim vratima sa mehanizmom za samozatvaranje.

Kako objekat spada u kategoriju objekata kulturno-historijskog i graditeljskog naslijeđa, to je na njemu nemoguće raditi zahvate kojim bi se omogućilo efikasnije odvođenje dima i toplote nastalih u požaru. Stoga se te mjere preusmjeravaju na mjere sprječavanja nastanka požara, pravovremenu detekciju i brzu evakuaciju.

I.8. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost većine uposlenika su administrativni poslovi koji su raspoređeni po odgovarajućim službama i upravama kako je to navedeno u poglavlju I.2.

U objektu nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u objektu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno namjenom ovog objekta. To znači da su u objektu prisutna postrojenja i instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom,

postrojenja i instalacije za klimatizaciju i ventilaciju, te savremene multimedijalne instalacije koje se upotrebljavaju u procesu obavljanja poslova iz nadležnosti organa uprave Općine Centar.

Distribucija toplote se vrši preko toplotne podstanice koja je smještena u suterenu objekta (kotlovnica za proizvodnju tople vode smještena je u objektu Predsjedništva BiH).

Osnovni izvor napajanja električnom energijom je iz postojeće TS koja je locirana u suterenu objekta i sa čijeg NN postrojenja se napaja objekat. Kompletna TS nije predmet staranja odgovarajućih službi Općine centar već nadležne Elektro distribucije.

Za rezervni izvor napajanja električnom energijom koristi se agregatsko postrojenje koje je detaljnije opisano u poglavlju koje govori o električnim instalacijama.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 opšteg dijela ovog Plana.

I.8.a. PROSTORI ARHIVA KATASTRA

Ovaj prostor je disponiran na II spratu i ne predstavlja poseban požarni sektor. U njemu su arhivirani dokumenti vezani za katastar Općine Centar u skladu sa tehničkom praksom i propisima za ove prostore i odgovarajuću dokumentaciju. Dokumentacija je arhivirana na policama. U ovom prostoru je prisutno srednje požarno opterećenje. Arhivirani materijal je u printanoj formi i na magentnim medijima.

Kao mjera zaštite od požara u prostoru je instalisan sistem za automatsko gašenje požara na bazi medija FM 200. Opis funkcionisanja ovog sistema dat je u poglavlju koje se odnosi na mašinske instalacije.

I.8.b. PROSTOR ARHIVA MATIČNOG UREDA

Ovaj prostor je disponiran na etaži suterena, u neposrednoj blizini centralnog stubišta te poseban prostor koji je u sjevernom krilu objekta Općine Centar. U njemu je arhivirana dokumentacija matičnog ureda u skladu sa propisima za arhiviranje dokumenacije na odovarajućim policama. U ovom prostoru je prisutno srednje požarno opterećenje. Arhivirani materijal je u printanoj formi i na magentnim medijima. Prostor nije šticećen odgovarajućim sistemom za gašenje požara u skladu sa članom 7. odogovarajućeg Pravilnika⁹ koji tretira problematiku zaštite ovoh prostora.

I.8.c. PROSTOR ARHIVA

Ovaj prostor je disponiran na etaži suterena, u zapadnom i južnom krilu objekta Općine Centar. U njemu je arhivirana dokumentacija matičnog ureda u skladu sa propisima za arhiviranje dokumenacije na odovarajućim pokretnim policama, koje omogućavaju komforniji rad i lakše pretraživanje dokumentacija. U ovom prostoru je prisutno srednje požarno opterećenje. Arhivirani materijal je u printanoj formi i na magentnim medijima. Prostor nije dodatno šticećen odgovarajućim sistemom za gašenje požara.

I.8.d. TRAFOSTANICA

Trafostanica je također disponirana na etaži suterena i predstavlja poseban požarni sektor. U nju se pristupa isključivo sa vanjske strane objekta preko vrata na zapadnoj strani. Ona je u cjelosti predmet staranja nadležnog Elektro distributivnog preduzeća. Bez obzira na to, eventualni požar u ovoj trafostanici može se negativno odraziti na kompletan objekat Općine Centar ne samo sa aspekta urednog snabdjevanja električnom energijom već i sa aspekta širenja požara iz prostora trafostanice na ostatak objekata. Stoga Općina Centar mora provoditi mjere zaštite od požara koje su date u posebnom poglavlju ovog dijela Plana te zahtjevati da nadležna Elektro distribucija također provodi mjere koje se na odnose na nju.

I.8.e. ŠALTER SALA

Ovaj prostor je jedan od najugroženijih prostora u objektu Općine centar iz razloga što se u njemu u toku radnog vremena okuplja veću broj ljudi, čije ponašenje je teško kontrolisati zbog prisutne nervoze kod čekanja na izdavanje odgovarajućih dokumenata. U obradi prostoru su prisutni kvalitetni materijali kada su

⁹ Pravilnik o tehničkoj zaštiti objekata i prostora za smještaj i čuvanje matičnih knjiga, spisa i matičnog registara („Sl. Novine F BiH br. 68/12“)

u pitanju njihove požarne karakteristike, prisutno je nisko požarno opterećenje. U prostoru postoji zabrana pušenja.

Evakuacija iz ovog prostora u uslovima požara je posebno kritična obzirom da za građane koji čekaju na usluge vezane za ovu službu, postoji samo jedan evakuacioni izlaz, dok uposlenici zbog zakrčenosti radnog prostora mobilijarom također mogu imati poteškoća kod nužne evakuacije.

I.8.f. AMFITEATAR

Ovaj prostor je moderno opremljen prostor sa svim potrebnim sadržajima koji odgovaraju namjeni. U amfiteatru se istovremeno može naći više od 100 ljudi a samo je jedan evakuacioni izlaz, kako je prikazano u grafičkim priložima ovog Plana. Primjenjeni su uglavnom prirodni materijali koji imaju povoljne požarne karakteristike a ono što je pozitivno je da do zadimljavanje ne može doći u kratkom vremenskom periodu zbog visine prostora.

I.8.g. KANCELARIJSKI PROSTORI

Ovi prostori su disponirani na etažama prizemlja, te drugog i trećeg sprata ovog objekta. U njima se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodojava, te instalacije računarske mreže).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodojave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali, te podne obloge i podne prostirke. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene. U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka, što je potrebno regulisati Pravilnikom o zaštiti od požara.

I.9. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Objekat Općine Centar Sarajevo raspolaže sa unutrašnjom hidrantskom mrežom i jednim vanjskim zidnim hidrantom na fasadi prizemnog objekta velike šalter sale. Izvor napajanja hidrantske mreže vodom je iz gradskog vodovoda. Hidrantska mreža je priključena na gradski cjevovod.

Pritisak u gradskoj vodovodnoj mreži je nedovoljan pa je u dijelu prostora u koji se ulazi iz restorana, a koje koristi i Kanton i Općina, smješteno postrojenje za povećanje pritiska u hidrantskoj mreži (hidrofleks postrojenje). Hidrofleks postrojenje je u funkciji.

Unutrašnji hidranti su promjera 52 mm i raspoređeni su tako da štite cijeli prostor u kojem se nalaze. Zidni hidranti sa kompletnom opremom koja je potrebna za njihovo aktiviranje, smješteni su na pogodnim lokacijama, u vidljivo označim hidrantskim ormarićima na međusobnim udaljenostima od 30 do 40 m.

Položaji hidranata prikazani su u grafičkom prilogu ovog Plana.

Općina centar ne raspolaže rezervnim količinama vode za potrebe gašenja požara (bazen) jer je to nepotrebno obzirom na propisno izvedenu hidrantsku mrežu te mogućnost brze intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo obzirom na njenu lokaciju u odnosu na ovaj objekat.

Općina Centar vrši redovnu kontrolu ispravnosti i finkcionalnosti hidrantske mreže u skladu sa Pravilnikom o tehničkim normativima za unutrašnju i vanjsku hidrantsku mrežu za gašenje požara („Sl.Novine F BiH br. 87/11). O izvršenim ispitivanjima postoji uredna dokumentacija.

I.10. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene slijedeće termotehničke i druge instalacije i oprema:

- Toplotna podstanica (smještena u podrumskom djelu objekta Općine)
- Agregatska stanica (smještena u kontejneru u dvorištu Općine)
- Ventilaciona komora (smještena je u zasebnom objektu u dvorištu Općine dograđenom uz zgradu Općine)

- Instalacija grijanja (za kompletan objekat Općine), klimatizacije i ventilacije (djelimično izvedena),
- Postrojenje lifta,
- Hidrofleks postrojenje
- Sistem automatskog gašenja požara u prostoru arhiva katastra.

I.10.a. TOPLOTNA PODSTANICA

I.10.a.i Toplovodna instalacija

Objekat Općine se grije sa kotlovnice koja je zajednička za objekat Predsjedništva BiH, Kantona Sarajevo i objekat Općine, a smješena je u objektu Predsjedništva BiH. U podrumskom prostoru zgrade Općine je instalirana toplotna podstanica sa cirkulacionim pumpama. Preko kotlovnice i navedene toplotne postanice obezbjeđuje se voda određenog gradijenta za snabdjevanje sistema radijatorskog grijanja.

Na toplovodnoj instalaciji predviđene su cirkulacione pumpe za cirkulaciju tople vode od toplotne podstanice do grejnih tjela.

Isticanje tople vode zbog eventualne havarije u sistemu ne predstavlja opasnost sa aspekta zaštite od požara.

I.10.b. DIZEL- ELEKTRIČNI AGREGAT

Rezervni izvor električne energije je dizel-električni agregat tipa P275HE, PG-WILSON. Agregat se nalazi u kontejneru koji je instaliran u dvorištu Općine, a snabdjeva se tečnim gorivom iz tanka goriva koji se nalazi u prostoru koji pripada objektu Kantona.

Potrebna količina svježeg zraka za dodatno hlađenje, ventilaciju prostora i sagorijevanje je obezbjeđena.

I.10.c. INSTALACIJA KLIMATIZACIJE I VENTILACIJE

U objektu egzistira ventilaciona komora za prostor šalter sale, a u prostorima recepcije, šalter sale preko puta protokola i informatičke sale je izvedena klimatizacija koja je lokalnog karaktera. Distribucija vazduha iz ventilacione komore prema prostoru šalter sale je riješena razvodom tlačnih i odsisnih kanala. Ventilacioni kanali ovdje ne predstavljaju veliku opasnost za prenos dima i vatre, jer se radi o malom broju i malim dužinama kanala koji povezuju prostoriju sale sa prostorijom ventilacione komore.

Amfiteatar ima svoj ventilacioni sistem čija je centralna jedinica smještena u posebnoj prostoriji koja je funkcionalno vezana za ovaj prostor.

Prenos vatre kanalima je moguć putem prašine u njima. Pri požaru kanali se zagrijavaju i svojom temperaturom mogu zapaliti zapaljive materije u svojoj bližoj okolini. Veliku opasnost za čovjeka predstavlja i dim koji se relativno brzo prenosi i putem ventilacionih kanala. Mnoge sintetičke materije u objektu pri sagorijevanju oslobađaju otrovne gasove koji imaju i zagušujuće dejstvo. Kako bi se smanjila opasnost od prenosa požara duž ventilacionih kanala, vatrodojavni sistem isključuje postojenje za klimatizaciju u momentu kada bilo koji javljač požara u šalter Sali pređe u drugi stepen alarma.

Kako se u ovom slučaju radi o cjevovodima male dužine i malom broju cjevovoda mala je mogućnost izbijanja i prenošenja požara preko instalacija ventilacije.

I.10.d. POSTROJENJE LIFTA

Mašinsko postrojenje lifta smješteno je u zasebnoj prostoriji u suterenu Općine. Pogon lifta je elektrohidraulični, pogonski mehanizam je smješten u mašinskoj prostoriji. Mašinska prostorija lifta može se tretirati kao poseban požarni sektor.

Vatrodojavni sistem koji je instalisan u objektu automatski isključuje lift ako se potvrdi bilo koji požarni alarm u objektu, i lift se spušta na najnižu etažu.

Mašinska prostorija lifta je obezbjeđena aparatom tipa "S" za gašenje početnog požara. U mašinskoj prostoriji lifta se nalazi projektna dokumentacija i pogonska knjiga lifta uredno potpisane i ovjerene od ovlaštene ustanove.

I.10.e. HIDROFLEKS POSTROJENJE

Hidrofleks postrojenje je smješteno je u zasebnom zajedničkom prostoru u koji se ulazi iz restorana, a koje koristi i Kanton i Općina. Hidrofleks postrojenje je u funkciji.

I.10.f. SISTEM ZA GAŠENJE POŽARA U PROSTORU ARHIVA KATASTRA

U prostoru arhiva katastra instalisan je sistem za automatsko gašenje požara na bazi medija FM 200. Sistem se sastoji od ukupno jedne boce sa 27 kg medija FM 200. Medij se kod aktiviranja razvodi cijevnom instalacijom do jedne mlaznice, tako da je obezbjeđena pravilna i ravnomjerna distribucija medija po cijelom volumenu arhiva (štićeni prostor).

Medij za gašenje je odabran prema kriterijima i klasi požara u ovim prostorima i neškodljiv je za ljude i okolinu (prema deklaraciji proizvođača ODP = 0).

Aktiviranje sistema je obezbjeđeno preko posebnog vatrodajavnog sistema. U prostoru arhiva su instalisani automatski detektori požara i ručni javljači požara koji su povezani na odgovarajuću vatrodajvnu centralu. Aktiviranje sistema je predviđeno na baz „dvozonске ovisnosti“, tj. kada se aktiviraju dva različita javljača iz dvije različite vatrodajvne zone, vatrodajvna centrala koja upravlja sistemom za gašenje požara, preko posebnog modula daje „nalog“ za aktiviranje sistema za gašenje, tj. otvara se elektromagnetni ventil na komandnoj boci sistema i medij za gašenje preko sistema cijevi i mlaznica izlazi iz spremnika i zapunjava štitićeni prostor. U slučaju potvrđenog signala požarnog alarma u prostoru arhiva, na centrali vatrodajvnog sistema objekta Općine Centar, preko ulaznog modula DC 1131, dobija se informacija da je aktiviran sistem za gašenje u prostoru arhiva.

Sistem za automatsko gašenje požara se ispituje u zakonski predviđenim terminima o čemu postoje odgovarajući zapisnici.

I.11. ELEKTRIČNE INSTALACIJE

I.11.a. NAPAЈANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIЈOM

Napaјanje objekta električnom energijom se vrši iz trafostanice smještene u podrumu objekta Općine preko kablova 2xPP41 4x95 mm². Tip i presjek dovodnih kablova zadovoljava povećane potrebe Korisnika.

Mjerenje utroška električne energije se vrši u zasebnoj mjernoj sekciji GRT-a koja je smještena na etaži prizemlja, lijevo od glavnog ulaza u objekat a koja je izrađena u svemu prema uslovima nadležnog Elektrodistributivnog preduzeća.

Sistem napaјanja objekta je TN-S, instalisana snaga izvora električne energije je 412 kW, maksimalno dozvoljena snaga 296 kW i maksimalno dozvoljena struja 331 A.

I.11.b. ELEKTROENERGETSKI RAZVOD

Kablovski razvod od GRT do pojedinih razvodnih tabli RT se vrši sa odgovarajućim petožilnim kablovima tip PPOO, sa zaštitnim vodičem. Kablovi su položeni p/ž u zaštitnim PVC cijevima. Za sve RT-ove je obezbjeđen direktni dovod sa GRT-a (posebno mrežna i posebno agregatska sekcija). Svaka sekcija RT je opremljena sa signalnim sijalicama za prisustvo napona.

I.11.c. RAZVODNE TABLE

Sve razvodne table, GRT i sekundarne, su slobodno stojećе, izrađene od dva puta dekapiranog lima, elektrostatski ofarbane. Sastoje se iz dvije sekcije i to sekcije mrežnog i sekcije agregatskog napaјanja. Stepен mehаničke zaštite je IP 54. Elementi za distribuciju električne energije i zaštitu elemenata sistema, su kompaktni prekidači i minijaturni prekidači odgovarajuće nazivne struje i prekidne moći.

Sve sekundarne razvodne table imaju oko 20% rezervnog prostora.

I.11.d. REZERVNO NAPAЈANJE ELEKTRIČNOM ENERGIЈOM

Rezervno napaјanje objekta općine Centar se vrši sa zajedničkog diesel agregata (Kanton Sarajevo i Općina Centar).

Snaga diesel agregata koju može koristiti Općina Centar je limitirana na cca 100 A.

Saglasno tome su definisane vrijednosti snaga agregatske potrošnje objekta Općine Centar.

I.11.e. INSTALACIЈA RASVЈETE I UTIČNICA

Izbor tipа svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom svih kancelarija je lokalno, a upravljanje rasvjetom hodnika i stubišta je centralno sa komandnog panela rasvjete koji je lociran na recepciji.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3-5x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3-5x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.11.f. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase mokrih čvorova predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC-ovi, kuhinja...). Povezivanje metalnih masa pojedinih mokrih čvorova se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sve sabirnice kutija za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuju na petu (PE) sabirnicu najbliže razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE najbliže razvodne table (kablovski nosači, metalni okvir vrata, itd.)

I.11.g. NAPAJANJE TEHNOLOŠKIH POTROŠAČA

Napajanje tehnoloških potrošača je izvedeno kablovima tip PP00-Y odgovarajućeg presjeka, koji su montirani u zaštitnim PVC cijevima nad žbuk i u spušenom stropu.

Napajanje potrošača klimatizacije i ventilacije obuhvata napajanje opreme za klimatizaciju i grijanje. Za eventualno buduće klimatiziranje cijele zgrade Općine centar predviđeni su rezervni odvodi u GRT-u.

I.11.h. MJERE ZAŠTITE

Zaštita od električnog udara postignuta je primjenom odgovarajućih tehničkih mjera i to, zaštitom od direktnog dodira i zaštitom od indirektnog dodira.

Zaštita od direktnog dodira izvodi se prema važećim tehničkim normativima i to: zaštita dijelova pod naponom izoliranjem, zaštita pregradama ili kućištima, zaštita preprekama, zaštita postavljanjem izvan dohvata ruke, dopunska zaštita pomoću zaštitnih uređaja diferencijalne struje (ZUDS).

Zaštita od direktnog dodira dijelova pod naponom na opremi i električnoj instalaciji, predviđena je upotrebom materijala, pribora, vodova i opreme u granicama nazivnih vrijednosti, kvalitete prema važećim normama, pravilnom i savjesnom izradom i održavanjem opreme i električnih instalacija.

Jedan dio opreme koji je pod naponom, smješten je u razvodne ormariće s ključem, a pristup imaju samo stručne i ovlaštene osobe, dok je ostali dio pretežno zaštićen izoliranjem (vodovi, rasvjeta, instalacioni pribor i drugo).

Zaštita od indirektnog dodira izvodi se prema važećim tehničkim normativima i to: zaštita automatskim isklapanjem napajanja, zaštita upotrebom uređaja klase II ili odgovarajućom izolacijom, zaštita električnim odvajanjem.

Zaštita od indirektnog dodira dijelova pod naponom u električnoj instalaciji TN-C-S sistema, predviđena je automatskim isklapanjem napajanja strujnom diferencijalnom sklopkom. To znači da vodljivi dijelovi opreme i uređaja, koji mogu doći pod napon, moraju biti vezani zaštitnim vodičem s uzemljenom tačkom napojnog sistema.

U cijeloj instalaciji je položen poseban zaštitni vodič, na kojisu spojene sve metalne mase u objektu. Zaštitni vodič se spaja na zaštitnu sabirnicu u svakom razvodnom ormaru, a koja je dalje spojena na sabirnicu za izjednačenje potencijala objekta, koja je spojena na uzemljivač.

Zaštitni uređaji (osigurači) i presjeci vodiča, odabrani su tako da nastupi automatsko isklapanje u vremenu koje je određeno zaštitom, kada na bilo kojem mjestu dođe do kvara zanemarive impedancije (kratki spoj), između faznog vodiča i zaštitnog vodiča ili vodljivih dijelova koji mogu doći pod napon.

Zaštita od toplinskog djelovanja izvodi se prema važećim tehničkim normativima i to: zaštita od požara, zaštita od opekotina, zaštita od pregrijavanja.

Zaštita od požara je osigurana smještanjem dijelova opreme pod naponom u kućišta, koja moraju izdržati najvišu temperaturu koju može proizvesti električna oprema.

Zaštita od pregrijavanja se postiže tako da se sistemi za grijanje sa prisilnim zrakom, ne mogu uključiti dok se ne postigne dovoljno strujanje zraka, a isključe kad strujanje zraka prestane, a aparati za grijanje vode ili proizvodnju pare u svojoj konstrukciji imaju zaštitu od pregrijavanja (termostat ili ograničavač tlaka vode).

Nadstrujna zaštita izvodi se prema važećim tehničkim normativima i to: zaštita od struje preopterećenja, zaštita od struja kratkog spoja.

Zaštita od preopterećenja i struja kratkog spoja izvedena je prema kriterijima iz poglavlja IV.5.a.i. Opšteg dijela ovog Plana.

Zaštita od preopterećenja ostvarena je u konkretnom slučaju upotrebom automatskih osigurača na početku svakog strujnog kruga. Na taj način ostvarena je zaštita vodova i strujnih krugova na koje se mogu priključiti samo ispravna i održavana trošila.

Zaštita od struja kratkog spoja osigurava prekidanje tih struja prije nego ta struja prouzrokuje opasnost od toplinskih i mehaničkih djelovanja u vodičima i spojevima.

Zaštita od razlike potencijala ostvarena je povezivanjem svih metalnih masa na objektu međusobno i na instalaciju gromobrana.

U razvodnim ormarima su predviđene zasebne sabirnice za nulte i zaštitne vodiče. Žile u vodovima u električnom razvodu označene su bojama i žila s plavom bojom izolacije je nulti vodič, a vodič zeleno-žute boje je zaštitni vodič.

I.11.i. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Vatrodojavna instalacija.
- Instalacija video nadzora i kontrole prisustva.
- Sistem lokalnog i općeg ozvučenja.
- Instalacija informacionog sistema (ISDN, INTERNET i drugo).
- TICKET sistem za šaltere.
- Sistem za kontrolu korištenja radnog vremena

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojave požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojave požara.

I.11.i.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskim razdjelnicima te telekomunikacijskom serveru, koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.11.i.ii Instalacija dojave požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodojavne sisteme.

Sistemom vatrodojave obuhvaćen je kompletan objekat Općine Centar, a koncept zaštite odgovara svim važećim propisima za sisteme vatrodojave na objektima ovakve vrste.

U svim prostorijama postavljeni su automatski javljači požara, a po hodnicima i komunikacijama postavljeni su ručni javljači požara. Javljači su postavljeni u ukupno 4 (četir) javljačke petlje.

Alarmne sirene koje daju zvučnu signalizaciju u slučaju drugostepenog alarma kopčaju se na 8 linija. Sirene se uključuju selektivno, kada nastane alarm na etaži (ili dijelu) objekta u kojem se nalazi sirena. 15 minuta po pojavi alarma aktiviraju se sve sirene u objektu.

Sistem vatrodojave upravlja drugim sistemima u objektu. Upravljanje se vrši slijedećim sistemima: klima šalter sale, klima protokol sale, klima svećane sale, klima svećane sale (foaje), spuštanje lifta, isključenje RT II/2, isključenje RT II/5, isključenje RT II/5, isključenje RT šalter sale, isključenje RT velike sale, isključenje Rt II/1, isključenje klima komore svećane sle, isključenje RT podrum, isključenje RT prizemlje/podrum, isključenje RT II/3, isključenje glavne sklopke, aktiviranje telefonskog pozivnika.

Vrijeme isključenja odnosno aktiviranja navedenih komandi navedeno je u Glavnom projektu vatrodojavnog sistema, podešeno na centralnom uređaju i izvršena proba kod pustanja sistema u rad.

Centrala vatrodojave je montirana u portirnici objekta obzirom da u toj prostoriji postoji 24-satno prisustvo obezbjeđenja objekta.

Vatrodajna centrala CI 1145, Cerberus je mikroprocesorska i procesira detektore (ručne i automatske) u AnalogPlus četiri logičke i fizičke javljačke linije, u petlji (do 128 javljača). U tu svrhu u centralu je postavljena kartica za javljače Analog Plus.

Centrala ima integriranu upravljačku konzolu sa alfanumeričkim LCD (8 reda po 40 znakova na bosanskom jeziku), za prikaz stanja sistema sa svim relevantnim i preciznim podacima o mjestu i vremenu nastanka požara, kao i tip animiranog elementa, te funkcionalnom tastaturom za upravljanje sistemom, pohranjenih 500 zadnjih događanja u bazi podataka, po hronologiji i prioritetu, RS 232 interfejsom za štampač, sa programabilnim digitalnim izlazima (24 VDC, 40mA, za različite vrste upravljanja, izlazima za nadziranje linija sirena (8 linija sirena), mrežno napajanje 220V AC i rezervno napajanje 24V, 27Ah sa autonomijom za 24 satni nesmetan rad u slučaju prestanka mrežnog napajanja.

Centrala je dvostepene alarmne organizacije, što omogućuje prethodnu provjeru i potvrdu alarma, od strane prisutne i za sistem odgovorne osobe.

Uz centralu vatrodajave postavljen je matrični štampač na kojem se dobija evidenciju svih događaja koji su se dešavali u sistemu u pismenoj formi i koji ostaju kao trajna dokumentacija za korisnika.

Pozivnik je programiran prema potrebama investitora.

Instalacija je položena dijelom p/ž, a dijelom u prostoru spuštenog stropa. Svi kablovi su položeni u PVC fleksibilnim rebrastim cijevima. U suterenu objekta kablovi su položeni n/ž na obujmicama kao što je položena i ostala elektro instalacija na toj etaži objekta. Na ostalim etažama kablovi su u PVC cijevima položeni p/ž. To se odnosi i na horizontalno i na vertikalno polaganje kablova.

Instalacija vatrodajave za javljače, alarmne sirene, upravljanje klima sistemima, pokretnim vratima šalter-sale i liftom, izvedena je kablovima tip IY(St)Y 2x2x0,8 mm. Za vezu prema GRO objekta položen je kabl 2xPP-Y 14 x 1,5 mm², obzirom da je komandni napon 220V.

Zavisno od klase požara, u objektu su primjenjene tri vrste automatskih javljača, te ručni javljači. Svi javljači su adresirani tako da svaki ima svoju vlastitu adresu u AnalogPlus tehnologiji. Postavljeni su slijedeći tipovi javljača:

- Multikriterijski javljač DOT 1131, čije je djelovanje koncipirano i uslovljeno na bazi tri kriterija- širokospektralni optičko dimni i dva kriterija temperature (termomaksimalnom, sa fiksnom temperaturom 56-80 i termodiferencijalnom, na bazi gradijenata porasta temperature u vremenu). Ovaj javljač je najprimjereniji za prostore sa srednjim požarnim opterećenjem i srednje do jače prisutnim ometajućim veličinama, netipičnim za požar (boravak ljudi, mašinski i električarski prostori, trafo, agregatski i klima prostori, dupli podovi i sl., kao i svi tzv "prljavi prostori").
- Optičko dimni javljač požara DO 1131 je osjetljiviji, i radi u širokom spektru detekcije dima (od svijetlog do tamnog) predviđen je za aplikaciju u kancelarijama, skladištima i sl. Ovaj javljač je najviše zastupljen u ovom objektu radi karaktera prostora.
- Termički javljač požara DT 1131, sa dva termička kriterija, fiksni temperaturni i termodiferencijalni primjenjen je u prostorima kuhinje.
- Ručni javljači požara DM 1131 su locirani na komunikacijama, važnijim koridorima i stepeništima. Visina montaže ručnih javljača požara je 1,6 m.

I.12. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za objekte ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u federaciji Bosne i hercegovine imaju nisko požarno opterećenje.

Izuzetak od ovog u objektu Općine centar mogu biti požarni sektori arhiva katastra i arhiva matičnog ureda u suterenu objekta, koji imaju srednje požarno opterećenje.

I.13. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI OBJEKTA OPĆINE CENTAR

I.13.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Objekat Općine Centar se u skladu sa Pravilnikom¹⁰ razvrstavaju u grupu 122 (Poslovne građevine). Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,
 PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,
 PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU2.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, objekat Općine Centar ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za objekte ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.13.b. PROCJENA UGROŽENOSTI U SKLADU SA TRVB A 100 -87, TRVB S 125 – 80 I TRVB A 126 - 87

Kod procjenjivanja mjera zaštite od požara, kako bi se ocijenio nivo opasnosti i ugroženosti od požara u razmatranje su uzeti pozitivni zakonski propisi koji razmatraju ovu problematiku, priznata pravila tehničke prakse i numeričke metode, kako bi se na osnovu brožanih pokazatelja, dobivenih objektivnim procjenjivanjem požarne opasnosti, odredila ugroženost objekta (zajedno s osobama i sadržajem koji se u objektu nalazi) od požara, te predložile odgovarajuće mjere zaštite.

Shodno tome za izradu procjene ugroženosti koriste se Tehničke smjernice Austrijskog Vatrogasnoga saveza TRVB A 100 – 87 te TRVB A 126 - 87.

Prema ovim smjernicama kod analize je potrebno uzeti u obzir slijedeće faktore a koji se odnose na karakteristike objekta:

- dužina objekta a= 68,00 m,
- širina objekta b= 57,00 m
- površina požarnog sektora 1 (sve etaže od suterena do etaže III desno od glavnog ulaza) 3.200,00 m²
- ostali sektori nisu uzeti u razmatranje jer su manji od analiziranog a primjenjene su iste mjere kao kod analiziranog , te svi drugi faktori koji utiču na rezultat su isti kao kod analiziranog sektora)
- visina objekta (pod etaže) 16 m
- objekat je slobodnostojeći,
- objekat je kombinovane konstrukcije (AB, cigla, drvo), vatrootpornost manja od 30 min.;
- objekat je administrativni. Čitav objekat ima više požarnih sektora;
- U proračun je uzet požarni sektori 1 kao najveći požarni i požarno najzahtjevniji sektor.

Proračun faktora G

Faktor G označava veličinu požarnog sektora. Kako je naglašeno čitava građevina ima više požarnih sektora i u proračun je uzeta površina najvećeg požarnog sektora što je ukupno 3.200 m².

Kako je objektu osiguran pristup sa četiri strane, proračun faktora G dobija se po slijedećoj formuli:

- $G = P_s \times b$, gdje je P_s – površina požarnog sektora koji se analizira (sektor 1)
- $G = 3.200 \times 57 = 182.400,00$

Parametar	Opis parametra	Iznos
Q - mobilno	Mobilno požarno opterećenje	600 MJ/m ²
Q – imobilno	Imobilno požarno opterećenje	200 MJ/m ²
Q – ukupno	Ukupno požarno opterećenje	800 MJ/m ²
	Površina požarnog sektor	3.200 m ²
	visina	16 m
E	Faktor intervencije vatrogasne jedinice	1
A	Opasnost aktiviranja	1
P	Ugroženost osoba	1,4
Q	Faktor požarnog opterećenja	1,4
C	Ugroženost od požara	1
R	Opasnost od zadimljavanja	1
K	Opasnost od korozije	1

¹⁰ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

H	Faktor visine objekta	1,7
B	Specifična opasnost od požara	0,000005312
K1	Konstanta	$4,42 \times 10^5$
K2	Konstanta	$6,25 \times 10^5$
G	Geometrija požarnog sektora	182742
F	Vatrootpornost konstrukcije	< 30
S x F	Zaštitna vrijednost protivpožarnih uređaja	3,31

Proizvod $S \times F = 3,31$.

Prema dijagramu za objekte klase vatrootpornosti < F30 bez sistema za odvod dima i toplote nastalih u požaru dobijamo rezultat da su neophodne slijedeće mjere zaštite od požara:

- Vatrogasna jedinica (vlastita) sa stalnom dežurnom službom,
- Sistem automatske dojava požara sa automatskom prosljedom alarma,

Zaključuje se da nije neophodna vlastita vatrogasna jedinica jer je najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na udaljenosti od cca 700 m, i ima stalno dežurstvo, a u objektu već postoji instalisan moderni vatrodjavni sistem sa automatskom prosljedom signala požarnog alarma.

I.13.c. KOMBINACIJA POTREBNIH MJERA

Vidjeli smo da prema važećem Pravilniku u F BiH nije potrebno primjenjivati nove mjere zaštite od požara mimo već postojećih kada je u pitanju dojava i sistemi gašenja požara, te da analiza metodom TRVB A 100 potvrđuje da objekat ima primjenjene mjere u skladu sa zahtjevima dobijenim na osnovu te analize, zaključuje se na objektu nisu potrebne dodatne mjere zaštite od požara izuzev onih koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose kako u opštem dijelu ovog Plana tako i u dijelu plana koji se odnosi samo na ovaj objekat.

Proračun također podrazumjeva da su hidrantska mreža i aparati za gašenje početnog požara izvedeni i postavljeni u skladu sa propisima.

I.13.d. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru Općine centar je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. B.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
SUTEREN	14	6	2
PRIZEMLJE	8	-	-
MEĐUSPRAT	-	4	1
DRUGI SPRAT	6	7	2
TREĆI SPRAT	5	5	-
TAVAN	-	1	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.14. MIŠLJENJE O STANJU PRIMJENJENIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U OBJEKTU OPĆINE CENTAR

Ocjenuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge i podne prostirke, električne instalacije i postrojenja jake i slabe struje, mašinske instalacije ventilacije, te „tehnološka“ disciplina.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u ovom objektu je u skladu sa namjenom objekta i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog (izuzev u prostorima arhiva katastra i matičnog ureda).

Dokumentacija koja je predmet dugotrajnog arhiviranja je posebno tretirana i mjerama zaštite od požara, te je mogućnost nastanka i širenja požara iz prostorija arhiva svedena na minimum, a primjenjene mjere dojava i gašenja požara u tim prostorima su optimalne.

Svi propisi zaštite od požara se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i vremena gradnje.

Sva elektro i mašinska postrojenja i instalacije su novijeg datuma i izvedeni su u skladu sa propisima.

Objekat je lociran u blizini jedinice PVB Kantona Sarajevo što garantuje njenu brzu i efikasnu intervenciju.

Vatrogasna vozila mogu intervenirati na objektu sa tri strane a iz prostora atrija moguće je intervenirati i vozilima manjih dimenzija. Lokacija objekta sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat, te mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – Zadovoljava Evakuacija je diktirana arhitekturom objekta koji je građen mnogo prije aktualnih propisa zaštite od požara ali su i u tim okolnostima omogućeni maksimalno mogući uslovi evakuacije za ovaj tip gradnje objekta.

Konstrukcija ima malu otpornost prema požaru ali nisko požarno opterećenje i druge mjere zaštite od požara koje se primjenjuju doprinose da i postojeća konstrukcija ima svoj doprinos kod provođenja mjera zaštite od požara.

Obzirom da objekat spada u kategoriju objekata kulturno-historijskog i graditeljskog naslijeđa, bolja i efikasnija podjela u požarne sektore se ne može postići.

Kompletan objekat je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU2 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Broj i tip aparata za gašenje početnog požara uglavnom odgovara samo što ih je potrebno presraspodjeliti u skladu sa pravilnikom koji tretira tu problematiku.

Općina Centar nema službu za zaštitu od požara niti lice iz člana 24. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu.

U objektu je organizovana portirska služba a svi portiri su kvalifikovani za gašenje početnog požara.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara srednji, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija objekta je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u objektu se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za objekte ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara;

Isto se može konstatovati za električne instalacije i uređaje;

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA ZA OBJEKAT OPĆINE CENTAR

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za ovaj Objekat, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti preraspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na objekat Općine Centar, odnosno u skladu sa poglavljem I.13.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija objekta.
3. Na vidno mjesto u prostoru recepcije ili čuvarnice postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u Općini Centar (Sulejman Dreca 061 139 371).
4. Za postrojenja toplotne podstanice, ventilacione komore, agregatske stanice, liftovskog postrojenja, postrojenja akumularorskih baterija (UPS), potrebno je uraditi upustva za rukovanje i održavanje istih.
5. Za gore navedena postrojenja potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.
6. Za prostor arhiva Matičnog ureda provesti sve mjere zaštite iz Pravilnika o tehničkoj zaštiti objekata i prostora za smještaj i čuvanje matičnih knjiga, spisa i matičnog registra („Sl.Novine F BiH br. 68/12) a posebno u onom dijelu koji se odnosi na zaštitu od požara (uraditi Glavni projekat i izvršiti montažu sistema za automatsko gašenje požara u tom prostoru),
7. Prozori na centralnom stubištu koji su predviđeni za otvaranje na „oberliht“ trebaju imati kanap za potezanje kod otvaranja kako bi to bilo moguće izvesti svakom uposleniku (prolazniku) bez ulaganja dodatnih napora, zbog toga što je ručka za otvaranje na velikoj visini i nije je moguće diхватiti sa podesta stepeništa.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za ovaj objekat, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj objekat.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

U organima uprave Općine Centar, niti jedan uposlenik u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH. Za sad te poslove obavlja Stručni savjetnik za tehničke poslove i realizaciju investicionih projekata Službe za Zajedničke poslove.

U toku radnog vremena nadzor nad objektima obavljaju uposlenici portirske službe koji objekat nadziru svih 24 sata dnevno. Svi objekti su pokriveni savremenim sistemima automatske dojave požara koji potvrđeni signal požarnog alarma prosljeđuju, putem telefonskog pozivnika, vatrogasnoj brigadi kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih, u pomoć se poziva jedinica PVB Kantona Sarajevo, pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u portirnici – čuvarnici kao i u prostoriji u kojoj je smještena vatrodojavna centrala.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija. Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 700 m (put kojim mora proći od baze do objekta Općine Centar). Obzirom na odredbe iz poglavlja A - V Opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 4 – 5 minuta od momenta dojave požara. U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

1. A4 - Općina Centar, intervencija.dwg

A

B

C

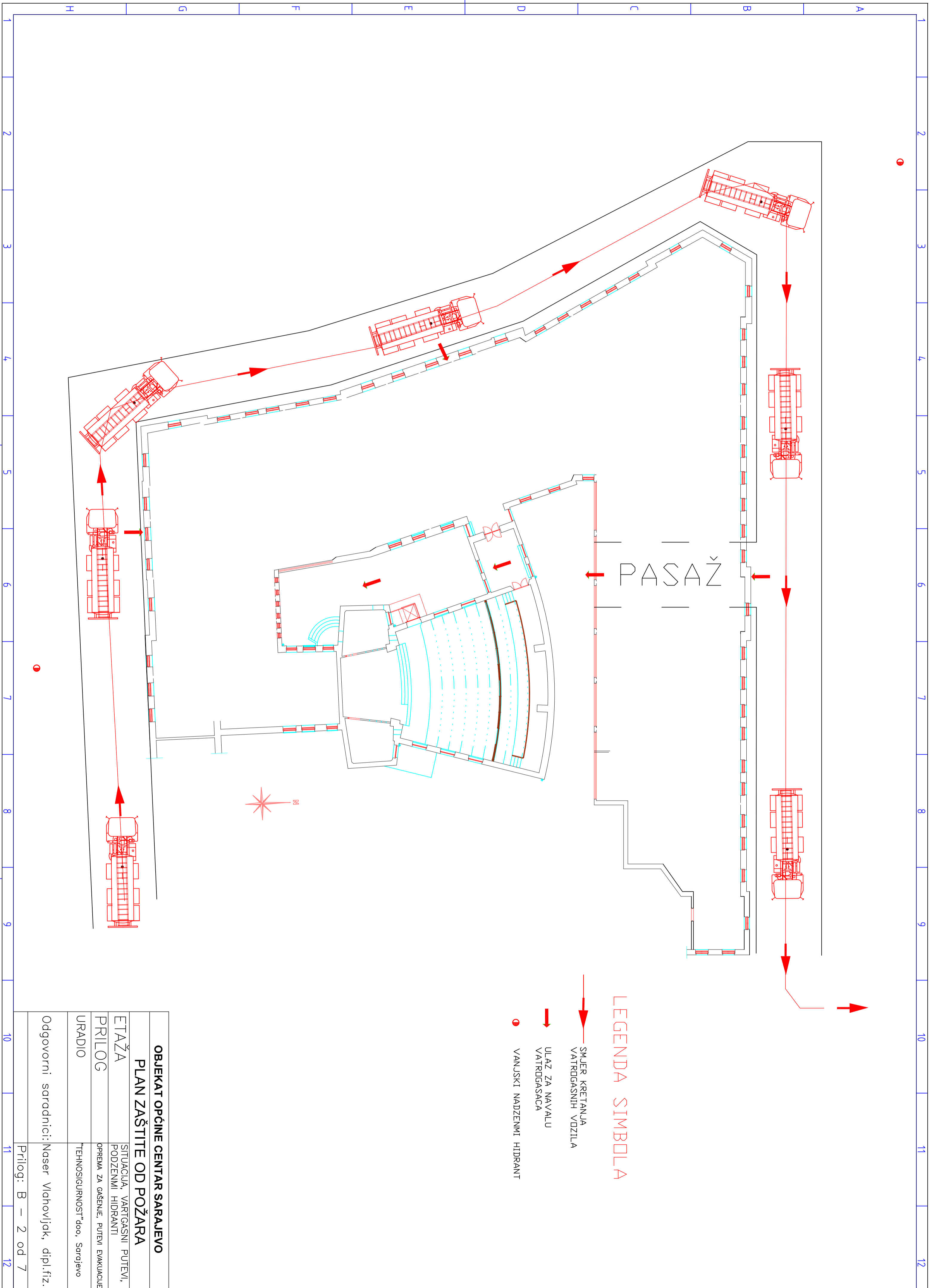
D

E

F

OPĆINA CENTAR SARAJEVO
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA OPĆINE CENTAR SARAJEVO I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	TEHNOSIGURNOST [®] doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: B-1 od 7

LEGENDA SIMBOLA

- SMJER KRETANJA VATROGASNIH VOZILA
- ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
- VANJSKI NADZEMNI HIDRANT

OBJEKAT OPĆINE CENTAR SARAJEVO
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

ETAŽA	SITUACIJA, VARTGASNI PUTEVI, PODZEMNI HIDRANTI
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	"TEHNOSIGURNOST" doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici: Naser Vlahovljak, dipl.fiz.	
Prilog: B – 2 od 7	

LEGENDA SIMBOLA

- INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
- UNUTRAŠNJI HIDRANT
- VANJSKI HIDRANT
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO₂ 5 kg
- RAZVODNI DRMAR
- VATRODTPORNA VRATA 60 min.
- GRANICA POŽARNOG SEKTORA
- ELEKTRO POSTROJENJE - TS
- SMJER KRETANJA VATROGASNIH VOZILA
- ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
- ANTIPANIK SVJETILJKA
- KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

LEGENDA- EVAKUACIJA

- SMJER EVAKUACIJE
- PUT EVAKUACIJE
- VI STE OVDJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- O NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NEUGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

OBJEKAT OPĆINE CENTAR SARAJEVO PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

ETAŽA	SUTEREN
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	"TEHNOSIGURNOST" doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: B-3 od 7

LEGENDA SIMBOLA

- INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
- UNUTRAŠNJI HIDRANT
- VANJSKI HIDRANT
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO₂ 5 kg
- RAZVODNI DRMAR
- VATRODOPORNA VRATA 60 min.
- GRANICA POŽARNOG SEKTORA
- ELEKTRO POSTROJENJE - TS
- SMJER KRETANJA VATROGASNIH VOZILA
- ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
- ANTIPANIK SVJETILJKA
- KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
- K.I.P.

LEGENDA- EVAKUACIJA

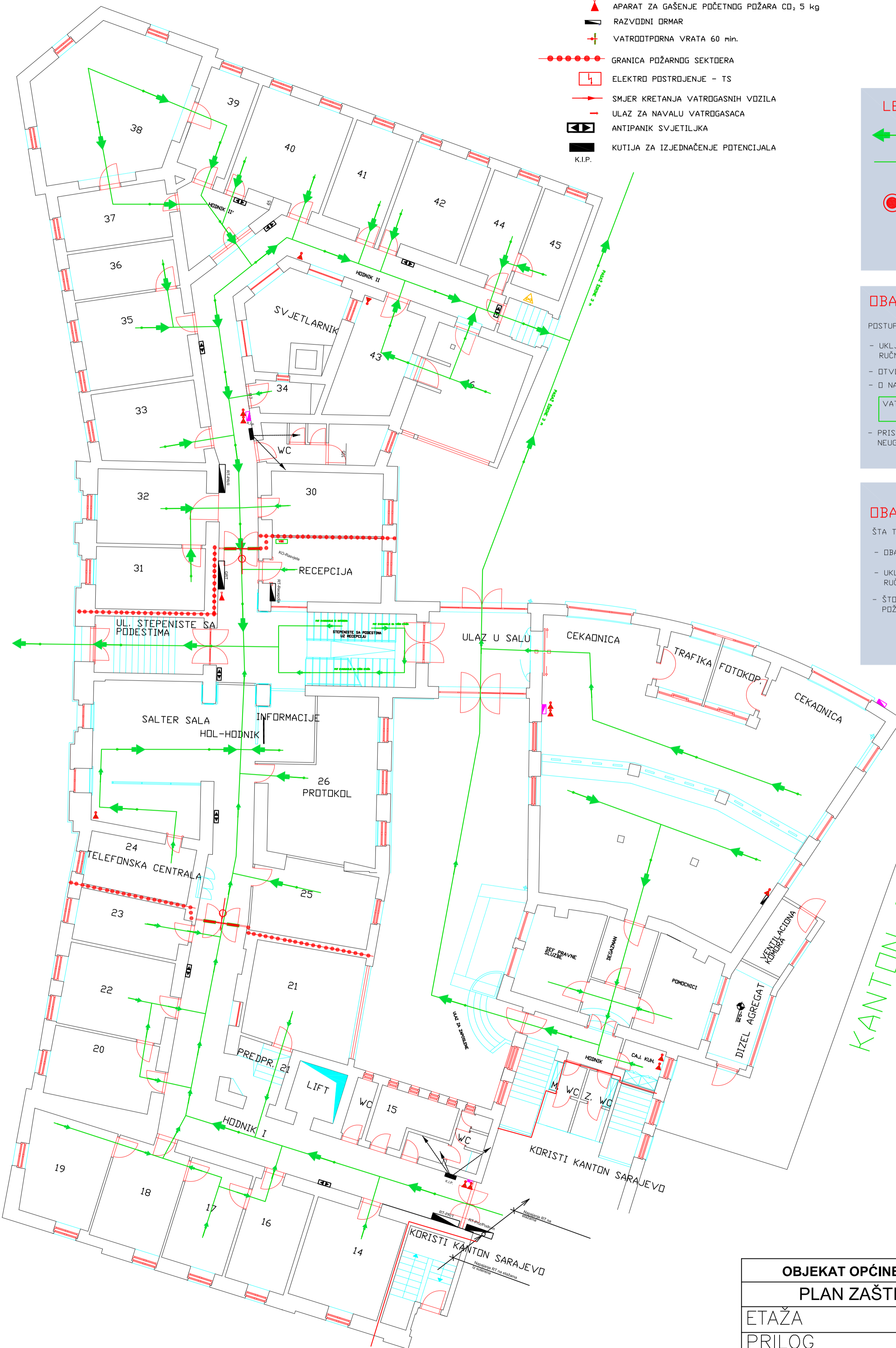
- SMJER EVAKUACIJE
- PUT EVAKUACIJE
- VI STE OVDJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

- POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
 - OTVORITI IZLAZE
 - U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI
VATROGASCE
123 | HITNU POMOĆ
124 |
|-------------------|--------------------|
- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NEUGROŽAVA ŽIVOT

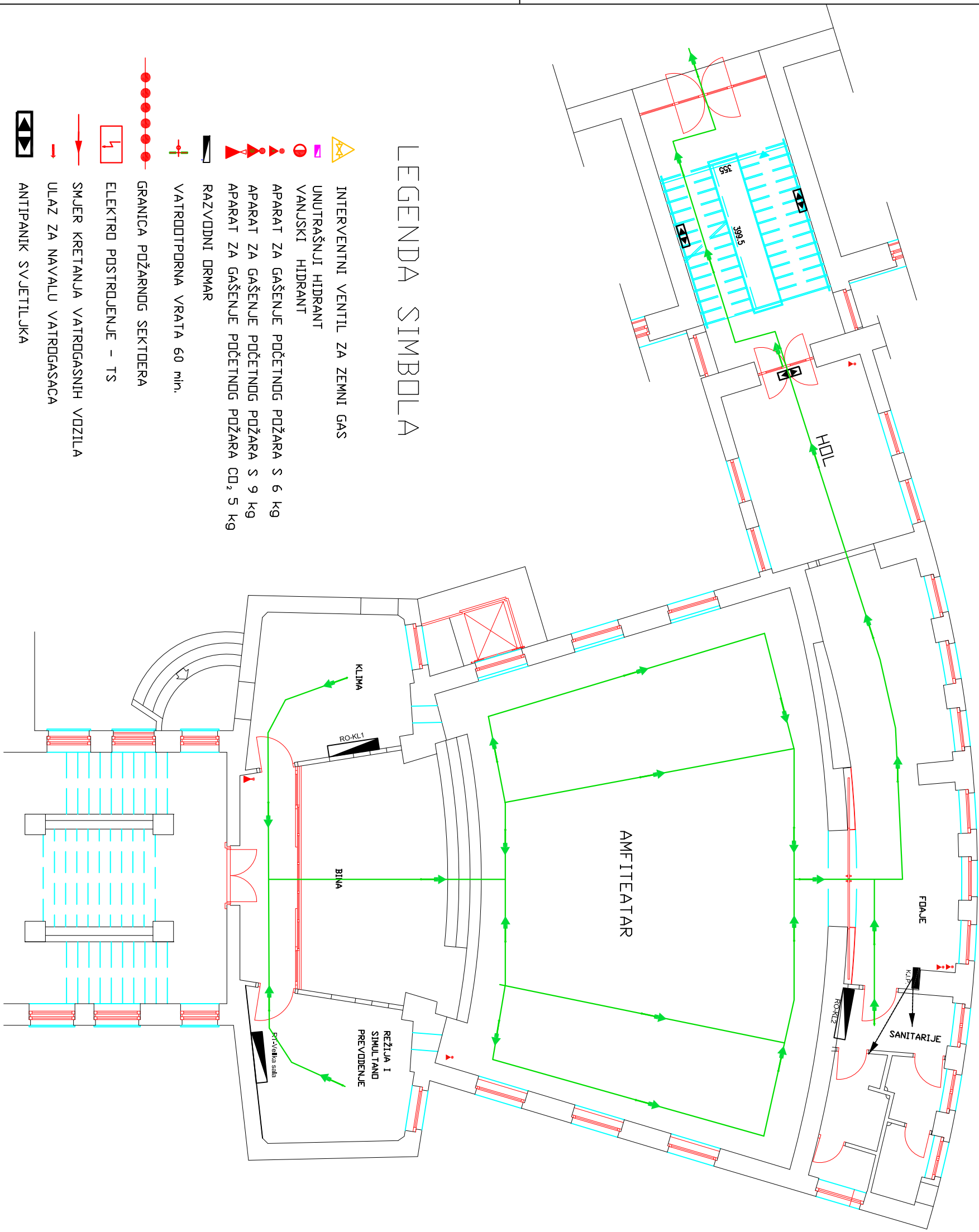
OBAVEZA POSJETILACA

- ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI
- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
 - UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
 - ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

KANTON SARAJEVO

OBJEKAT OPĆINE CENTAR SARAJEVO	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	"TEHNOSIGURNOST" doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: B-4 od 7

LEGENDA SIMBOLA

- INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
- UNUTRAŠNJI HIDRANT
- VANJSKI HIDRANT
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 KG
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 KG
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CD, 5 KG
- RAZVODNI DRMAR
- VATRODOPORNA VRATA 60 min.
- GRANICA POŽARNOG SEKTOERA
- ELEKTRO POSTROJENJE - TS
- SMJER KRETANJA VATROGASNIH VOZILA
- ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
- ANTIPANIK SVJETILJKA
- K.I.P. KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

LEGENDA - EVAKUACIJA

- SMJER EVAKUACIJE
- PUT EVAKUACIJE
- VI STE DVUJE

DBAVEZA UPDSLENIKA

- POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
 - OTVORITI IZLAZE
 - O NASTALUJ OPASNOSTI DBAVJESTITI
- VATROGASCE 123 HITNU POMOĆ 124
- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NEUGROŽAVA ŽIVOT

DBAVEZA PDSJETILACA

- ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI
- DBAVJESTITI ZAPOSLENE
 - UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
 - ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSMALAN DPREZ

OBJEKAT OPĆINE CENTAR SARAJEVO	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	I SPRAT
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTNI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNOLOGIJA "do", Sarajevo
Odgovorni saradnici: Naser Vahovljak, dipl.fiz.	
Prilog: B-5 od 7	

LEGENDA SIMBOLA

- INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
- UNUTRAŠNJI HIDRANT
- VANJSKI HIDRANT
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 KG
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 KG
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO₂ S 5 KG
- RAZVODNI DRMAR
- VATRODOPORNA VRATA 60 min.
- GRANICA POŽARNOG SEKTOERA
- ELEKTRO POSTROJENJE - TS
- SMJER KRETANJA VATROGASNIH VOZILA
- ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
- ANTIPANIK SVJETILJKA
- KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA K.I.P.

LEGENDA - EVAKUACIJA

- SMJER EVAKUACIJE
- PUT EVAKUACIJE
- VI STE DVUJE

DBAVEZA UPOSLENIKA

- POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUCNOG JAVLJAČA POŽARA
 - OTVORITI IZLAZE
 - O NASTALOJ OPASNOSTI DBAVJESTITI
- VATROGASCE
123 HITNU POMOĆ
124
- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NEUGROŽAVAJA ŽIVOT

DBAVEZA POSJETILACA

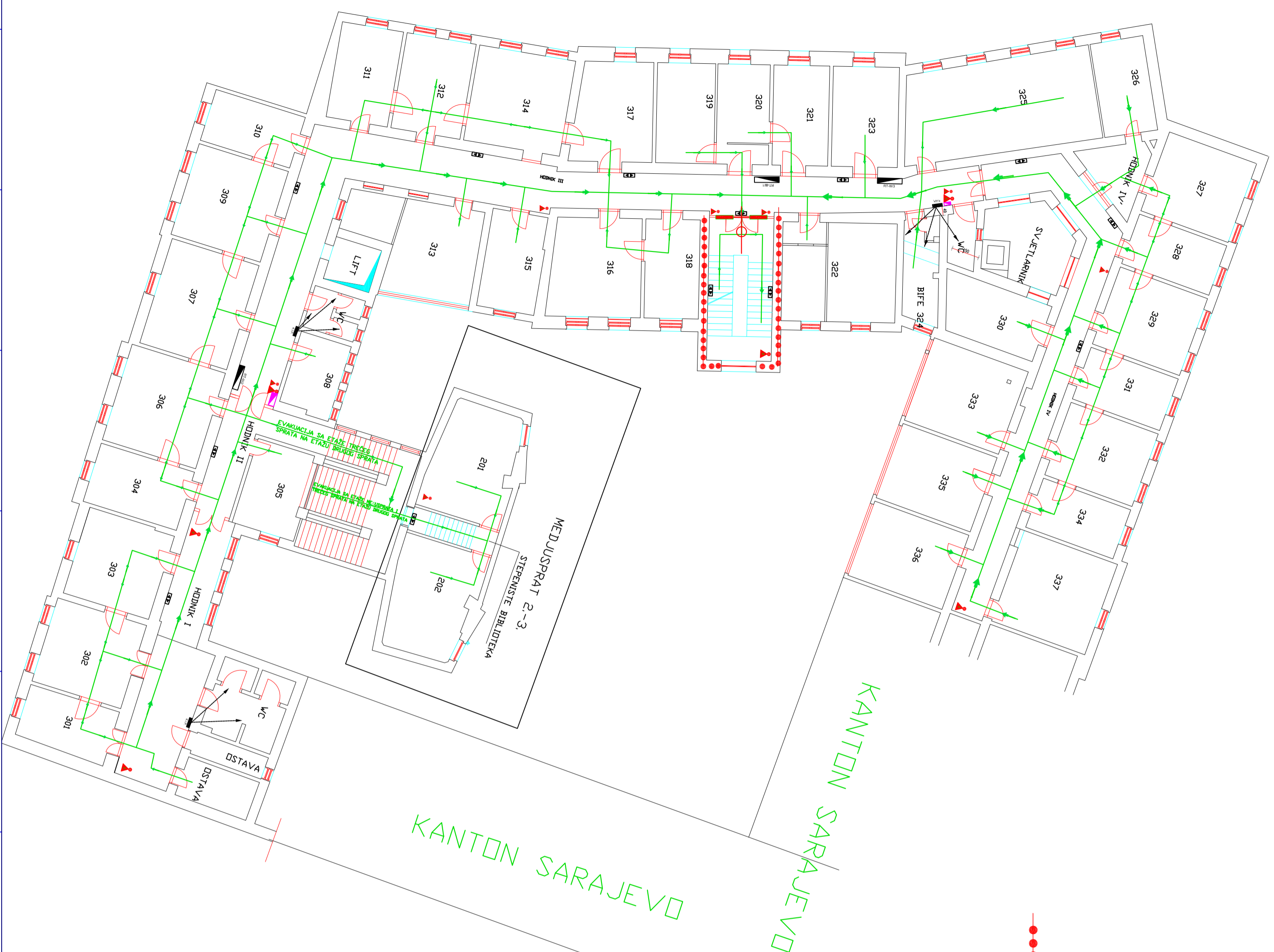
- ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI
- DBAVJESTITI ZAPOSLENE
 - UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUCNOG JAVLJAČA POŽARA
 - ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

OBJEKAT OPĆINE CENTAR SARAJEVO PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

ETAŽA	II SPRAT
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNOLOGIJA "SARAJEVO"

Odgovorni saradnici: Naser Vlahovljak, dipl.fiz.

Prilog: B-6 od 7

LEGENDA SIMBOLA

- INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
- UNUTRAŠNJI HIDRANT
- VANJSKI HIDRANT
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO₂ S 5 kg
- RAZVODNI DRMAR
- VATRODOPRANA VRATA 60 min.
- GRANICA POŽARNOG SEKTORA
- ELEKTRO POSTROJENJE - TS
- SMJER KRETANJA VATROGASNIH VOZILA
- ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
- ANTIPANIK SVJETILJKA
- KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
- K.L.P.

LEGENDA - EVAKUACIJA

- SMJER EVAKUACIJE
- PUT EVAKUACIJE
- VI STE DVJUE

DBAVEZA UPDSLENIKA

- POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUCNOG JAVLJACA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- O NASTALU OPASNOSTI DBAVJESTITI
- VATROGASCE 123
- HITNU POMOĆ 124
- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NEUGROŽAVA ŽIVOT

DBAVEZA POSJETILACA

- ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI
- DBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUCNOG JAVLJACA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

OBJEKAT OPĆINE CENTAR SARAJEVO PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

ETAŽA	III SPRAT
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNOLOGURNOŠĆI doo, Sarajevo

Odgovorni saradnici: Naser Vlahovljak, dipl.fiz.

Prilog: B-7 od 7

C. CENTAR ZA PODRŠKU BIZNISU OPĆINE CENTAR

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Prostor Centra za podršku biznisu Općine centar (u daljem tekstu: Centar), lociran je u urbanom dijelu grada, u samom gradskom centru. Glavni ulaz u objekat je iz ulice Muhameda Kantardžića na broju 3. Infrastruktura oko cijelog objekta pristupačna je vatrogasnim vozilima sa pješačkog platoa ispred zgrade „Svjetlost“ . Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 1.500 m od objekta, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je ravan, a ulica u kojoj je lociran ovaj Centar nije dozvoljena za saobraćaj izuzev vozilima policije, hitne pomoći i vatrogasne jedinice.

Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta Centra su uglavnom široke, i normalno prohodne, ravne ali u jednom dijelu sužene kod isključenja sa ulice Obala Kulina Bana u ulicu Gimnazijska i potom Muhameda Kantardžića u kojoj je lociran Centar. Put od ove jedinice do Centra dat je u grafičkim priložima ovog Plana.

Centar je izgrađen u visokom prizemlju višespratnog objekta starijeg datuma gradnje. Pristup Centru je kroz hodnik naknadno izgrađenog objekta tzv. „Svjetlost“ iz kojeg se prisupa, osim predmetnom Centru, podrumskim prostorijama i trafostanici. Pomenuti hodnik je dužine 13,28 m, širine 1,54 m, površine 17,83 m², a iz njega se ulazi u prošireni dio površine 7,74 m² pa jednim stepenišnim krakom sa kote 0,00 m na kotu 1,96 m u predmetni poslovni prostor Općine Centar – Biznis Centar.

Centar pripada tipu stare austro-ugarske gradnje s tim što je opsežno rekonstruisan 2004. godine.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode, te edukativnog karaktera.

U ovom Centru u toku radnog vremena borave uposlenici Centra, a u njemu se mogu naći i posjetioci odnosno polaznici kurseva i raznih oblika edukacije iz područja namjene ovog Centra.

U Centru je uposleno ukupno 2 uposlenika.

Pored uposlenih u centru se može naći i do 30 polaznika kurseva i edukacija.

Prostor Centra se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme Centra je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat u kojem je izgrađen predmetni Centar je materijaliziran klasičnim materijalima, opeka, beton i drvo (stropna konstrukcija), a unutrašnja obrada prostora je primljena namjeni prostorija, zidovi i strop malterisani i bojeni, dijelom opločeni zidnim keramičkim pločicama, na pod postavljen laminat i keramika. I prozori i vrata su stolarski, na prozore postavljne trakaste PVC zavjese.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije i elektro instalacijom.

Prostor karakteriziraju nosivi zidovi od pune opeke (neupaljiv materijal) koja obezbjeđuje otpornost prema požaru u trajanju od više od 2 sata. Horizontalnu nosivu konstrukciju čine drveni elementi (upaljiv materijal) tako da je u tom segmentu velika mogućnost prijenosa požara između etaža.

Na putevima evakuacije su primjenjeni neupaljivi materijali a takođe su primjenjene i prostirke od upaljivog materijala (itison). Neke podne obloge u kancelarijskim prostorima su upaljivog materijala (laminat), čime je povećana mogućnost širenja požara putem ugrađenih materijala.

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa postojeće međuspratne konstrukcije, prostor centra ne predstavlja poseban požarni sektor u odnosu na druge sadržaje u objektu u kom je lociran. Zahvaljujući toj činjenici, neophodno je konstatovati da postoji mogućnost prijenosa požara iz drugih prostora objekta u ovaj prostor i obrnuto.

Kako su više pravnih lica vlasnici odnosno korisnici ovog objekta, ne postoji mogućnost da se planira njegova sanacija do nivoa odvajanja centra u zaseban požarni sektor. Osim toga i „starost“ objekta je takva, da je to potpuno nepotrebno palnirati. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u objektu su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i pregledne. Podne obloge puteva evakuacije su keramičke pločice i laminat. Hodnici su slobodni u cijeloj svojoj širini, a duž njih su gorive dekoracije - staze od itisona. U kancelarijama podne podloge su od laminata, prekrivene itisonom.

Evakuacija je omogućena iz svih kancelarija i sale preko stepeništa do hodnika koji vodi u slobodan prstor na ulicu odnosno trg ispred objekta.

Dužina evakuacionog puta ne prelazi 35 m. Evakuacioni put je djelimično izlomljen, ali je pregledan i označen svjetiljkama panik rasvjete sa strijelicama koje označavaju smjer evakuacije.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da bi u slučaju eventualnog požara putevi evakuacije bili vrlo brzo zadimljeni, pa je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodojavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se ne otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventualnom požaru riješen je preko prozora koji se mogu otvarati „na ventus“. Kako je Centar u na etaži prizemlja, i uzimajući u obzir tip i vrijeme gradnje objekta, te drugi vid odvođenja dima i toplote nije moguće ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmentu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima centra pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da aktiviraju otvore na fasadama (prozori na ventus), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci Centra pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućiti.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost većine uposlenika su administrativni poslovi i poslovi edukativnog karaktera za polaznice različitih edukacija u cilju podrške razvoju biznisa.

U Centru nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te savremene multimedijalne instalacije koje se upotrebljavaju u procesu obavljanja poslova koje proističu iz namjene samog Centra.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijla ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI

U Centru se nalaze ukupno 3 (tri) kancelarije. U njima se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodojava, te instalacije računarske mreže).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodojave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne

instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali, te podne obloge i podne prostirke. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene (npr. bife). U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. SALE 1 I 2

Sale se po svojim izvorima opasnosti ni po čemu ne razlikuju od kancelarijskih prostora te sve što je navedeno za njih vrijedi i za sale 1 i 2.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Centar raspolaže sa unutrašnjom hidrantskom mrežom sa jednim zidnim hidrantom koji se nalazi na desnom zidu iznad stepenica kojim se dolazi na nivo centra. Hidrant je u potpunosti zatvoren staklenim poklopcem koji je vijcima pričvršćen za hidrantski ormarić. U toku pregleda nije bilo moguće ustanoviti da li je u ormariću prisutna kompletna oprema koja se treba nalaziti u njemu (crijevo, mlaznica, spojka).

Vanjska hidrantska mreža nije predmet staranja Općine Centar a na trgu ispred centra nalazi se odgovarajući podzemni hidrant. Njegova ispravnost je nepoznata.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene termotehničke instalacije i oprema za centralno grijanje prostora Centra. Kotlovnica sa koje se prostor Centra napaja toplotnom energijom nalazi se u objektu „Svjetlost“. Topla voda ne predstavlja opasnost po pojavu požara.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE

I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Napajanje Centra električnom energijom se vrši preko KPO na fasadi objekta, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Treba napomenuti da su električne instalacije zajedno sa prostorom kompletnog centra bile predmet rekonstrukcije koja je izvršena 2004 godine.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. RAZVODNA TABLA

Razvodna tabla je izrađena od dva puta dekapiranog lima, elektrostatski ofarbana, ugrađena na zid. Stepen mehaničke zaštite je IP 54. Elementi za distribuciju električne energije i zaštitu elemenata sistema, su kompaktni prekidači i minijaturni prekidači odgovarajuće nazivne struje i prekidne moći.

Zaštita od neovlaštenog i nestručnog rukovanja izvedena je zaključavanjem odgovarajućom bravom sa ključem koji se posebno čuva a u vrijeme pregleda nije bio dostupan.

I.10.c. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom svih kancelarija i sala je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.d. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase mokrih čvorova predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, bife...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i bifea se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.e. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Gromobrankska instalacija je problem koji se odnosi na cijeli obekat u kome je lociran Centar i nije posebno razmatrana u ovom kontekstu.

I.10.f. MJERE ZAŠTITE

Sve mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja izvedene su u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i Opšteg dijela ovog Plana i ne treba ih sada posebno nabrajati.

I.10.g. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodjave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojave požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojave požara.

I.10.g.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.g.ii Instalacija dojave požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodjavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprovale a centralni uređaj je smješten u hodniku ispred kancelarija i sala. Signal dojave požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodjave.

I.11. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI**I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH**

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir činjenicu da je prostor Centra jedinstven požarni sektor sa ostatkom objekta u kome je smješten, to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora Centra već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten Centar se u skladu sa Pravilnikom¹¹ razvrstava u grupu 122 (Poslovne građevine).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU3.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor Centra ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za objekte ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nemoguće raditi jer ona nema smisla iz razloga što objekat u kome je smješten Centar koristi više korisnika, to je i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Sam prostor centra nije zaseban požarni sektor pa je i iz tog razloga pomenutu analizu nemoguće raditi.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru Centar ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi na serveru Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru Centra je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. C.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PRIZEMLJE	3	-	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim prilogima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU CENTRA ZA PODRŠKU BIZNISU

Ocjenjuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge i podne prostirke, električne instalacije jake struje, te „tehnološka“ disciplina.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u ovom Centru je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

¹¹ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i vremena gradnje.

Sve elektro instalacije su novijeg datuma i izvedeni su u skladu sa propisima.

Objekat je lociran u blizini jedinice PVB Kantona Sarajevo što garantuje njenu brzu i efikasnu intervenciju.

Vatrogasna vozila mogu intervenisati na objektu sa jedne (dvije) strane. Lokacija objekta u kome je smješten Centar, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je nepovoljna jer je objekat u nizu sa drugim objektima.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – Zadovoljava.

Evakuacija je diktirana arhitekturom objekta koji je građen mnogo prije aktualnih propisa zaštite od požara ali su i u tim okolnostima omogućeni maksimalno mogući uslovi evakuacije za ovaj tip gradnje objekta.

Konstrukcija ima malu otpornost prema požaru.

Kompletan prostor centra je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU3 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija Centra je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u Centru se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara;

Isto se može konstatovati za električne instalacije i uređaje.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Centra za podršku biznisu Općine centar, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti preraspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor Centra, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija Centra.
3. Na vidno mjesto u prostoru hidnika, ispod vatrodjavne centrale, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u Centru.
4. Hidrantski ormarić opremiti potrebnom opremom i vratima koja se jednostavno otvaraju.
5. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za ovaj Centar, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj Centar.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ovog centra u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici Centra su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 1.500 m (put kojim mora proći od baze do objekta Centra). Obzirom na odredbe iz poglavlja A- V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 7 – 8 minuta od momenta dojave požara.

U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

1

2

3

4

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
	UNUTRAŠNJI HIDRANT
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg
	RAZVODNI ORMAR
	VATROOTPORNA VRATA 90 min.
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
	ANTIPANIK SVJETILJKA
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA K.I.P.
	SMJER EVAKUACIJE
	PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

1

2

3

4

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, CENTAR ZA PODRŠKU BIZNISU

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA CENTRA I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	TEHNOSIGURNOST [®] doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: C-1 od 2

1

2

3

4

A

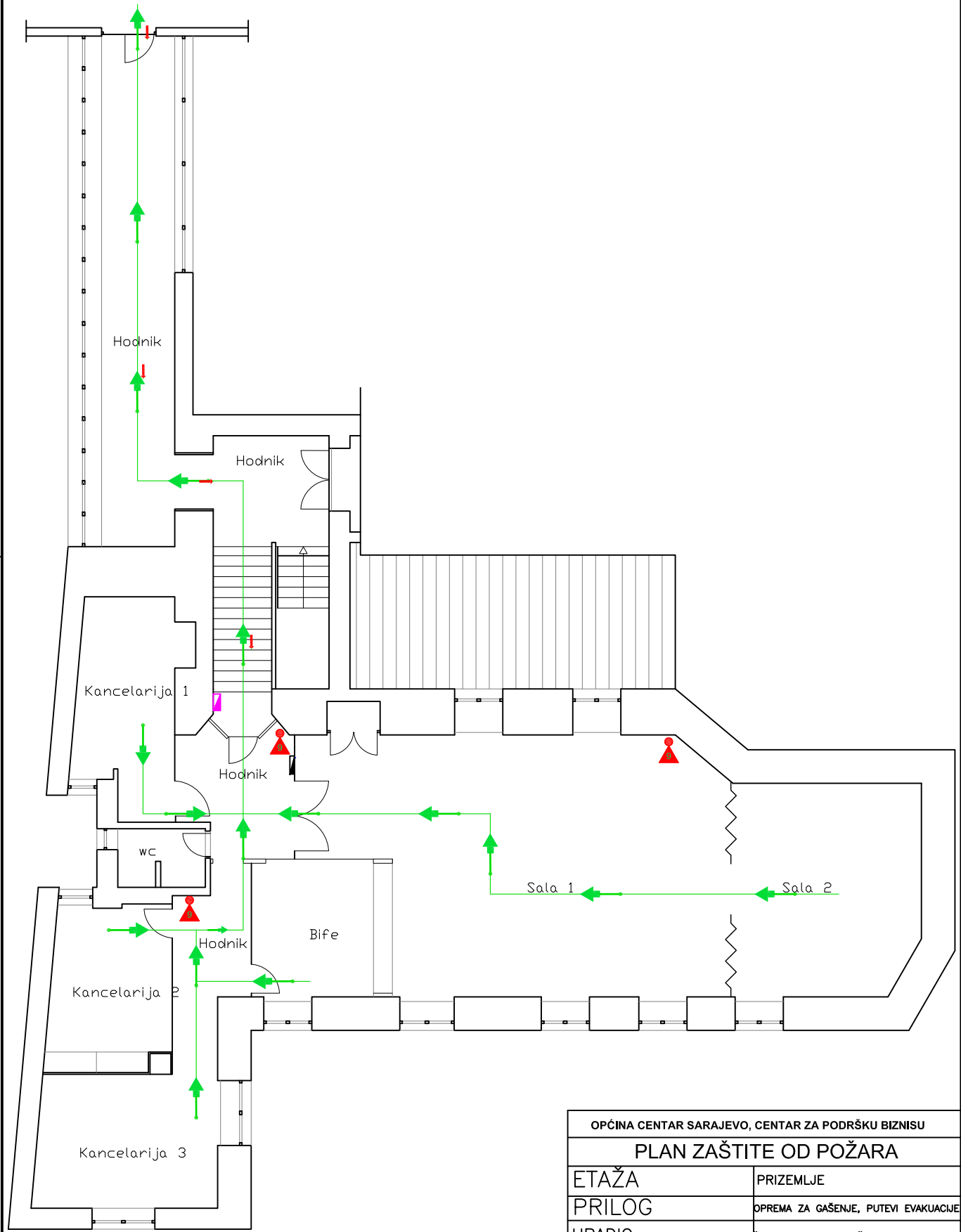
B

C

D

E

F

B.2 - Biznis centar.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, CENTAR ZA PODRŠKU BIZNISU	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNOSIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: C-2 od 2

1

2

3

4

D. MJESNA ZAJEDNICA „BARDAKČIJE“

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Prostor Mjesne zajednice Bardakčije (u daljem tekstu MZ Bardakčije), lociran je u stambenom naselju Bjelave u padinskim dijelovima grada. Glavni ulaz u prostor MZ je iz sporedne ulice (Šejh Mehmedova) koja izlazi na ulicu Zaima Šarca. Objekat u kome je smješten prostor ove MZ je novijeg datuma gradnje (2001. godina). Infrastruktura oko objekta pristupačna je vatrogasnim vozilima sa dvije strane i to sa pješačkog platoa ispred zgrade u kojoj je smješten prostor MZ i već spomenute sporedne ulice. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 3.500 m od objekta, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku. Teren je blago naget, a ulica u kojoj je lociran objekat u kome je smješten prostor ove MZ je dvosmjerna i dozvoljena za sva vozila.

Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su široke, i normalno prohodne, jednim dijelom ravne a potom slijedi uspon od Alipašine ulice ulicom Bolnička, zatim Višnjik i sve do ulice Zaima Šarca u kojoj su locirane prostorije MZ Bardakčije. Put od ove jedinice do MZ dat je u grafičkim prilogima ovog Plana. Prostor MZ Bardakčije je disponiran sa sjeverne strane pomenutog objekta u njegovm prizemlju. Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko jednih dvokrilnih vrata kroz koja se direktno proistupa u hol MZ, dok je drugu ulaz/izlaz iz pripadajućeg bifea.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode, (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, a u njemu se mogu naći i posjetioci bifea, odnosno građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik.

Uposlenici bifea nisu uposlenici MZ odnosno Općine Centar već su zakupci poslovnog prostora.

Pored uposlenih u MZ (sala i bife) se može naći i do 50 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat u kojem je smješten prostor MZ Bardakčije je materijaliziran klasičnim materijalima, opeka, beton, aluminij i staklo, a unutrašnja obrada prostora je primljena namjeni prostorija, zidovi i strop malterisani i bojeni, na pod postavljene vinas pločice, a u kancelarijama preko pločica i itison. I prozori i vrata su aluminijska bravarija, na prozore postavljne trakaste PVC zavjese.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije i elektro instalacijom.

Prostor karakteriziraju nosivi zidovi od pune opeke (neupaljiv materijal) koja obezbjeđuje otpornost prema požaru u trajanju od više od 2 sata. Horizontalnu nosivu konstrukciju čine armirano-betonski elementi (neupaljiv materijal) tako da je u tom segmentu ne postoji mogućnost prijenosa požara izemđu etaža.

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa postojeće međuspratne konstrukcije, prostor MZ predstavlja poseban požarni sektor u odnosu na druge sadržaje u objektu u kom je lociran. Zahvaljujući toj činjenici, neophodno je konstatovati da postoji mala mogućnost prijenosa požara iz drugih prostora objekta u ovaj prostor i obrnuto.

Kako je objekat savremene gradnje to su na njemu uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u objektu su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je samo desetak metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacija je omogućena iz svih kancelarija i sale preko glavnog izlaza koji vodi u slobodan prostor na plato ispred prostora MZ odnosno dalje ulicom Šejh-Mehmedovom do platoa ispred objekta u kome je smještena MZ.

Evakuacioni put je skoro potpuno neizlomljen, pregledan i označen svjetiljkama panik rasvjete sa strijelicama koje označavaju smjer evakuacije.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodajavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se ne otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventualnom požaru riješen je preko prozora koji se mogu otvarati „na ventus“. Kako je prostor MZ na etaži prizemlja, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmentu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojave požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da aktiviraju otvore na fasadama (prozori na ventus), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućiti.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete a posebno u prostoru bifea.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijla ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI

U MZ se nalaze ukupno 2 (dvije) kancelarije. U njima se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodajava, te instalacije računarske mreže).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodajave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali, te podne obloge i podne prostirke. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti na prostorije gdje je to dozvoljeno

odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene (npr. bife). U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. SALA I BIFE

Sala se po svojim izvorima opasnosti ni po čemu ne razlikuju od kancelarijskih prostora te sve što je navedeno za njih vrijedi i za salu.

U bifeu se priprema sadržaj koji se nudi gostima a to su uglavnom bezalkoholna pića, čaj i kafa. Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se gasni kombi-bojler, koji ujedno služi i za pripremu tople vode za potrebe grijanja kompletnog prostora u grejnoj sezoni.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Bardakčije raspolaže sa unutrašnjom hidrantskom mrežom sa jednim zidnim hidrantom koji se nalazi na zidu u holu između sale i kancelarija. Hidrantski ormar je opremljen potrebnom opremom za gašenje požara..

Vanjska hidrantska mreža nije predmet staranja Općine Centar ali u toku pregleda nije uočeno da postoji vanjski podzemni hidranti na propisnoj lokaciji od objekta odnosno prostora MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene termotehničke instalacije i oprema za etažno grijanje prostora MZ. U prostoru bifea montiran je gasni kombi-bojler za potrebe grijanja prostora MZ i pripremu sanitarne vode. Gasna instalacija je u svemu isprojektovana i izvedena u skladu sa propisima za instalacije ovog tipa i od nadležnog organa je dobila upotrebnu dozvolu zajedno sa kompletnim objektom u kome je smješten prostor MZ. Bojler je dimnjačne izvedbe, a gasna instalacija je vođena na verikalnim i hirizontalnim dionicama uz iverice prostora, farbana oker-žutom bojom. Obezbeđena je i efikasna ventilacija prostora u kome je smješten gasni bojler. Interventni ventil za zatvaranje dotoka zemnog gasa u prostor MZ je u haustoru stambenog dijela objekta. Zbog otežanog pristupa ovom ventili, u slučaju potrebe, moguće je izvršiti blokadu dotoka gasa na kombi bojler i ventilom ispred samog bojlera.

Topla voda za potrebe grijanja prostora ne predstavlja izvor opasnosti po pojavu i širenje požara.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE

I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko KPO na fasadi objekta, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. RAZVODNA TABLA

Razvodna tabla je izrađena od dva puta dekapiranog lima, elektrostatski ofarbana, ugrađena na zid. Stepenn mehaničke zaštite je IP 54. Elementi za distribuciju električne energije i zaštitu elemenata sistema, su kompaktni prekidači i minijaturni prekidači odgovarajuće nazivne struje i prekidne moći.

Zaštita od neovlaštenog i nestručnog rukovanja izvedena je zaključavanjem odgovarajućom bravom sa ključem koji se posebno čuva.

I.10.c. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom svih kancelarija i sale je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.d. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, bife...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i bifea se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu

u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.e. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Gromobrankska instalacija je problem koji se odnosi na cijeli obekat u kome je lociran prostor MZ i nije posebno razmatrana u ovom kontekstu.

I.10.f. MJERE ZAŠTITE

Sve mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja izvedene su u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i Opšteg dijela ovog Plana i ne treba ih sada posebno nabrajati.

I.10.g. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodojave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojava požara.

I.10.g.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.g.ii Instalacija dojava požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodojavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprovale. Signal dojava požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodojave.

I.11. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI

I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir činjenicu da je prostor MZ Bardakčije jedinstven požarni sektor u sastavu stambeno-poslovnog objekta (pretežno stambeni), to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Bardakčije se u skladu sa Pravilnikom¹² razvrstava u grupu 112 (Stambene građevine sa dva ili više stanova).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU2.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Bardakčije ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nemoguće raditi jer ona nema smisla iz razloga što objekat u kome je smješten prostor MZ Bardakčije koristi više korisnika, to je i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Sam prostor MZ Bardakčije je zaseban požarni sektor pa je i iz tog razloga pomenutu analizu nepotrebno raditi jer neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu primjenjene.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi na serveru Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Bardakčije je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. D.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PRIZEMLJE	2	-	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim prilogima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ BARDAKČIJE

Ocjenjuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge i podne prostirke, instalacije zemnog gasa i gasna trošila, električne instalacije jake struje, te „tehnološka“ disciplina.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

¹² Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su novijeg datuma i izvedeni su u skladu sa propisima.

Objekat je lociran u blizini jedinice PVB Kantona Sarajevo što garantuje njenu brzu i efikasnu intervenciju.

Vatrogasna vozila mogu intervenisati na objektu sa jedne strane. Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je veoma povoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – Zadovoljava.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakušu.

Konstrukcija ima veću otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Bardakčije je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU2 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Bardakčije je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara;

Isto se može konstatovati za električne i mašinske instalacije i uređaje.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Bardakčije, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodojavna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Bardakčije.
4. Na vidna mjesta postaviti uputstva kako postupati u slučaju isticanja gasa na gasnoj instalaciji (vidi poglavlje: Postupak u slučaju isticanja gasa).
5. Svi uposlenici moraju biti upoznati sa pozicijom interventnog ventila za zatvaranje dotoka zemnog gasa u prostor MZ.
6. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za prostor ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj proctor MZ Bardakčije.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave proslijeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 3.500 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Bardakčije). Obzirom na odredbe iz poglavlja A- V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 10 – 11 minuta od momenta dojave požara.

U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
	UNUTRAŠNJI HIDRANT
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg
	RAZVODNI ORMAR
	VATROOPORNA VRATA 90 min.
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
	ANTIPANIK SVJETILJKA
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
	K.I.P.
	SMJER EVAKUACIJE
	PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

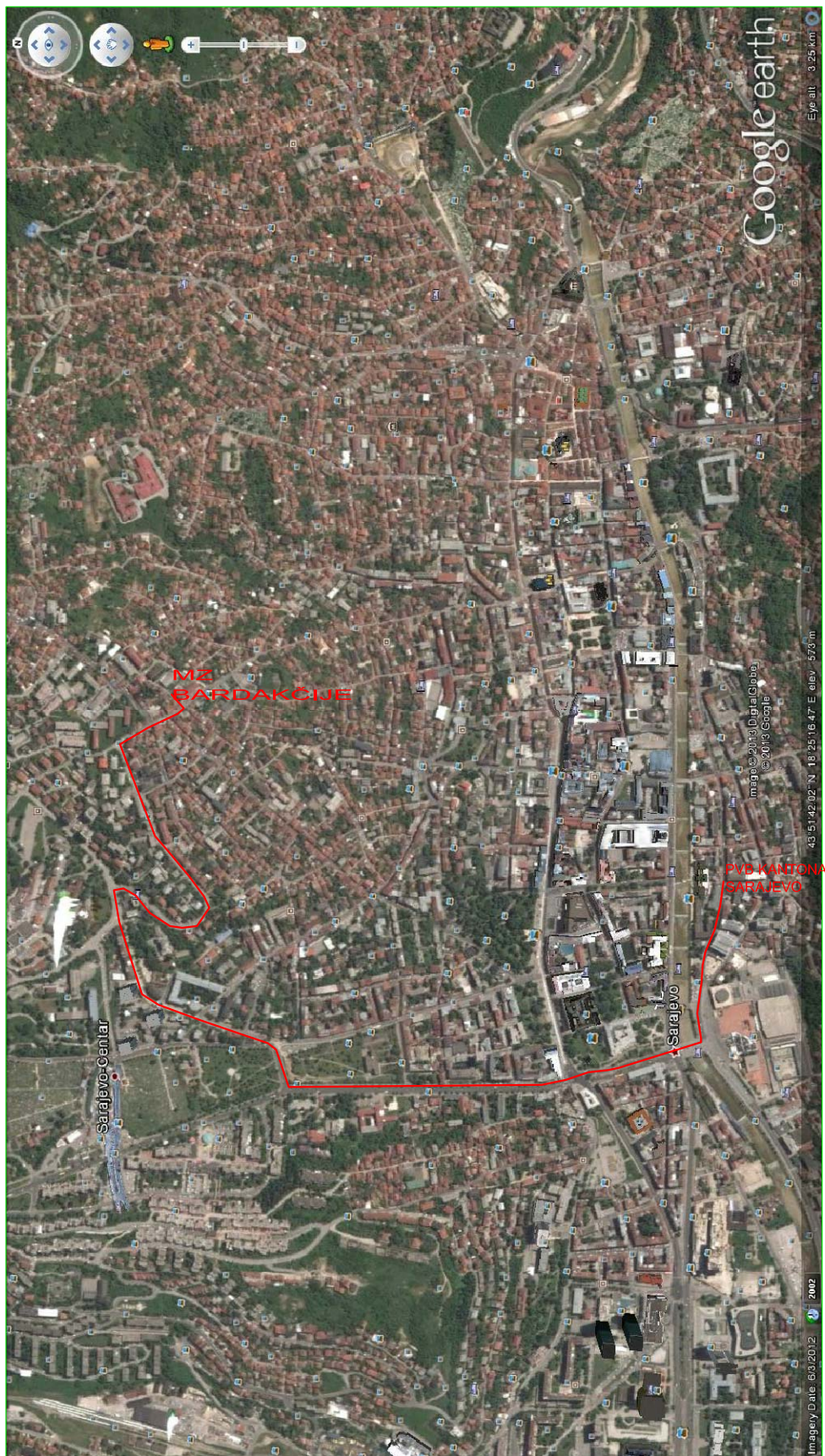
- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

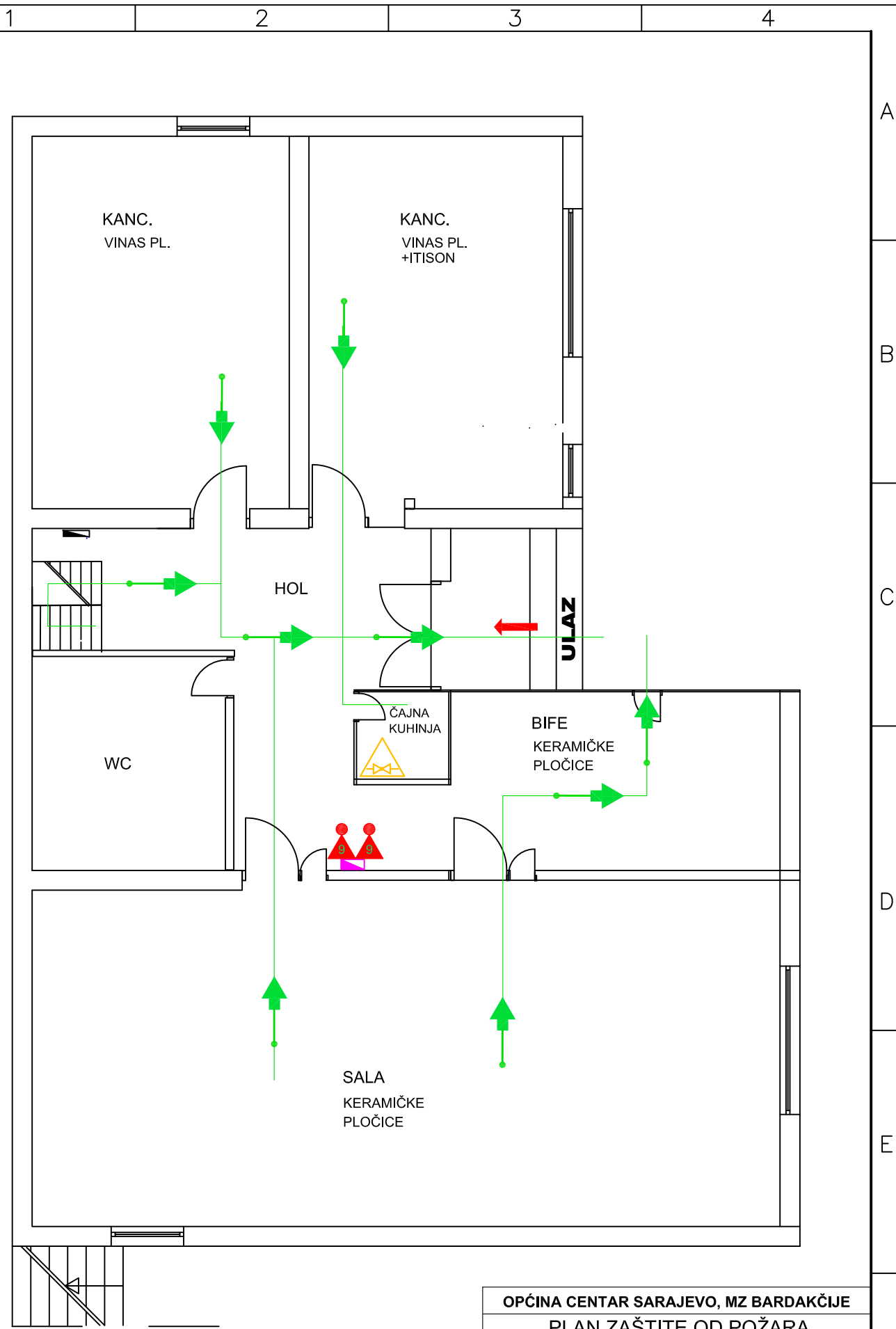
- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

B.1 – MZ Bardakčije, intervencija.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ BARDAKČIJE
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA MZ BARDAKČIJE I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	"TEHNO SIGURNOST" doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: D-1 od 2

B.2 - MZ Bardakčije.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ BARDAKČIJE	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	"TEHNO SIGURNOST" doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: D-2 od 2

E. MZ "BETANIJA – ŠIP"

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Prostor Mjesne zajednice Betanija-Šip (u daljem tekstu MZ Betanija-Šip), lociran je u stambenom naselju Šip u perifernom dijelu grada. Glavni ulaz u prostor MZ je iz ulice Dejzina Bikića koja vodi iz novog gradsko stambeno-poslovnog naselja Betanija prema naselju Šip i kobilja glava. Ulica je blago strma sa nagibom od sjevera prema jugu. Objekat u kome je smješten prostor ove MZ je star otprilike tridesetak godina i prizemni je. Infrastruktura oko objekta pristupačna je vatrogasnim vozilima sa dvije strane i to sa pješačkog platoa ispred zgrade u kojoj je smješten prostor MZ i već spomenute ulice. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 4.200 m od objekta, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je blago naget, a ulica u kojoj je lociran objekat u kome je smješten prostor ove MZ je dvosmjerna i dozvoljena za sva vozila. Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su široke, i normalno prohodne, uglavnom ravne izuzev prevoja Koševsko brdo, te blagog uspona uz ulicu Dejzina Bikića. Put od ove jedinice do MZ dat je u grafičkim priložima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko jednih dvokrilnih vrata kroz koja se direktno proistupa u hol MZ.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode, (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, a u njemu se mogu naći i posjetioci bifea, odnosno građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik.

Uposlenici bifea nisu uposlenici MZ odnosno Općine Centar već su zakupci poslovnog prostora.

Pored uposlenih u MZ (sala i bife) se može naći i do 50 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat u kojem je smješten prostor MZ Betanija-Šip je materijaliziran klasičnim materijalima, opeka, beton, drvo i staklo, a unutrašnja obrada prostora je primljena namjeni prostorija, zidovi i strop malterisani i bojeni, na pod preko betona u kancelarijskom dijelu postavljen je itisom a u prostoru sale i bifea su primjenjene vinas pločice. Prozori i vrata su stolarija, na prozore postavljene trakaste PVC zavjese.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom, instalacijom zemnog gasa i instalacijama grijanja.

Prostor karakteriziraju nosivi zidovi od pune opeke (neupaljiv materijal). Horizontalnu nosivu konstrukciju čine armirano-betonski elementi (neupaljiv materijal).

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, objekat u kome je smještena MZ predstavlja jedinstven požarni sektor. Zahvaljujući toj činjenici, neophodno je konstatovati da postoji mogućnost prijenosa požara iz drugih sadržaj objekta u ovaj prostor i obrnuto.

Kako je objekat relativno novijeg datuma gradnje to su na njemu uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u objektu su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je samo desetak metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacija je omogućena iz svih kancelarija i sale preko glavnog izlaza koji vodi u slobodan prstor na plato ispred prostora MZ odnosno dalje ulicom Dejzina Bikića.

Evakuacioni put je skoro potpuno neizlomljen i pregledan.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodojavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventaulnom požaru riješen je preko prozora. Kako je prostor MZ na etaži prizemlja, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmetu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da aktiviraju otvore na fasadama (prozori na ventus), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućiti.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete a posebno u prostoru bifea.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijla ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI

U MZ se nalazi ukupno jedna kancelarija sa pratećim sadržajima. U njima se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodojava, te instalacije računarske mreže).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodojave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali, te podne prostirke. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene (npr. bife). U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. SALA I BIFE

Sala se po svojim izvorima opasnosti ni po čemu ne razlikuju od kancelarijskih prostora te sve što je navedeno za njih vrijedi i za salu.

U bifeu se priprema sadržaj koji se nudi gostima a to su uglavnom bezalkoholna pića, čaj i kafa. Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se gasni kombi-bojler, koji ujedno služi i za pripremu tople vode za potrebe grijanja kompletnog prostora u grejnoj sezoni.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Betanija-Šip raspolaže sa hidrantskom mrežom sa jednim zidnim hidrantom koji se nalazi na zidu ispred ulaza u prostor MZ. Hidrantski ormar je opremljen potrebnom opremom za gašenje požara.

Vanjska hidrantska mreža nije predmet staranja Općine Centar ali u toku pregleda nije uočeno da postoji vanjski podzemni hidranti na propisnoj lokaciji od objekta odnosno prostora MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene termotehničke instalacije i oprema za etažno grijanje prostora MZ. U prostoru bifea montiran je gasni kombi-bojler za potrebe grijanja prostora MZ i pripremu sanitarne vode. Gasna instalacija je u svemu isprojektovana i izvedena u skladu sa propisima za instalacije ovog tipa i od nadležnog organa je dobila upotrebnu dozvolu. Bojler je fasadne izvedbe, a gasna instalacija je vođena na verikalnim i hirizontalnim dionicama uz ivice prostora, farbana oker-žutom bojom. Obezbjedena je i efikasna ventilacija prostora u kome je smješten gasni bojler. Interventni ventil za zatvaranje dotoka zemnog gasa u prostor MZ je na sjevernoj fasadi objekta. Pristup interventnom ventilu je normalan i bez smetnji.

Topla voda za potrebe grijanja prostora ne predstavlja izvor opasnosti po pojavu i širenje požara.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE**I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM**

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko GRO na fasadi objekta ispred ulaza u prostor MZ sa koga se napaja RO unutar prostora MZ, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. RAZVODNA TABLA

Razvodna tabla je izrađena od dva puta dekapiranog lima, elektrostatski ofarbana, ugrađena na zid. Stepenn mehaničke zaštite je IP 54. Elementi za distribuciju električne energije i zaštitu elemenata sistema, su kompaktni prekidači i minijaturni prekidači odgovarajuće nazivne struje i prekidne moći.

Zaštita od neovlaštenog i nestručnog rukovanja izvedena je zaključavanjem odgovarajućom bravom sa ključem koji se posebno čuva.

I.10.c. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom kancelarije i pripadajućih prostora, te sale i bifea je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.d. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, bife...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i bifea se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.e. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat ima gromobransku instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač.

Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.f. MJERE ZAŠTITE

Sve mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja izvedene su u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i Opšteg dijela ovog Plana i ne treba ih sada posebno nabrajati.

I.10.g. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodojave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojava požara.

I.10.q.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.q.ii Instalacija dojava požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodojavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprovale. Signal dojava požara i signal provale je proslijeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodojave.

I.11. **ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA**

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. **KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI**

I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir činjenicu da je objekat u kome je smještena MZ Betanija-Šip jedinstven požarni sektor to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Betanija-Šip se u skladu sa Pravilnikom¹³ razvrstava u grupu 122 (Poslovne građevine).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU3.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Betanija-Šip ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nemoguće raditi jer ona nema smisla iz razloga što objekat u kome je smješten prostor MZ Betanija-Šip koristi više korisnika, to je i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Također se primjećuje da i pomenuta analiza neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu primjenjene.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Betanija Šip je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. E.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PRIZEMLJE	2	-	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim prilogima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ BETANIJA-ŠIP

Ocjenjuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge i podne prostirke, instalacije zemnog gasa i gasna trošila, električne instalacije jake struje, te „tehnološka“ disciplina.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

¹³ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su novijeg datuma i izvedeni su u skladu sa propisima.

Objekat je lociran u blizini jedinice PVB Kantona Sarajevo što garantuje njenu brzu i efikasnu intervenciju.

Vatrogasna vozila mogu intervenirati na objektu sa dvije strane. Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je veoma povoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – Zadovoljava.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakuiraju.

Konstrukcija ima manju otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Betanija-Šip je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU3 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Betanija-Šip je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara;

Isto se može konstatovati za električne i mašinske instalacije i uređaje.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Betanija-Šip, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodojavna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Betanija-Šip.
4. Na vidna mjesta postaviti uputstva kako postupati u slučaju isticanja gasa na gasnoj instalaciji (vidi poglavlje: Postupak u slučaju isticanja gasa).
5. Svi uposlenici moraju biti upoznati sa pozicijom interventnog ventila za zatvaranje dotoka zemnog gasa u prostor MZ.
6. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za objekat ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj objekat MZ Betanija - Šip.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 4.200 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Betanija-Šip). Obzirom na odredbe iz poglavlja A- V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 12 – 13 minuta od momenta dojave požara.

U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
	UNUTRAŠNJI HIDRANT
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg
	RAZVODNI ORMAR
	VATROOPORNA VRATA 90 min.
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
	ANTIPANIK SVJETILJKA
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
K.I.P.	
	SMJER EVAKUACIJE
	PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

1

2

3

4

A

B

C

D

E

F

B.1 – MZ Betanija – Šip, intervencija.dwg

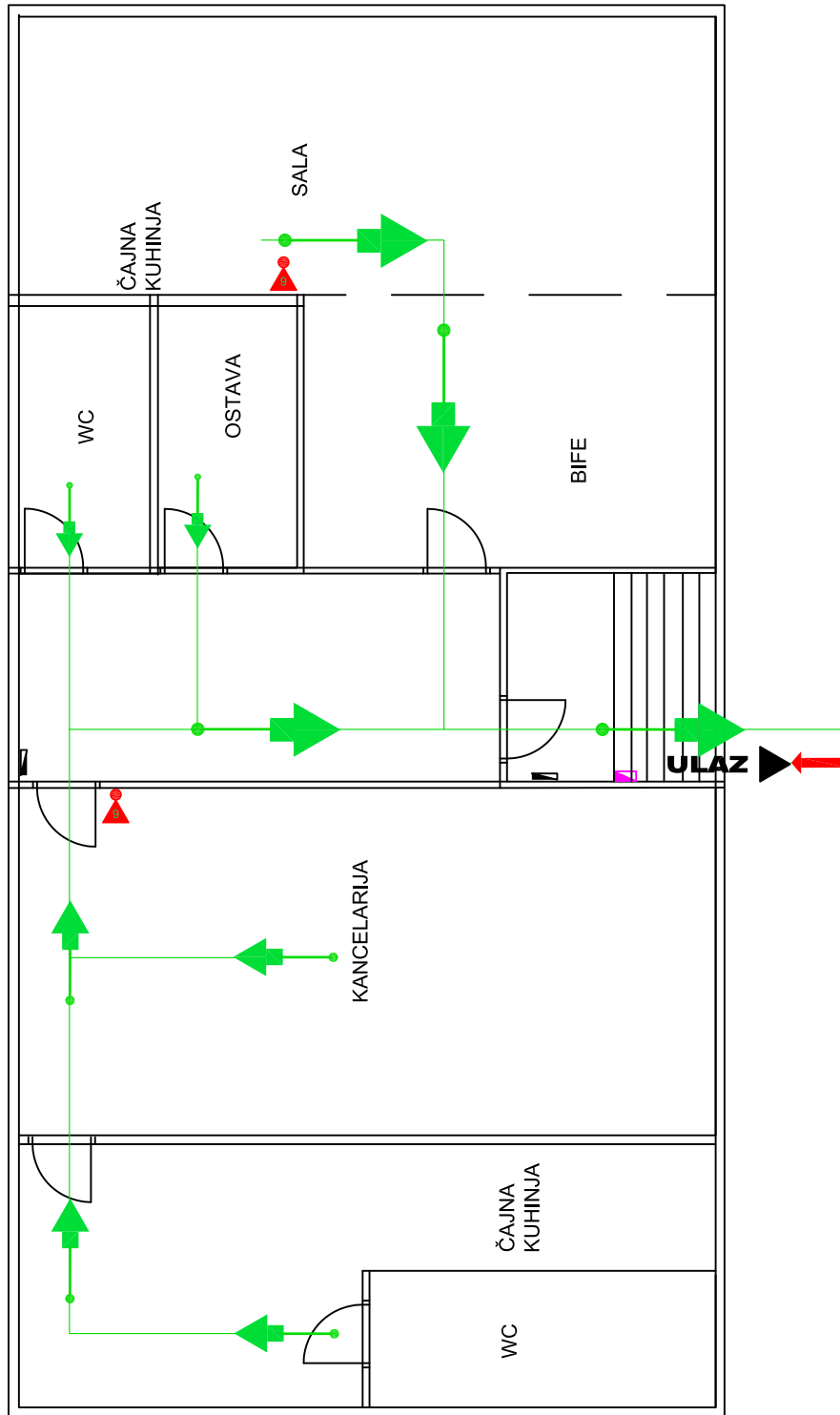
OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ TRG BETANIJA - ŠIP	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA MZ BETANIJA-ŠIP I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	TEHNSIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: E-1 od 2

1

2

3

4

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ TRG BETANIJA - ŠIP	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNO SIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: E-2 od 2

F. MZ "BREKA – KOŠEVO II"

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Prostor Mjesne zajednice Breka-Koševo II (u daljem tekstu MZ Breka-Koševo II), lociran je u stambenom naselju Breka u padinskom dijelu grada. Glavni ulaz u prostor MZ je sa platoa koji je denivelisan zbog nagiba terena na kome je izgrađen objekat u kome je lociran prostor MZ. Ulica i pristupni platoi su blago strmi, denivelisani i sa brojnim barijerama radi organizacije pješačkog saobraćaja. Objekat u kome je smješten prostor ove MZ je star otprilike nešto manje od trideset godina i višespratni je sa namjenom za stanovanje i nizom poslovnih prostora u prizemlju objekta. Infrastruktura oko objekta je teško pristupačna vatrogasnim vozilima samo sa jedne strane dok je kakva-takva intervencija omogućena sa već opisanog pješačkog platoa ispred zgrade u kojoj je smješten prostor MZ. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 4.000 m od objekta, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je naget, a ulica u kojoj je lociran objekat u kome je smješten prostor ove MZ je dvosmjerna i dozvoljena za sva vozila. Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su široke, i normalno prohodne, djelimično ravne sa korištenjem ulice Alipašina a potom sve strmije košištenjem ulice Bolnička, Safeta pašalića pa do ulice Juraja Najtharta. Ocjenjuje se da je u zimskim uslovima intervencija vatrogasne jedinice veoma otežana ali su nabrojane ulice uglavnom većeg prioriteta čišćenja, što samo u blagoj mjeri ublažava problem. Put od ove jedinice do MZ dat je u grafičkim prilogima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko jednih jednokrlnih vrata kroz koja se direktno proistupa u hol MZ.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode, (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, a u njemu se mogu naći i građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik.

Pored uposlenih u MZ se može naći i do 30 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat u kojem je smješten prostor Mz Breka-Koševo II je materijaliziran klasičnim materijalima, opeka, beton, aluminij i staklo, a unutrašnja obrada prostora je primljena namjeni prostorija, zidovi i strop malterisani i bojeni, podovi su preko parketa pokriveni itisonom (hol i kancelarija) a u prostoru sale su zasupljene kamene ploče te keramičke pločice u čajnoj kuhinji i toaletu.

Prozori i vrata su stolarija, na prozore postavljne trakaste PVC zavjese.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom i instalacijama grijanja.

Prostor karakteriziraju nosivi zidovi od pune opeke (neupaljiv materijal). Horizontalnu nosivu konstrukciju čine armirano-betonski elementi (neupaljiv materijal).

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, prostor u kome je smještena MZ predstavlja jedinstven požarni sektor. Zahvaljujući toj činjenici, neophodno je konstatovati da postoji veoma mala mogućnost prijenosa požara iz drugih sadržaj objekta u ovaj prostor i obrnuto. Jedini mogući put prenosa požara su prisutne instalacije.

Kako je objekat relativno novijeg datuma gradnje to su na njemu uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u objektu su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je samo desetak metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacija je omogućena iz kancelarije i sale preko glavnog izlaza koji vodi u slobodan prostor na plato ispred prostora MZ.

Evakuacioni put je skoro potpuno neizlomljen i pregledan a samo u jednom dijelu denivelisan sa nekoliko stepenica kojima se iz prostora hola spusta u salu iz koje se direktno izlazi u slobodan prostor.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodajavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventualnom požaru riješen je preko prozora. Kako je prostor MZ na etaži prizemlja, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmentu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da aktiviraju otvore na fasadama (prozori na ventus), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućiti.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljane šibice ili cigarete a posebno u prostoru čajne kuhinje.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijla ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI

U MZ se nalazi ukupno jedna kancelarija sa pratećim sadržajima. U njoj se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodajava, te instalacije računarske mreže).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodajave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali, te podne prostirke. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene (npr. čajna kuhinja). U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. SALA, HOL I ČAJNA KUHINJA

Sala i hol se po svojim izvorima opasnosti ni po čemu ne razlikuju od kancelarijskih prostora te sve što je navedeno za njih vrijedi i za salu. U njima nema arhivirane dokumentacije.

U čajnoj kuhinji se pripremaju topli napici za uposlenike i nema ugostiteljski karakter.

Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se električni bojler.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Breko-Koševo II ne raspolaže sa hidrantskom mrežom kako unutrašnjom tako ni vanjskom. Na propisnoj udaljenosti od prostora nije registrovan niti jedan podzemni hidrant sa koga bi bila moguća intervencija u prostoru MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene termotehničke instalacije centralnog grijanja. Topla voda za potrebe grijanja prostora se priprema na drugoj lokaciji.

Topla voda za potrebe grijanja prostora ne predstavlja izvor opasnosti po pojavu i širenje požara.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE**I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM**

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko RO u prostor MZ sa koga se napajaju potrošači u prostoru MZ, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom kancelarije i pripadajućih prostora, te sale i bifea je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.c. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, bife...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i bifea se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.d. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat u kome je smješten prostor MZ ima gromobranksku instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač.

Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.e. MJERE ZAŠTITE

Sve mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja izvedene su u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i Opšteg dijela ovog Plana i ne treba ih sada posebno nabrajati.

I.10.f. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodjave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojave požara.

I.10.f.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.f.ii Instalacija dojave požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodojavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprvoale. Signal dojave požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodojave.

I.11. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI

I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir činjenicu da je prostor u kome je smještena MZ Breka-Koševo II jedinstven požarni sektor sa sastavu stambeno poslovnog objekta, to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ B Breka-Koševo II se u skladu sa Pravilnikom¹⁴ razvrstava u grupu 112 (Stambene građevine sa dva ili više stanova).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU2.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Breka-Koševo II ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnoj poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

¹⁴ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nemoguće raditi jer ona nema smisla iz razloga što objekat u kome je smješten prostor MZ Breka-Koševu II koristi više korisnika, to je i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Također se primjećuje da i pomenuta analiza neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu primjenjene.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Breka-Koševu II je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. F.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PRIZEMLJE	1	-	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim prilogima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ BREKA-KOŠEVO II

Ocjenu se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge i podne prostirke, električne instalacije jake struje, te „tehnološka“ disciplina.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su novijeg datuma i izvedeni su u skladu sa propisima.

Objekat je lociran u blizini jedinice PVB Kantona Sarajevo, ali obzirom na konfiguraciju saobraćajnica koje vode od jedinice PVB Kantona Sarajevo do prostora ove MZ ne može se očekivati brza intervencija ove jedinice.

Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je veoma povoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – ne zadovoljava, pogotovo u zimskim uslovima.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakušu.

Konstrukcija ima veću otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Breka-Koševu II je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojave požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU2 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Breka-Koševu II je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara;

Isto se može konstatovati za električne i mašinske instalacije i uređaje.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Breka-Koševo II, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodajna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Breka-Koševo II.
4. Razmotriti mogućnost uvođenja jednog unutrašnjeg hidranta u prostor sale.
5. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za prostor ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj prostor MZ Breka –Koševo II.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 4.000 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Breka – Koševo II). Obzirom na odredbe iz poglavlja A- V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 20 – 22 minuta od momenta dojave požara.

U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
	UNUTRAŠNJI HIDRANT
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg
	RAZVODNI ORMAR
	VATROOTPORNA VRATA 90 min.
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
	ANTIPANIK SVJETILJKA
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
K.I.P.	
	SMJER EVAKUACIJE
	PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

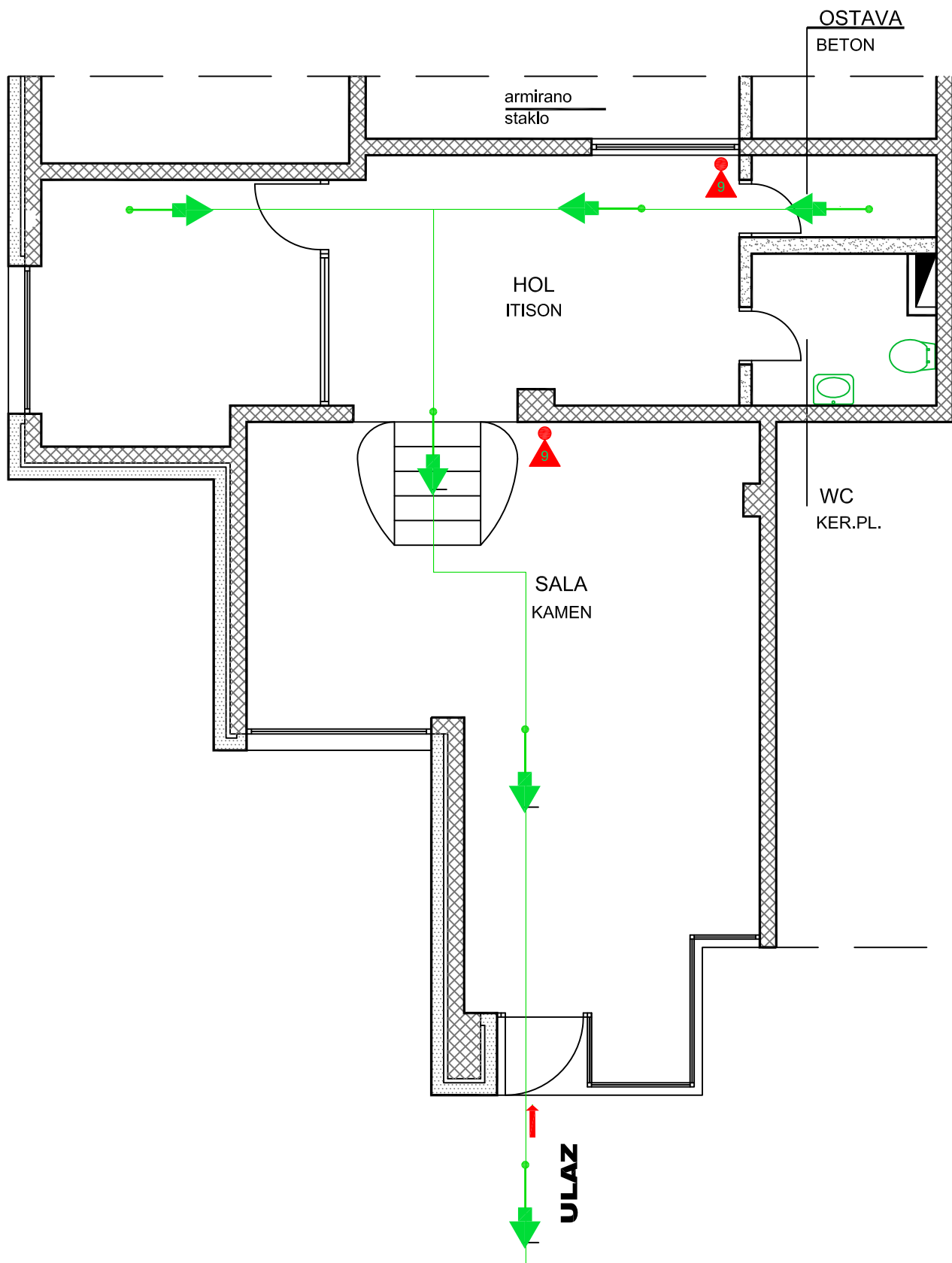
B.1 – MZ Breka Koševo II, intervencija.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ BREKA - KOŠEVO II

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA MZ BREKA-KOŠEVO II I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	TEHNOSIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: F-1 od 2

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ BREKA - KOŠEVO II	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	"TEHNO SIGURNOST" doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: F-1 od 1

G. MZ "CIGLANE – GORICA"

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Prostor Mjesne zajednice Ciglane-Gorica (u daljem tekstu MZ Ciglane-Gorica), lociran je u stambeno-poslovnom naselju Ciglane u centralnoj gradskoj zoni. Glavni ulaz u prostor MZ je iz ulice Trg Merhemića, koja je povezana sa jednom od glavnih gradskih saobraćajnica, ulicom Alipašina. Ulica je ravna. Objekat u kome je smješten prostor ove MZ je star otprilike tridesetak godina i on je višespratna stambeno-poslovna građevina. Infrastruktura oko objekta pristupačna je vatrogasnim vozilima sa dvije strane i to sa platoa Trg merhemića kao i sa platoa između ovog objekta i Alipašine ulice. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 1.800 m od objekta, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je ravan, a ulica u kojoj je lociran objekat u kome je smješten prostor ove MZ je zatvorena za sav saobraćaj izuzev za vozila policije, hitne pomoći i vatrogasna vozila, premda se tu vrlo često mogu naći i vzlja za snabdjevanje okolnih poslovnih prostora kao i privatni putnički automobili. Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su široke, normalno prohodne, i ravne. Put od ove jedinice do MZ dat je u grafičkim prilogima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko jednih dvokrilnih vrata kroz koja se direktno proistupa u hol MZ.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode, (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, a u njemu se mogu naći i posjetioci bifea, odnosno građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik.

Uposlenici bifea nisu uposlenici MZ odnosno Općine Centar već su zakupci poslovnog prostora.

Pored uposlenih u MZ (sala i bife) se može naći i do 50 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat u kojem je smješten prostor MZ Ciglane-Gorica je materijaliziran klasičnim materijalima, opeka, beton, drvo i staklo, a unutrašnja obrada prostora je primljena namjeni prostorija, zidovi i strop malterisani i bojeni, na pod preko betona u kancelarijskom dijelu postavljen je itisom a u prostoru sale i bifea su primjenjene vinas pločice a u toaletima keramičke pločice. Prozori i vrata su stolarija, na prozore postavljne trakaste PVC zavjese.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom i instalacijama grijanja.

Prostor karakteriziraju nosivi zidovi od pune opeke (neupaljiv materijal). Horizontalnu nosivu konstrukciju čine armirano-betonski elementi (neupaljiv materijal).

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, prostor u kome je smještena MZ predstavlja jedinstven požarni sektor. Zahvaljujući toj činjenici, neophodno je konstatovati da postoji veoma mala mogućnost prijenosa požara iz drugih sadržaj objekta u ovaj prostor i obrnuto. Jedini mogući put širenja požara su instalacije.

Kako je objekat relativno novijeg datuma gradnje to su na njemu uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u objektu su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je manji od 20 metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacija je omogućena iz svih kancelarija i sale preko glavnog izlaza koji vodi u slobodan prstor na plato ispred prostora MZ u ulici Trg Merhemića.

Evakuacioni put je skoro potpuno neizlomljen i pregledan.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodojavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventualnom požaru riješen je preko prozora. Kako je prostor MZ na etaži prizemlja, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmetu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da aktiviraju otvore na fasadama (prozori na ventus), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućiti.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete a posebno u prostoru bifea.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijela ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI

U MZ se nalazi ukupno dvije kancelarije sa pratećim sadržajima. U njima se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodojava, te instalacije računarske mreže).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodojave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali, te podne prostirke. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene (npr. bife). U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. SALA I BIFE

Sala se po svojim izvorima opasnosti ni po čemu ne razlikuju od kancelarijskih prostora te sve što je navedeno za njih vrijedi i za salu.

U bifeu se priprema sadržaj koji se nudi gostima a to su uglavnom bezalkoholna pića, čaj i kafa. Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se električni bojler.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Ciglane Gorica raspolaže sa hidrantskom mrežom sa jednim zidnim hidrantom koji se nalazi na zidu u prostoru hola. Hidrantski ormar nije opremljen potrebnom opremom za gašenje požara.

Vanjska hidrantska mreža nije predmet staranja Općine Centar ali u toku pregleda nije uočeno da postoji vanjski podzemni hidranti na propisnoj lokaciji od objekta odnosno prostora MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene termotehničke instalacije i oprema za centralno grijanje prostora MZ. Napajanje ovih instalacija medijem za grijanje (topla voda) je iz kotlovnice Zetra kojom upravlja KJKP „Toplane Sarajevo“.

Topla voda za potrebe grijanja prostora ne predstavlja izvor opasnosti po pojavu i širenje požara.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE**I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM**

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko KPO na fasadi objekta ispred ulaza u prostor MZ sa koga se napaja RO unutar prostora MZ, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom kancelarije i pripadajućih prostora, te sale i bifea je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.c. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, bife...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i bifea se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.d. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat ima gromobranksku instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač.

Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.e. MJERE ZAŠTITE

Sve mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja izvedene su u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i Opšteg dijela ovog Plana i ne treba ih sada posebno nabrajati.

I.10.f. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodojave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojava požara.

I.10.f.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.f.ii Instalacija dojava požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodojavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprvoale. Signal dojava požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodojave.

I.11. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI

I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir činjenicu da je prostor u kome je smještena MZ Ciglane -Gorica jedinstven požarni sektor to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Betanija-Šip se u skladu sa Pravilnikom¹⁵ razvrstava u grupu 112 (Stambene građevine sa dva ili više stanova).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU2.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Ciglane-Gorica ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primijeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

¹⁵ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nemoguće raditi jer ona nema smisla iz razloga što objekat u kome je smješten prostor MZ Ciglane-Gorica koristi više korisnika, to je i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Također se primjećuje da i pomenuta analiza neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu primjenjene.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Ciglane-Gorica je pored ostale opreme potrebno rasprediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. G.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PRIZEMLJE	3	-	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim prilogima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ CIGLANE-GORICA

Ocjenjuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge i podne prostirke, električne instalacije jake struje, te „tehnološka“ disciplina.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su novijeg datuma i izvedeni su u skladu sa propisima.

Objekat je lociran u blizini jedinice PVB Kantona Sarajevo što garantuje njenu brzu i efikasnu intervenciju.

Vatrogasna vozila mogu intervenisati na objektu sa dvije strane. Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je povoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – Zadovoljava.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakuuju.

Konstrukcija ima veću otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Ciglane-Gorica je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU2 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Ciglane-Gorica je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara;

Isto se može konstatovati za električne i mašinske instalacije i uređaje.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Ciglane - Gorica, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj prostor a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodojavna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Ciglane-Gorica.
4. Postojeći hidrantski ormar opremiti potrebnom opremom za hašenje požara (crijevo sa spojkom, mlaznica sa zasunom).
5. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za objekat ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj objekat MZ Ciglane-Gorica.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 1.800 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Ciglane-Gorica). Obzirom na odredbe iz poglavlja A- V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 6 – 7 minuta od momenta dojave požara.

U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
	UNUTRAŠNJI HIDRANT
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg
	RAZVODNI ORMAR
	VATROOTPORNA VRATA 90 min.
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
	ANTIPANIK SVJETILJKA
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA K.I.P.
	SMJER EVAKUACIJE
	PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

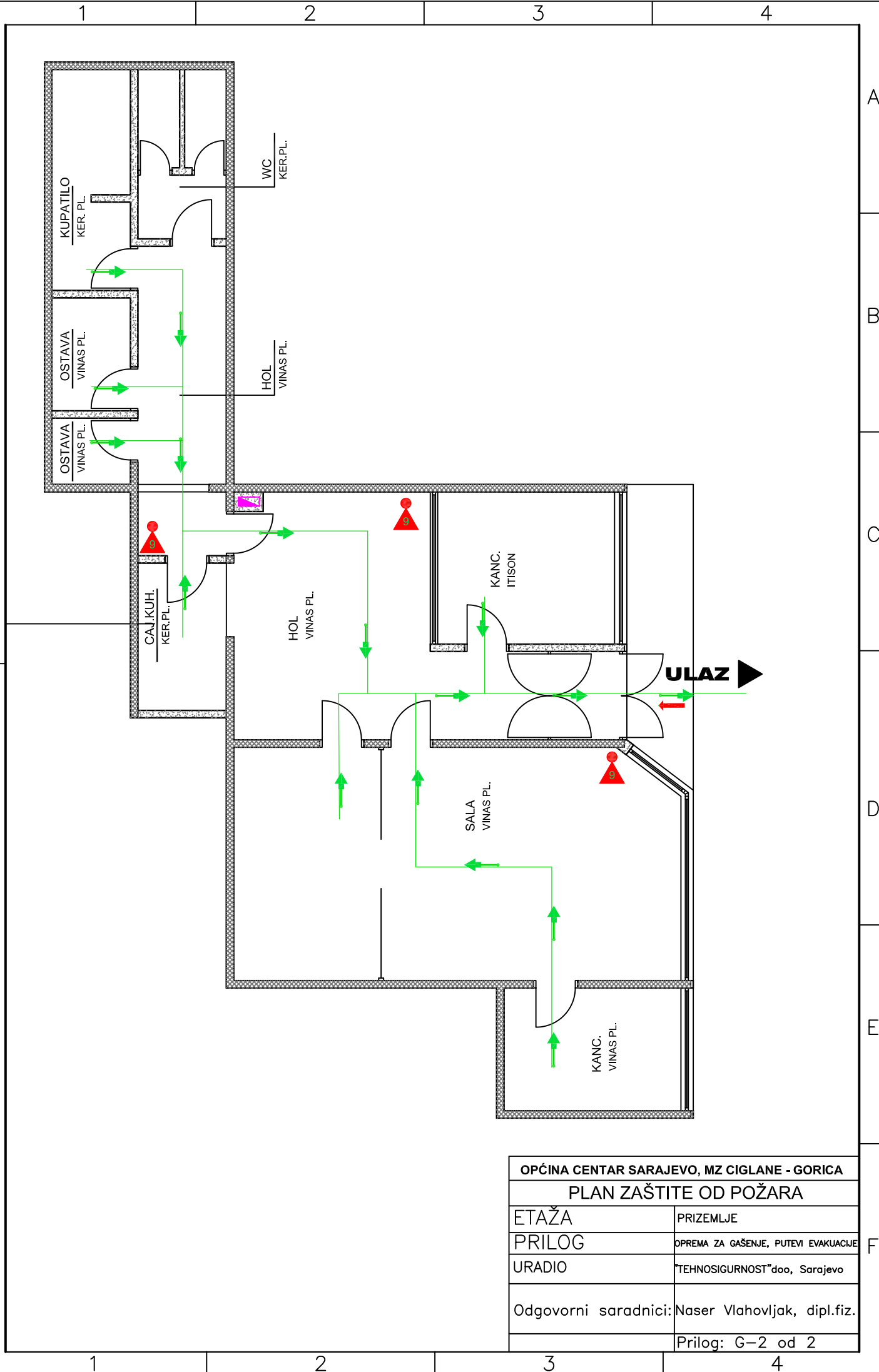
ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ CIGLANE - GORICA
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA MZ CIGLANE-GORICA I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	"TEHNOSIGURNOST" doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: G-1 od 2

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ CIGLANE - GORICA	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNO SIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: G-2 od 2

H. MZ "DONJI VELEŠIĆI"

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Objekat Mjesne zajednice Donji Velešići (u daljem tekstu MZ Donji Velešići), lociran je u stambeno- naselju Velešići u gradskoj zoni. Glavni ulaz u objekat MZ je iz ulice Hasana Bibera, koja se nastavlja na ulicu Muhameda ef. Pandže a ova na ulicu Halida Kajtaza vodi skoro do samog centra grada. Ulice su uglavnom ravne. Objekat u kome je smještena MZ je nepoznate starosti a to je u stvari zaseban montažni objekat. Infrastruktura oko objekta pristupačna je vatrogasnim vozilima sa jedne strane i to sa ulice hasana Bibera, ali uzimajući u obzir veličinu objekta može se reći da je mogućnost intervencije vatrogasnom tehnikom veoma povoljna. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 3.000 m od objekta, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je ravan, a ulica u kojoj je lociran objekat u kome je smješten prostor ove MZ je dvosmjerna i dozvoljena je za sve vrste vozila. Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su široke, normalno prohodne, i ravne. Put od ove jedinice do MZ dat je u grafičkim priložima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz objekta odvija se preko jednih dvokrilnih vrata kroz koja se direktno pristupa u hol MZ.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno objekat je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode, (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, a u njemu se mogu naći i građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik.

Pored uposlenih u MZ se može naći i do 50 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat MZ Donji Velešići je materijaliziran klasičnim materijalima, drvo, iverica i staklo, a unutrašnja obrada prostora je primljena namjeni prostorija, zidovi i strop malterisani i bojeni, na drveni pod u kancelariji su postavljene vinas pločice i preko njih itison a u sali i kuhinji samo vinas pločice. U toaletu podne obloge su keramičke pločice. Prozori i vrata su stolarija, na prozore postavljne trakaste PVC zavjese. Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom i gasnom instalacijom za potrebe grijanja.

Prostor karakteriziraju zidovi od drvenih panela ispunjenih izolacionim materijalom nepoznatog porjekla i požarnih karakteristika.

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je neupitna njihova karakterizacija kao upaljivi materili. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

Objekat je bez otpornosti prema požaru.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, objekat ove MZ predstavlja jedinstven požarni sektor. Zahvaljujući toj činjenici, ali i njegovoj lokaciji u odnosu na druge objekte, neophodno je konstatovati da postoji veoma velika mogućnost prijenosa požara sa ovog objekta na susjedne objekte i ornuto.

Bez obzira na tip gradnje i primjenjeni konstruktivni sistem, na njemu uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u objektu su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je manji od 20 metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacija je omogućena iz kancelarije i sale preko glavnog izlaza koji vodi u slobodan prstor na u ulici Hasana Bibera.

Evakuacioni put je potpuno neizlomljen i pregledan.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodajavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventaulnom požaru rješen je preko prozora. Kako je objekat MZ prizemni, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmetu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da aktiviraju otvore na fasadama (prozori), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogući.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i gasne instalacije i gasna trošila, te instalacije slabe struje.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete a posebno u prostoru kuhinje.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijla ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI I SALA

U MZ se nalazi ukupno dvije kancelarije sa pratećim sadržajima od čega jedna kancelarija je istovremeno i sala za okupljanje građana. U njima se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodajava, te instalacije računarske mreže), kao i instalacije i trošila zemnog gasa.

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodajave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali, te podne prostirke. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene (npr. čajna kuhinja). U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. ČAJNA KUHINJA

U čajnoj kuhinji se pripremaju topli napici za potrebe uposlenika. Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se električni bojler.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Objekat MZ Donji Velešići ne raspolaže sa hidrantskom mrežom a po svojoj veličini i prisutnom požarnom opterećenju to nije ni neophodno u skladu sa propisima za instalacije ovog tipa. Vanjska hidrantska mreža nije predmet staranja Općine Centar ali u toku pregleda nije uočeno da postoji vanjski podzemni hidranti na propisnoj lokaciji od objekta odnosno prostora MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene instalacije zemnog gasa koje snabdjevaju odgovarajuća trošila (gasne peći) koji služe za potrebe grijanja u grejnoj sezoni. Gasne instalacije su u svemu izvedene u skladu sa propisima za instalacije ovog tipa. Gasna trošila su fasadne izvedbe, i serijske proizvodnje.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE**I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM**

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko RO u holu objekta, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom kancelarije i pripadajućih prostora, te sale i bifea je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.c. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, bife...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i bifea se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.d. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat ima gromobranksku instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač.

Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.e. MJERE ZAŠTITE

Sve mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja izvedene su u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i Opšteg dijela ovog Plana i ne treba ih sada posebno nabrajati.

I.10.f. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodjave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojave požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojave požara.

I.10.f.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.f.ii Instalacija dojave požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrododjavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprvoale. Signal dojave požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrododjave.

I.11. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI

I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir činjenicu da je objekat MZ Donji Velešići jedinstven požarni sektor potrebno vršiti kategorizaciju objekta u cjelosti u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Donji Velešići se u skladu sa Pravilnikom¹⁶ razvrstava u grupu 122 (Poslovne građevine).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU3.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, objekat MZ Donji Velešići ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 nema smisla raditi iz razloga što i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Također se primjećuje da i pomenuta analiza neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu primjenjene.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u objektu ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

¹⁶ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u objektu MZ Donji Velešići je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. H.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PRIZEMLJE	2	-	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim prilogima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ DONJI VELEŠIĆI

Ocjenuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge i podne prostirke, električne instalacije jake struje, gasne instalacije i gasna trošila te „tehnološka“ disciplina.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su novijeg datuma i izvedeni su u skladu sa propisima.

Objekat je lociran u blizini jedinice PVB Kantona Sarajevo što garantuje njenu brzu i efikasnu intervenciju.

Vatrogasna vozila mogu intervenisati na objektu sa jedne strane. Lokacija objekta MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je nepovoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – Zadovoljava.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakuuju.

Konstrukcija nema nikakvu otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Donji Velešići je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojave požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU3 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija objekta MZ Donji Velešići je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u objektu ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za objekte i prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara;

Isto se može konstatovati za električne i mašinske instalacije i uređaje.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Donji Velešići, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj prostor a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodajna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Donji Velešići.
4. Na vidna mjesta postaviti uputstva kako postupati u slučaju isticanja gasa na gasnoj instalaciji (vidi poglavlje: Postupak u slučaju isticanja gasa).
5. Svi uposlenici moraju biti upoznati sa pozicijom interventnog ventila za zatvaranje dotoka zemnog gasa u prostor MZ.
6. Razmotriti mogućnost instalisanja jednog požarnog hidranta u objektu.
7. Vršiti redovnu kontrolu ispravnosti gasnih trošila (gasne peći).
8. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za objekat ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj objekat MZ Donji Velešići.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 3.000 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Donji Velešići). Obzirom na odredbe iz poglavlja A- V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 9–10 minuta od momenta dojave požara. U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
	UNUTRAŠNJI HIDRANT
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg
	RAZVODNI ORMAR
	VATROOTPORNA VRATA 90 min.
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
	ANTIPANIK SVJETILJKA
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
K.I.P.	
	SMJER EVAKUACIJE
	PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

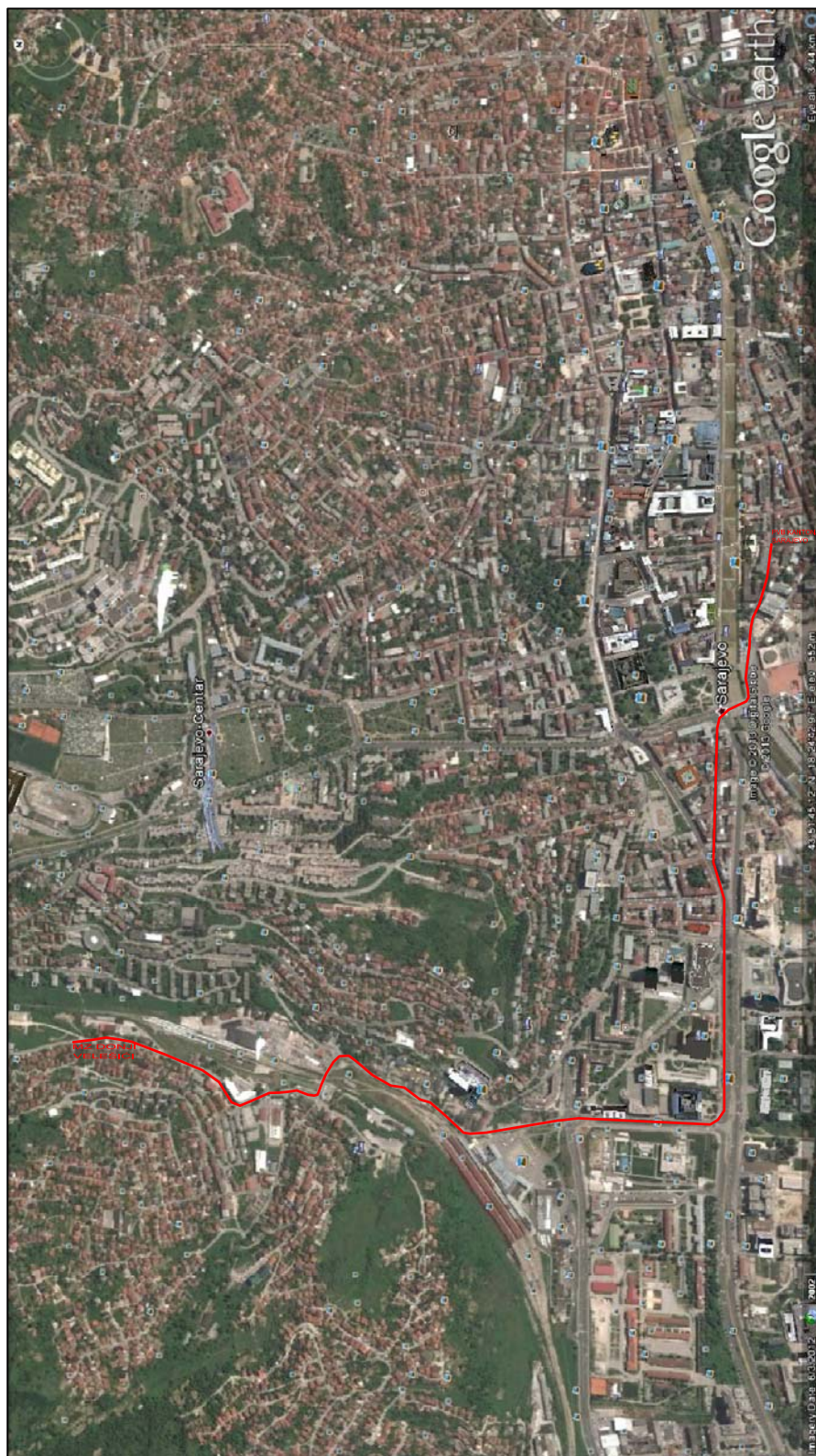
- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

B.1 – MZ Donji Velešići, intervencija.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ DONJI VELEŠIĆI

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG

LOKACIJA OBJEKTA MZ DONJI VELEŠIĆI
I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB

URADIO

TEHNSIGURNOST[®]doo, Sarajevo

Odgovorni saradnici:

Naser Vlahovljak, dipl.fiz.

Prilog: H-1 od 2

1

2

3

4

A

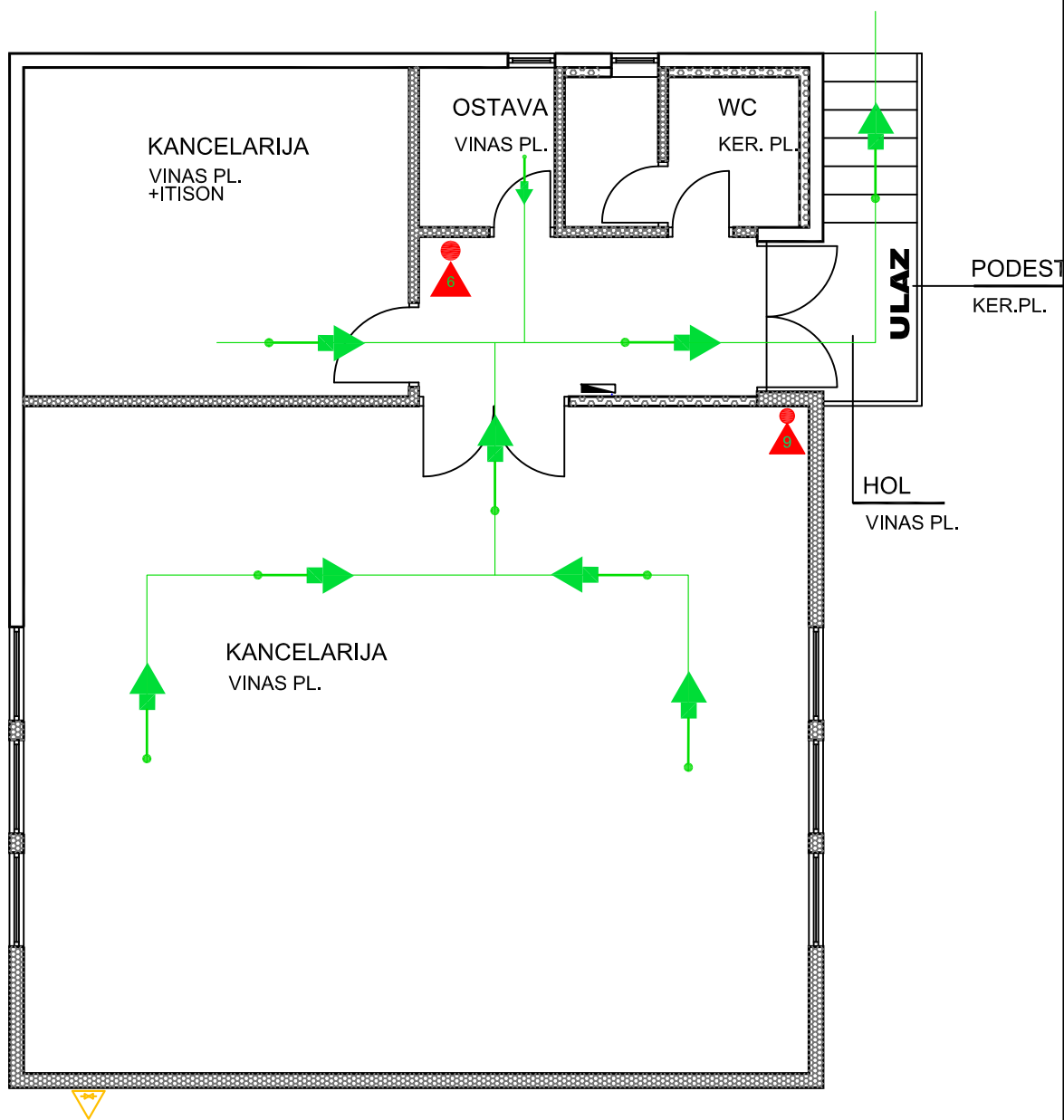
B

C

D

E

F

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ DONJI VELEŠIĆI

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNO SIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: H-1 od 1

1

2

3

4

I. MZ “DŽIDŽIKOVAC – KOŠEVO I”

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Objekat u kome je smješten prostor Mjesne zajednice Džidžikovac-Koševo I (u daljem tekstu MZ Džidžikovac-Koševo I), lociran je u centru grada u stambenom naselju u kome dominiraju višespratne stambene zgrade koje su građene otprilike 60-ih godina prošlog vijeka. Prilaz objektu je iz ulice Hasana Kikića koja je smještena između dvije frekventne gradske saobraćajnice, ulice Alipašina i ulice Koševo. Ulica je jednosmjerna, i uglavnom zakrčena parkiranim vozilima a saobraćaj je dozvoljen za sve vrste vozila. Teren je ravan. Infrastruktura oko objekta pristupačna je vatrogasnim vozilima sa tri strane, stim što pristup sa zabatne strane nema nikakav značaj zato što na tom zidu ne postoje otvori preko kojih bi bila moguća intervencija vatrogasaca. Obzirom da je prostor ove MZ u prizemlju opisanog objekta to se lokacija čini povoljnom za intervenciju vatrogasnom tehnikom. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 1.500 m od objekta, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su uglavnom široke, normalno prohodne, i ravne. Jednino su ulice Kemal begova i Hasana Kikića uske i zbog parkiranih vozila teško prohodne. Put od ove jedinice do MZ dat je u grafičkim priložima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz objekta odvija se preko jednih dvokrilnih vrata kroz koja se direktno proistupa u hol MZ.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno objekat je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode, (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, a u njemu se mogu naći i građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik.

Pored uposlenih u MZ se može naći i do 30 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat u kome je smješten prostor MZ Džidžikovac-Koševo I je materijaliziran klasičnim materijalima, beton, cigla, drvo, i staklo, a unutrašnja obrada prostora je primljena namjeni prostorija, zidovi i strop malterisani i bojeni, na betonski pod su postavljene vinas pločice i a u kancelarijama i sali preko njih itison. U čajnoj kuhinji i toaletu podne obloge su keramičke pločice. Prozori i vrata su stolarija, na prozore postavljne trakaste PVC zavjese.

Prostor je opremljen instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom i instalacijom centralnog grijanja.

Prostor karakteriziraju nosivi i nenosivi zidovi od opeke.

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je neupitna njihova karakterizacija kao upaljivi i neupaljivi materili. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

Objekat u kome je lociran prostor ove MZ ima srednju otpornost prema požaru.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, prostor ove MZ predstavlja jedinstven požarni sektor sa cijelim objektom u kome je lociran. Zahvaljujući toj činjenici, ali i njegovoj lokaciji u odnosu na druge objekte, neophodno je konstatovati da postoji mogućnost prijenosa požara sa ovog objekta na susjedne objekte i ornuto.

Na njemu su uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ izuzev mjera navedenih u poglavlju koje se odnosi na tu problematiku vezanu za ovaj prostor. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu, potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u objektu su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je cca 20 metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacioni put je uglavnom neizlomljen i pregledan.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodojavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventaulnom požaru riješen je preko prozora. Kako je objekat MZ prizemni, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmetu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da aktiviraju otvore na fasadama (prozori), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioци prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućí.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom, instalacije centralnog grijanja te instalacije slabe struje.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostirima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete a posebno u prostoru čajne kuhinje.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijla ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI I SALA

U MZ se nalazi ukupno sedam kancelarija sa pratećim sadržajima, te jedna sala za okupljanje građana. U njima se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodojava, te instalacije računarske mreže), i instalacije centralnog grijanja.

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodojave su također opisane u posebnoj poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali, te podne prostirke. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene (npr. čajna kuhinja). U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

Primjećeno je da u kancelarijskim prostorima ima mnogo starog arhivskog materijala te zastarjele biro-opreme koja se već godinama ne koristi a sve skupa uvećava požarno opterećenje i rizik od nastanka požara.

I.7.b. ČAJNA KUHINJA

U čajnoj kuhinji se pripremaju topli napici za potrebe uposlenika. Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se električni bojler.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Džidžikovac-Koševo I ne raspolaže sa hidrantskom mrežom. Kompletan objekat u kome je smješten ovaj prostor također nema hidrantsku mrežu a u okolini objekta nije registrovan niti jedan vanjski podzemni hidrant sa koga bi bila moguća intervencija.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene instalacije centarlnog grijanja koje je povezano za sistem KJKP „Toplane Sarajevo“. Topla voda ne predstavlja izvor opasnosti po pojavu i širenje požara.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE**I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM**

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko RO u holu prostora MZ. Razvodni ormar i napojni kablovi datiraju iz vremena izgradnje objekta.

I.10.b. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora. Svjetiljke su starijeg datuma proizvodnje i bile su uskladžene sa propisima koji su vrijedili u vrijeme izgradnje objekta i opremanja prostora.

Upravljanje rasvjetom kancelarija, sale, čajne kuhinje je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete i utičnica je izvedena vodičima koji su djelomično montirani n/ž a dijelom u zidovima i stropu.

I.10.c. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

U toku pregleda nije uočeno da postoji instalacija za izjednačenje potencijala metalnih masa mokrih čvorova i čajne kuhinje.

I.10.d. MJERE ZAŠTITE

Obzirom na starost instalacije i pripadajuće elektro-opreme, ne može se konstatovati da su na njima primjenjene mjere zaštite u skladu sa propisima, te je potrebno postupiti u skladu sa odredbama poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite za prostor ove MZ a posebno za električne instalacije u njemu.

I.10.e. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodojave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojave požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojave požara.

I.10.e.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.e.ii Instalacija dojave požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodojavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprovale. Signal dojave požara i

signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom. Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodajave.

I.11. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje. Povećanju požarnog opterećenja doprinosi stari arhivski materijal i zastarjela biro-oprema koja nepotrebno stoji u ovim prostorima umjesto da se rashoduje i ukloni iz prostora.

I.12. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI

I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta u kome je lociran prostor MZ i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir činjenicu da je objekat u kome je smješten prostor MZ Džidžikovac-koševo I jedinstven požarni sektor potrebno vršiti kategorizaciju objekta u cjelosti u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Donji Velešići se u skladu sa Pravilnikom¹⁷ razvrstava u grupu 112 (Stambene građevine sa dva ili više stanova).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU2.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, objekat MZ Džidžikovac-Koševo I ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 nema smisla raditi iz razloga što i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Također se primjećuje da i pomenuta analiza neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu primjenjene.

Povećanju rizika od pojave i širenja požara doprinose stare električne instalacije, stari arhivski materijal i stara biro-oprema.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u objektu ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u objektu MZ Džidžikovac-Koševo I je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

¹⁷ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

TABELA BR. I.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PRIZEMLJE	3	-	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ DŽIDŽIKOVAC-KOŠEVO I

Ocjenjuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge i podne prostirke, električne instalacije jake struje, uskladištena stara arhivska građa i biro-oprema te „tehnološka“ disciplina.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su starijeg datuma i ne odgovaraju propisima za električne instalacije niskog napona.

Objekat je lociran u blizini jedinice PVB Kantona Sarajevo što garantuje njenu brzu i efikasnu intervenciju. Znači, mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – Zadovoljava.

Vatrogasna vozila mogu intervenisati na objektu sa dvije strane.

Lokacija objekta MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je nepovoljna.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakuuju.

Konstrukcija ima srednju otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Džidžikovac-Koševo I je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU3 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija objekta MZ Džidžikovac-Koševo I je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u objektu ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za objekte i prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara;

Isto se može konstatovati za mašinske instalacije i uređaje, što nije slučaj sa električnim instalacijama.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Džidžikovac-Koševo I, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj prostor a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodajna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Džidžikovac-Koševo I.
4. Odmah izvršiti pregled i ispitivanje električnih instalacija jake struje i zatražiti mišljenje o njihovoj usklađenosti sa važećim propisima, odnosno njihovoj zamjeni.
5. Ukloniti staru arhivsku dokumentaciju i zastarjelu biro-opremu iz prostora MZ.
6. Razmotriti mogućnost instalisanja jednog požarnog hidranta u prostoru MZ.
7. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za objekat ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj objekat MZ Džidžikovac-Koševo I.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 1.500 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Džidžikovac-Koševo I). Obzirom na odredbe iz poglavlja A- V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 6 – 7 minuta od momenta dojave požara.

U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno-taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
	UNUTRAŠNJI HIDRANT
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg
	RAZVODNI ORMAR
	VATROOTPORNA VRATA 90 min.
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
	ANTIPANIK SVJETILJKA
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
K.I.P.	
	SMJER EVAKUACIJE
	PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

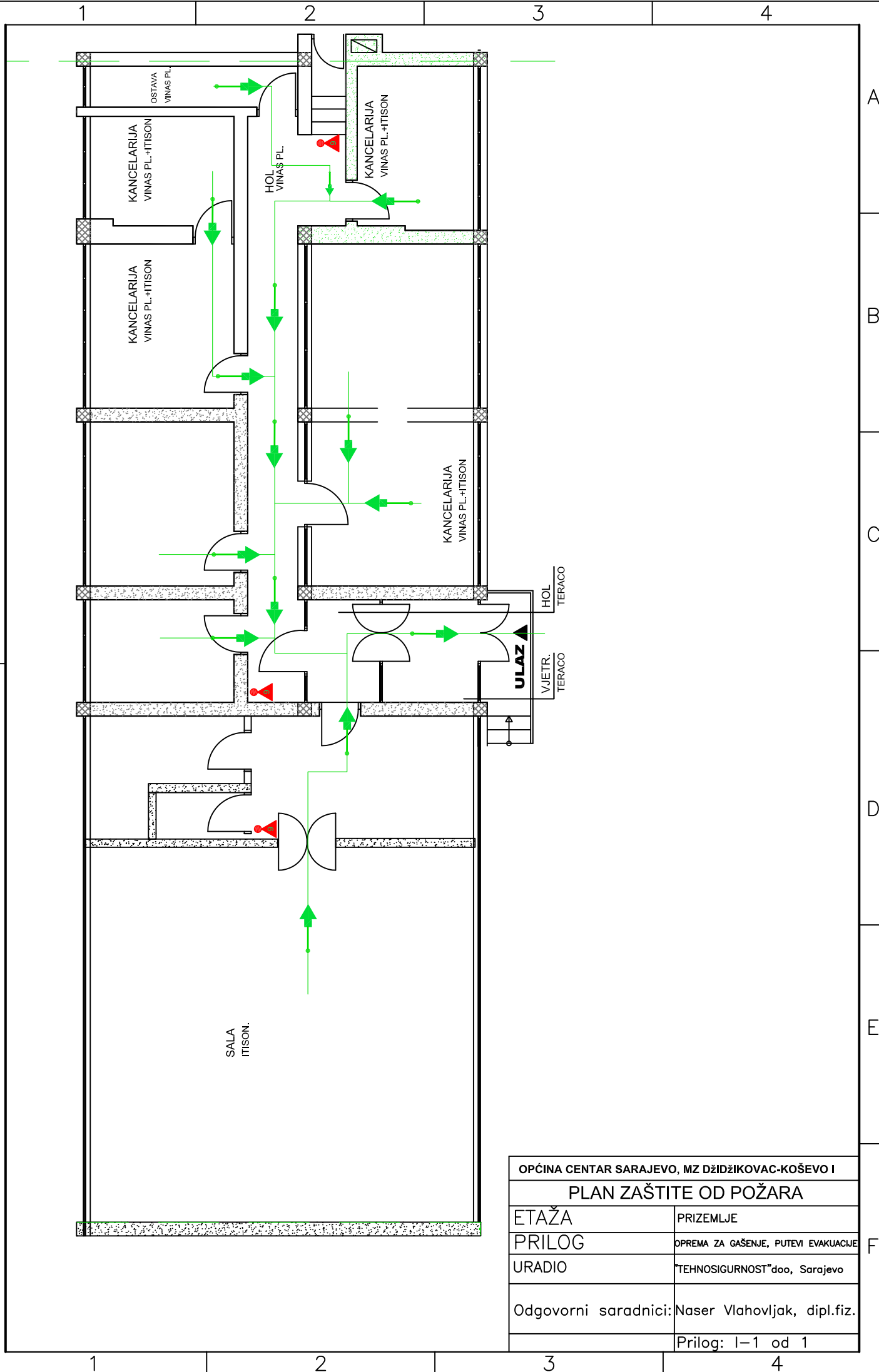
ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

B.1 – MZ Džidžikovac Koševo I, intervencija.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ DŽIDŽIKOVAC-KOŠEVO I	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA MZ DŽIDŽIKOVAC-KOŠEVO II I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	TEHNOSIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: I-1 od 2

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ DŽIŽIKOVAC-KOŠEVO I	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNOSIGURNOST®doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: I-1 od 1

J. MZ "HRASTOVI – MRKOVIĆI"

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Objekat Mjesne zajednice Hrastovi-Mrkovići (u daljem tekstu MZ Hrastovi-Mrkovići), je samostojeći objekat spratnosti P+1 u ulici Panjina kula do br. 78 u padinskom dijelu grada. Ulaz u prostor MZ je sa pomenute ulice. Ulica je izrazito strma.

Prostor sprata je takođe izdjeljen na dva dijela: dio pošte i dio mjesne zajednice. Na sprat se dolazi poluzatvornim, natkrivenim jednokrakim stepeništem. Stepenište je opremljeno posebnom kosom platformom za invalide. U prednjem dijelu je pošta. Mjesna zajednica obuhvata prostor za dvije kancelarije za radnike mjesne zajednice, mokri čvor i salu za sastanke. Obzirom na činjenicu da sala za sastanke većim dijelom vremena ostaje neiskorištena, predlažemo da se koristi i kao klub penzionera. Dio krova je pretvoren u manju terasu radi kvalitetnijeg osvijetljenja hodnika, a i zbog poboljšanja ukupnog kvaliteta prostora i fasada.

Infrastruktura oko objekata je pristupačna vatrogasnim vozilima onoliko koliko je to moguće u ulici u kojoj je lociran ovaj objekat, uzimajući u obzir njenu konfiguraciju, kao i konfiguraciju terena.

Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 5.500 m od objekata ove MZ, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Put koji prolaze vozila jedinice PVB je u jednom dijelu ravan, zaključno sa odvajanjem iz ulice Alipašina, gdje počinje uspon ulicom Bolnička, koji se povećava ulicom Višnjik i komplicira kod prelaza u naselju Bjelave iz ulice Zaima Šarca u ulicu Bardakčije. Ova ulica je nadalje sve strmija, što se naszavlja i sa ulicom Panjina kula u kojoj se nalazi objekat ove MZ. Putevi od ove jedinice do MZ dati su u grafičkim priložima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko dvokrilnih vrata kroz koja se direktno pristupa u hol MZ.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, a u njemu se mogu naći i građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik.

Pored uposlenih u MZ, u sali za okupljanje građana/klubu penzionera se može naći i do 50 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Gabaritne dimenzije objekta su 18.25X13.00, spratnosti, prizemlje i sprat.

Nosivu konstrukciju novog stanja objekta čine stubovi od armiranog betona koji se rade tako da obuhvate postojeće stubove od čeličnih profila. Stubovi su u oba pravca povezani sa armiranobetonskim gredama te je tako dobijena prostorna ramovska konstrukcija. Međuspratna nosiva konstrukcija je armirano betonska ploča debljine 18.00 cm oslonjena na zidove i grede. Konstrukcija krova rađena od drvene građe, sa podrožnicama postavljenim na armirano betonske grede, a podrožnice su rađene od čeličnih valjanih profila.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom, gasnom instalacijom i instalacijom centralnog grijanja.

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, kompletan objekat predstavlja jedinstven požarni sektor.

Na objektu su uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su

mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u prostorima (uredski prostor i sala kao i ostali prateći sadržaji) su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je manji od 30 metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Glavni evakuacioni put (koji odgovara grafičkim priložima ovog Plana) je samo djelomično izlomljen, ravan i pregledan. Izlaz vodi na plato ispred objekta i dalje na ulicu Panjina kula u kojima je saobraćaj slabog intenziteta.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodojavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se ne otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvodjenje dima i toplote nastalih u eventaulnom požaru riješeno je preko prozora. Kako je prostor MZ na etaži prizemlja, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmetu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da, po potrebi, aktiviraju otvore na fasadama (prozori), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućiti.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje i instalacije i trošila zemnog gasa.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete a posebno u prostoru čajne kuhinje.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijela ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI

U MZ se nalazi ukupno tri kancelarije. U njima se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodojava, te instalacije računarske mreže, instalacije i trošila zemnog gasa).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodojave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti pušenje na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje

su kao takve definisane i označene. U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. SALA I ČAJNA KUHINJA

Sala se po svojim izvorima opasnosti ni po čemu ne razlikuju od drugih prostora ove namjene, i karakterizira ih nisko požarno opterećenje.

U čajnoj kuhinji se pripremaju napici za uposleno osoblje.

Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se gasni kombi-bojler.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Objekat u kome je locirana MZ Hrastovi-Mrkovići raspolaže sa unutrašnjom hidrantskom mrežom. U samom prostoru MZ nema unutrašnjeg hidranta već je najbliži hidrant u prizemlju objekta (ambulanta)

Na propisnoj udaljenosti od prostora nije registrovan niti jedan podzemni hidrant sa koga bi bila moguća intervencija u prostoru MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene instalacije zemnog gasa.

Gas se dovodi gasnom instalacijom a interventni ventil je na fasadi objekta. Interventni ventil je u ormariću zajedno sa mjerno-regulacionim setom, propisno označen i dostupan osoblju MZ.

Grijanje prostorija MZ se odvija preko radijatora. Topla voda za potrebe grijanja se dobija preko gasnog kombi-bojlera lociranog u prostoru čajne kuhinje. Bojler je dimnjačne izvdbe, serijske proizvodnje.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE

I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko KPO na fasadi objekta, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. RAZVODNA TABLA

Razvodna tabla koja je smještena u holu je izrađena od dva puta dekapiranog lima, elektrostatski ofarbana, ugrađena u zid. Stepen mehaničke zaštite je IP 54. Elementi za distribuciju električne energije i zaštitu elemenata sistema su automatski osigurači odgovarajuće nazivne struje i prekidne moći.

Zaštita od neovlaštenog i nestručnog rukovanja izvedena je zaključavanjem odgovarajućom bravom sa ključem koji je potrebno posebno čuvati.

I.10.c. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom svih kancelarija i sale je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.d. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, čajna kuhinja...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i čajne kuhinje se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.e. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat u kome je smješten prostor MZ ima gromobranksku instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač.

Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.f. MJERE ZAŠTITE

Mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja su izvedene u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i ovog Plana i ne treba ih posebno nabrajati. Potrebno je postupiti u skladu sa mjerama zaštite od požara iz posebnog poglavlja ovog Plana koji se odnosi na ovu MZ.

I.10.g. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodjave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojava požara.

I.10.g.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.g.ii Instalacija dojava požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodjavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprovale. Signal dojava požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodjave.

I.11. **ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA**

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. **KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI**

I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir požarne karakteristike konstruktivnih elemenata objekta u kome je lociran prostor ove MZ, može konstatovati da je ovaj prostor jedinstven požarni sektor, a sam objekat ima stambeno-poslovnu namjenu (uglavnom stambeni objekat), to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Hrastovi-Mrkovići se u skladu sa Pravilnikom¹⁸ razvrstava u grupu 122 (Poslovne građevine).

¹⁸ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU3.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Hrastovi-Mrkovići ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nepotrebno raditi jer i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu navedene ili će biti navedene u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za prostor ove MZ.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Hrastovi-Mrkovići je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. J.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PRIZEMLJE	3	-	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim prilogima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ HRASTOVI-MRKOVIĆI

Ocjenuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge, električne instalacije jake struje te gasne instalacije i gasna trošila.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su relativno novijeg datuma i odgovaraju propisima za električne instalacije niskog napona.

Mogućnost blokade dotoka zemnog gasa na interventnom ventilu od strane osoblja MZ je omogućena.

Objekat je lociran na većoj udaljenosti od jedinice PVB Kantona Sarajevo, i može se očekivati spora intervencija ove jedinice pogotovo u zimskim uslovima. Prema tome, mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – ne zadovoljava.

Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je povoljna.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakušu.

Konstrukcija ima srednju otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Hrastovi-Mrkovići je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU3 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Hrastovi-Mrkovići je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara.

Isto se može reći i za električne i mašinske instalacije.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Hrastovi-Mrkovići, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ, ključeva RO i mjerno-regulacionog seta sa interventnim ventilom za gas.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodojavna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Hrastovi-Mrkovići.
4. U vrijeme održavanja skupova građana u prostoru sale, istaći znakove zabrane pušenja uz obavezu posebnog naglašavanja te zabrane od strane predsjedavajućeg tim sastankom/skupom.
5. Razmotriti mogućnost instalisanja jednog požarnog hidranta u prostoru MZ.
6. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za prostor ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj prostor MZ Hrastovi-Mrkovići.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovu MZ. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 5.500 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Hrastovi-Mrkovići). Obzirom na odredbe iz poglavlja A - V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 23 – 25 minuta od momenta dojave požara.

U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
	UNUTRAŠNJI HIDRANT
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg
	RAZVODNI ORMAR
	VATROOPORNA VRATA 90 min.
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
	ANTIPANIK SVJETILJKA
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
K.I.P.	
	SMJER EVAKUACIJE
	PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

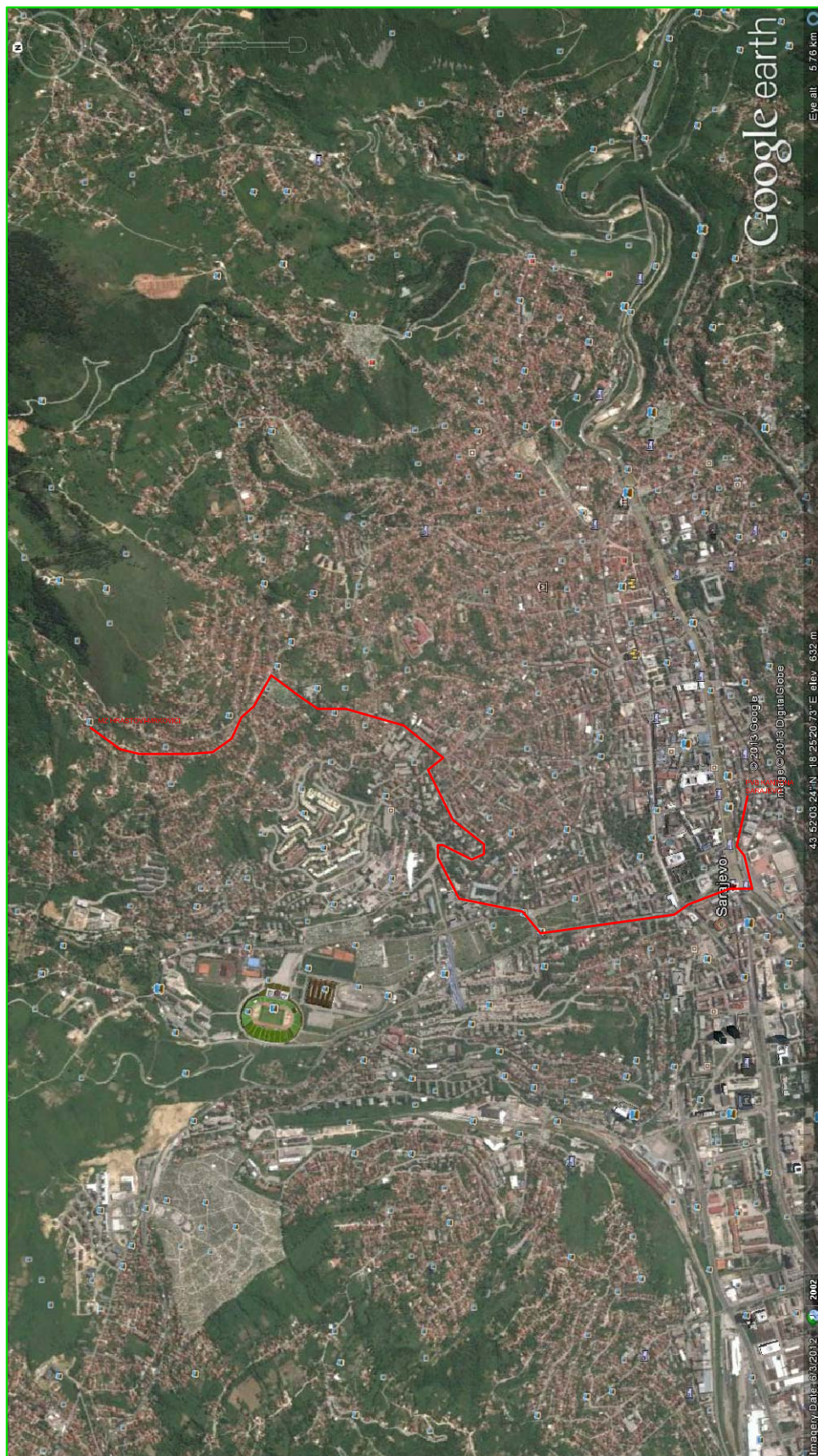
1

2

3

4

B.1 – MZ Hrastovi Mrkovići, intervencija.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ HRASTOVI - MRKOVIĆI

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG

LOKACIJA OBJEKTA MZ HRASTOVI-MRKOVIĆI
I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB

URADIO

TEHNOSIGURNOST doo, Sarajevo

Odgovorni saradnici:

Naser Vlahovljak, dipl.fiz.

Prilog: J-1 od 1

1

2

3

4

A

B

C

D

E

F

1

2

3

4

A

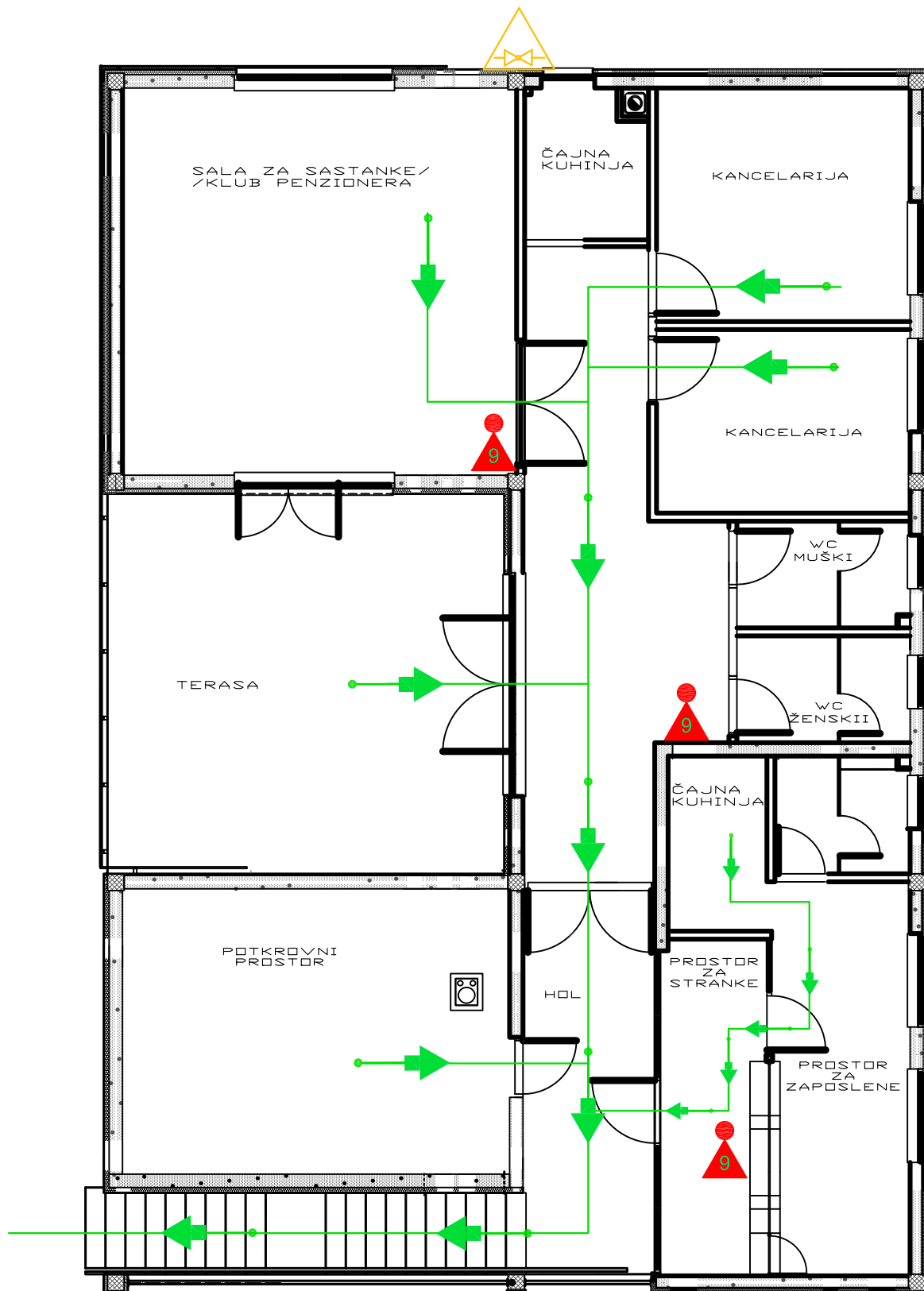
B

C

D

E

F

B.2 - MZ Hrastovi Mrkovići.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ HRASTOVI - MRKOVIĆI

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

ETAŽA	I SPRAT
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	"TEHNSIGURNOST" doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: J-2 od 2

1

2

3

4

K. MZ "KOŠEVSKO BRDO"

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Prostor Mjesne zajednice Koševsko brdo (u daljem tekstu MZ Koševsko brdo), lociran je u stambenom naselju Koševsko brdo. Glavni ulaz u prostor MZ je sa ulice Braće Begić. Posebna specifičnost ove MZ je da su prostori koji joj pripadaju u dva različita objekta. Uredski prostor je udaljen cca 50 m od prosoora bife koji je u istoj ulici ali u drugom objektu. Ulica je uglavnom ravna i pregledna za saobraćaj. Objekti u kome su smješteni prostor ove MZ su star otprilike nešto manje od četrdeset godina i višespratni su sa namjenom za stanovanje i nizom poslovnih prostora u prizemlju objekta. Infrastruktura oko objekata je pristupačna vatrogasnim vozilima a intervencija omogućena sa jedne strane iz pomenute ulice, što je i dovoljno obzirom na veličinu prostora. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 2.300 m od objekata, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je ravan, a ulica u kojoj je lociran objekat u kome je smješten prostor ove MZ je dvosmjerna i dozvoljena za sva vozila. Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su široke, i normalno prohodne, ravne sa korištenjem ulice Alipašina a potom slijedi značajniji uspon uz Jukićevu ulicu do prevoja na Koševskom brdu, odakle se ulazi u ulicu Braće begić, koja je ravna. Ocjenjuje se da je u zimskim uslovima intervencija vatrogasne vedinice neznatno otežana ali su nabrojane ulice uglavnom najvećeg prioriteta čišćenja od snijega, što samo uglavnom eliminiše problem koji bi mogao proizaći zbog snijega. Put od ove jedinice do MZ dat je u grafičkim prilogima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko jednih dvokrilnih odnosno jednokrilih vrata kroz koja se direktno pristupa u hol MZ odnosno bifea.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode, (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, odnosno bifea, a u njemu se mogu naći i građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik.

Uposlenici bifea nisu uposlenici MZ odnosno Općine Centar već su zakupci poslovnog prostora.

Pored uposlenih u MZ u bifeu, koji po potrebi služi i kao sala za okupljanje građana, se može naći i do 60 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat u kojem je smješten prostor MZ Koševsko brdo je materijaliziran klasičnim materijalima, blok-opeka, armirani beton, crna bravarija i staklo, a unutrašnja obrada prostora je primljena namjeni prostorija, zidovi i strop malterisani, gletovani i bojeni, podovi su kamene ploče u kancelariji pokrivena itisonom. a u prostoru sale (bifea) su zasupljene vinas ploče te keramičke pločice u čajnoj kuhinji i toaletu.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom i instalacijama grijanja.

Prostor karakteriziraju nosivi zidovi od pune opeke (neupaljiv materijal). Horizontalnu nosivu konstrukciju čine armirano-betonski elementi (neupaljiv materijal).

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, objekat u kome je smještena MZ predstavlja jedinstven požarni sektor. Zahvaljujući primjenjenim konstruktivnim elementima i tipu gradnje, neophodno je konstatovati da postoji veoma mala mogućnost prijenosa požara iz drugih sadržaj objekta u ovaj prostor i obrnuto. Jedini mogući put prenosa požara su prisutne instalacije.

Kako je objekat relativno novijeg datuma gradnje to su na njemu uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u prostorima (uredski prostor i bife/sala) su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je samo desetak metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacija je omogućena iz kancelarije i bifea/sale preko glavnog izlaza koji vodi u slobodan prstor na ulicu Braće Begić.

Evakuacioni put je skoro potpuno neizlomljen i pregledan i ravan bez denivelacije.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodajavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se ne otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventaulnom požaru rješeno je preko prozora. Kako je prostor MZ na etaži prizemlja, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmetu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da, po potrebi, aktiviraju otvore na fasadama (prozori), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućí.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostirima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete a posebno u prostoru bifea i čajne kuhinje.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijla ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI

U MZ se nalazi ukupno jedna kancelarija sa pratećim sadržajima. U njoj se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodajava, te instalacije računarske mreže).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodajave su također opisane u posebnoj poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali, te podne prostirke. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja.

Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene. U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. SALA/BIFE I ČAJNA KUHINJA

Sala/bife i kao i čajna kuhinja u njemu se po svojim izvorima opasnosti ni po čemu ne razlikuju od drugih prostora ove namjene, i karakterizira ih nisko požarno opterećenje.

U čajnoj kuhinji se pripremaju napici za posjetiće bifea.

Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se električni bojler.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Koševsko brdo ne raspolaže sa hidrantskom mrežom kako unutrašnjom tako ni vanjskom. Na propisnoj udaljenosti od prostora nije registrovan niti jedan podzemni hidrant sa koga bi bila moguća intervencija u prostoru MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene termotehničke instalacije centralnog grijanja. Topla voda za potrebe grijanja prostora se priprema na drugoj lokaciji (kotlovnica u vlasništvu KJKP „Toplane Sarajevo”).

Topla voda za potrebe grijanja prostora ne predstavlja izvor opasnosti po pojavu i širenje požara.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE

I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko RO u prostor MZ sa koga se napajaju potrošači u prostoru MZ, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. RAZVODNA TABLA

Razvodna tabla je izrađena od dva puta dekapiranog lima, elektrostatski ofarbana, ugrađena na zid. Stepenn mehaničke zaštite je IP 54. Elementi za distribuciju električne energije i zaštitu elemenata sistema, su topivi osigurači odgovarajuće nazivne struje i prekidne moći.

Zaštita od neovlaštenog i nestručnog rukovanja izvedena je zaključavanjem odgovarajućom bravom sa ključem koji se posebno čuva.

I.10.c. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom kancelarije i pripadajućih prostora, te sale i bifea je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.d. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, bife...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i bifea se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.e. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat u kome je smješten prostor MZ ima gromobranksku instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač.

Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.f. MJERE ZAŠTITE

Sve mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja izvedene su u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i Opšteg dijela ovog Plana i ne treba ih sada posebno nabrajati.

I.10.g. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodjave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojava požara.

I.10.q.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.q.ii Instalacija dojava požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodjavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprovale. Signal dojava požara i signal provale je proslijeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodjave.

I.11. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI

I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir činjenicu da je objekat u kome je smještena MZ Koševsko brdo jedinstven požarni sektor u sastavu stambeno poslovnog objekta, to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Koševsko brdo se u skladu sa Pravilnikom¹⁹ razvrstava u grupu 112 (Stambene građevine sa dva ili više stanova).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

¹⁹ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,
 PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,
 PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU2.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Koševsko brdo ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primijeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nemoguće raditi jer ona nema smisla iz razloga što objekat u kome je smješten prostor MZ Koševsko brdo koristi više korisnika, to je i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Također se primjećuje da i pomenuta analiza neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu primjenjene.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Koševsko brdo je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. K.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PROSTOR MZ	2		
BIFE/SALA	2	-	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim prilogima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ KOŠEVSKO BRDO

Ocjenuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge i podne prostirke, električne instalacije jake struje, te „tehnološka“ disciplina.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su novijeg datuma i izvedeni su u skladu sa propisima.

Objekat je lociran u blizini jedinice PVB Kantona Sarajevo, i može se očekivati brza intervencija ove jedinice.

Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je povoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade –zadovoljava.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakušu.

Konstrukcija ima srednju otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Koševsko brdo je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU2 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Koševsko brdo je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara;

Isto se može konstatovati za električne i mašinske instalacije i uređaje.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Koševsko brdo, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodojavna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Koševsko brdo.
4. Razmotriti mogućnost instalisanja jednog požarnog hidranta u prostoru sale/bifea.
5. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za prostor ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj prostor MZ Koševsko brdo.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovu MZ. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 2.200 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Koševsko brdo). Obzirom na odredbe iz poglavlja A- V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 8 – 9 minuta od momenta dojave požara. U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS	A
	UNUTRAŠNJI HIDRANT	
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT	
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg	
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg	
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg	
	RAZVODNI ORMAR	
	VATROOTPORNA VRATA 90 min.	B
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA	
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS	
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA	
	ANTIPANIK SVJETILJKA	
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA	
	K.I.P.	C
	SMJER EVAKUACIJE	
	PUT EVAKUACIJE	

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

B.1 – MZ Koševsko brdo, intervencija.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ KOŠEVSKO BRDO

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG

LOKACIJA OBJEKTA MZ KOŠEVSKO BRDO
I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB

URADIO

TEHNO SIGURNOST doo, Sarajevo

Odgovorni saradnici:

Naser Vlahovljak, dipl.fiz.

Prilog: K-1 od 2

1

2

3

4

A

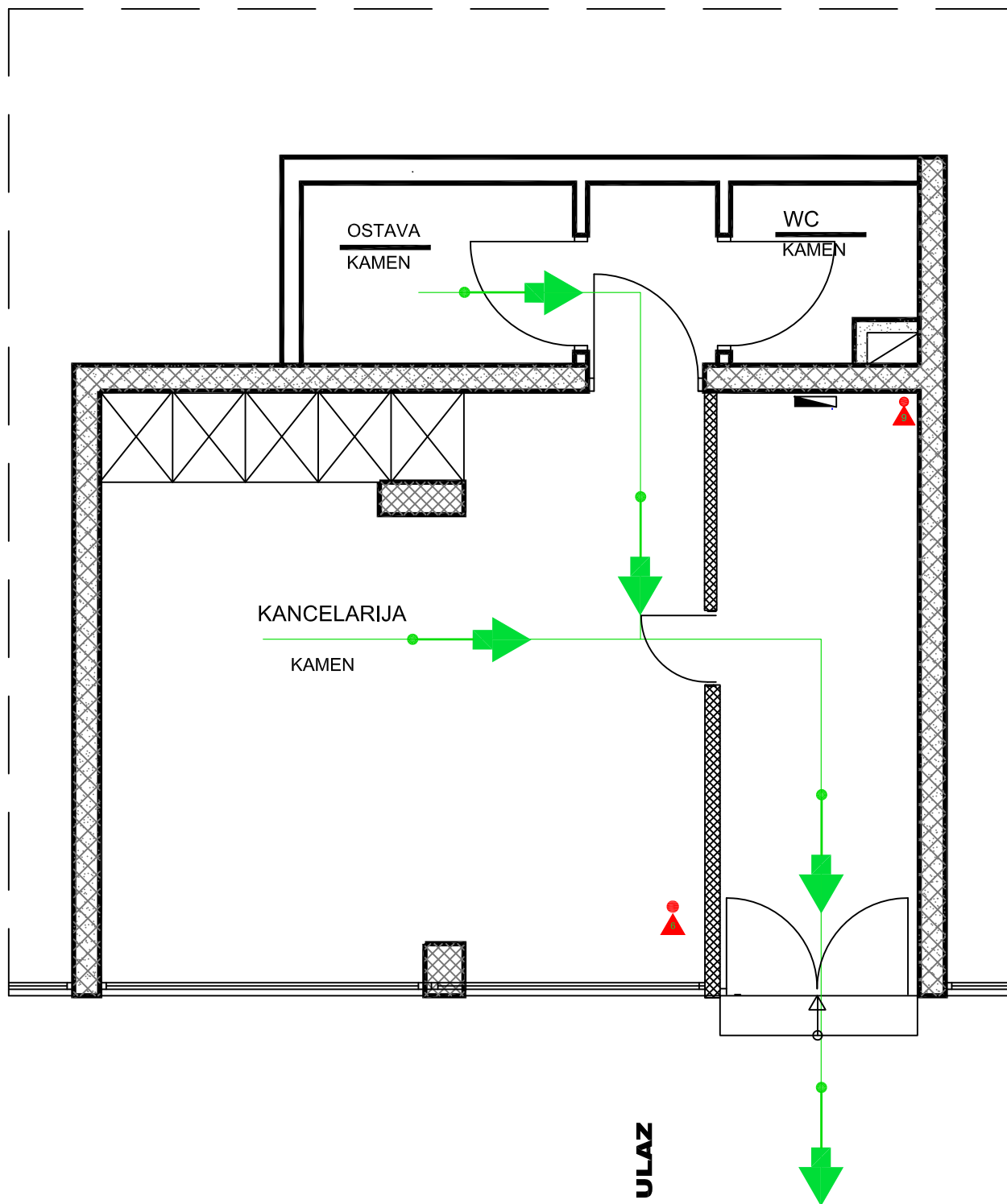
B

C

D

E

F

ULAZ

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ KOŠESKO BRDO

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNOSIGURNOST [®] doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: K-2 od 2

B.2 - MZ Koševsko brdo.dwg

1

2

3

4

L. MZ “MARIJIN DVOR – CRNI CRH”

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Prostor Mjesne zajednice Marijin Dvor-Crni vrh (u daljem tekstu MZ Marijin Dvor-Crni vrh), lociran je u stambeno-poslovnom naselju Marijin Dvor. Glavni ulaz u prostor MZ je sa ulice Dolina. Ulica je ravna i pregledna za saobraćaj. Objekat u kome su smješten prostor ove MZ je građen polovinom prošlog stoljeća spratnosti P+4 sa namjenom za stanovanje i nizom poslovnih prostora u prizemlju objekta. Infrastruktura oko objekata je pristupačna vatrogasnim vozilima a intervencija omogućena sa jedne strane iz pomenute ulice, što je i dovoljno obzirom na veličinu prostora. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 1.000 m od objekata, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je ravan, a ulica u kojoj je lociran objekat u kome je smješten prostor ove MZ je jednosmjerna i dozvoljena za sva vozila. Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su široke, i normalno prohodne, ravne sa korištenjem nekih od glavnih gradskih saobraćajnica Hamdije Kreševljakovića, Skenderija most, ulica Valtera Perića). Put od ove jedinice do MZ dat je u grafičkim priložima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko trijema i dvokrilnih vrata kroz koja se direktno pristupa u hol MZ.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode, (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, odnosno bifea, a u njemu se mogu naći i građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik.

Uposlenici bifea nisu uposlenici MZ odnosno Općine Centar već su zakupci poslovnog prostora.

Pored uposlenih u MZ u bifeu, koji po potrebi služi i kao sala za okupljanje građana, se može naći i do 60 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat u kojem je smješten prostor MZ Marijin Dvor-Crni vrh je materijaliziran klasičnim materijalima, blok-opeka, armirani beton sa monilitnim pločama, lakomontažne drvene pregrade, crna bravarija i staklo, a unutrašnja obrada prostora je primljena namjeni prostorija, zidovi i strop malterisani, gletovani i bojeni, podovi su vinas ploče te keramičke pločice u čajnoj kuhinji i toaletu.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom i instalacijama grijanja.

Prostor karakteriziraju nosivi zidovi od pune opeke (neupaljiv materijal). Horizontalnu nosivu konstrukciju čine armirano-betonski elementi (neupaljiv materijal). Neki pregradni zidovi su lakomontažne drvene pregrade (upaljiv materijal).

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, objekat u kome je smještena MZ predstavlja jedinstven požarni sektor. Zahvaljujući primjenjenim konstruktivnim elementima i tipu gradnje, neophodno je konstatovati da postoji veoma mala mogućnost prijenosa požara iz drugih sadržaj objekta u ovaj prostor i obrnuto. Jedini mogući put prenosa požara su prisutne instalacije.

Na objektu su uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u prostorima (uredski prostor i bife/sala kao i ostali prateći sadržaji) su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je manji od 30 metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacija je omogućena iz kancelarije i bifea/sale preko hola unutar prostora MZ i hola ispred prostora MZ, te glavnog izlaza koji vodi u slobodan prstor na ulicu Dolina.

Evakuacioni put je djelomično izlomljen ali pregledan i ravan bez denivelacije sve dok se ne napusti objekat. Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodojavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se ne otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventaulnom požaru rješeno je preko prozora. Kako je prostor MZ na etaži prizemlja, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmetu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da, po potrebi, aktiviraju otvore na fasadama (prozori), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućiti.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje i zemnog gasa.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete a posebno u prostoru bifea i čajne kuhinje.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijla ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI

U MZ se nalazi ukupno tri kancelarije sa pratećim sadržajima. U njoj se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodojava, te instalacije računarske mreže, instalacije zemnog gasa i centralnog grijanja).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodojave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali. U prostoru kancelarije i ostave koje su disponirane iza bifea a u koje se ulazi kroz prostor čajne kuhinje, nalazi se višak arhiviranog materijala te stara i odbačena biro-oprema koja već odavno nema nikakvu finkciju niti vrijednost. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje

su kao takve definisane i označene. U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. SALA/BIFE I ČAJNA KUHINJA

Sala/bife i kao i čajna kuhinja u njemu se po svojim izvorima opasnosti ni po čemu ne razlikuju od drugih prostora ove namjene, i karakterizira ih nisko požarno opterećenje.

U čajnoj kuhinji se pripremaju napici za posjetioce bifea.

Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se gasni kombi-bojler koji je instalisan u prostoru ostave. Starost ovog uređaja kao i njegova usklađenost sa standardima za uređaje ove namjene je veoma upitna.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Marijin Dvor-Crni vrh raspolaže sa jednim zidnim hidrantom Ø 25 mm bez prateće opreme, te se može konstatovati kako prostor ove MZ ne raspolaže propisnom hidrantskom mrežom. Na propisnoj udaljenosti od prostora nije registrovan niti jedan podzemni hidrant sa koga bi bila moguća intervencija u prostoru MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene termotehničke instalacije centralnog grijanja kao i instalacije i uređaji zemnog gasa. Topla voda za potrebe grijanja prostora se priprema na drugoj lokaciji (kotlovnica u vlasništvu KJKP „Toplane Sarajevo“).

Topla voda za potrebe grijanja prostora ne predstavlja izvor opasnosti po pojavu i širenje požara.

Priključak na gasnu mrežu je preko mjerno-regulacionog seta na fasadi objekta, lijevo od ulaza u prostor MZ, kako je prikazano u grafičkim priložima ovog Plana. Instalacija dalje propisno vodi do potrošača unutar prostora MZ čeličnim cijevima ofarbanim oker-žutom bojom u skladu sa propisima. Od gasnih potrošača unutar prostora MZ instalisani su jedan gasni kombi-bojler(gasna peć) u prostoru ostave i jedan gasni ređo u čajnoj kuhinji. Starost ovih uređaja i njihova usklađenost sa standardima i propisima je upitna.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE

I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko RO u prostor MZ sa koga se napajaju potrošači u prostoru MZ, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

I.10.b. RAZVODNA TABLA

Razvodna tabla je izrađena od drveta, što je u suprotnosti sa propisima, i njoj je instalisano 6 topivih osigurača od po 25 A. Locirana je u kancelariji iza čajne kuhinje. Preko nje nisu ostvareni svi potrebni oblici zaštite.

Zaštita od neovlaštenog i nestručnog rukovanja nije izvedena.

I.10.c. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom kancelarije i pripadajućih prostora, te sale i bifea je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete i utičnica je izvedena vodičima nepoznatog tipa, presjeka i zaštite, pod žbuk, te je nemoguće utvrditi da li ove instalacije odgovaraju propisima obzirom na starost objekta i vjerovatnoću da instalacije nisu mjenjane od vremena izgradnje objekta.

I.10.d. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

U toku pregleda nije utvrđeno da postoje instalacije za izjednačenje potencijala povezivanjem metalnih masa mokrog čvora i bifea p/f vodičima, koji se u praksi povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala i dalje odgovarajućim p/f vodičem, povezuju na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

I.10.e. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat u kome je smješten prostor MZ ima gromobranksku instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač.

Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.f. MJERE ZAŠTITE

Mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja nisu izvedene u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i Potrebno je postupiti u skladu sa mjerama zaštite od požara iz posebnog poglavlja ovog Plana koji se odnosi na ovu MZ.

I.10.g. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodjave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojava požara.

I.10.g.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.g.ii Instalacija dojava požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodjavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprovale. Signal dojava požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodjave.

I.11. **ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA**

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. **KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI**

I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir požarne karakteristike konstruktivnih elemenata objekta u kome je lociran prostor ove MZ, može konstatovati da je ovaj prostor jedinstven požarni sektor sa kompletnim prizemljem ovog objekta, a sam objekat ima stambeno-poslovnu namjenu (uglavnom stambeni objekat), to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Marijin Dvor-Crni vrh se u skladu sa Pravilnikom²⁰ razvrstava u grupu 112 (Stambene građevine sa dva ili više stanova).

²⁰ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU2.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Marijin Dvor-Crni vrh nema primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nemoguće raditi jer ona nema smisla iz razloga što objekat u kome je smješten prostor MZ Marijin Dvor-Crni vrh koristi više korisnika, to je i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Također se primjećuje da i pomenuta analiza neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu navedene ili će biti navedene u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za prostor ove MZ.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Marijin Dvor-Crni vrh je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. L.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PROSTOR MZ	3		1

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim prilogima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ MARIJIN DVOR-CRNI VRH

Ocjenjuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge, električne instalacije jake struje, uskladištena stara arhivska građa i biro-oprema te „tehnološka“ disciplina.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su starijeg datuma i ne odgovaraju propisima za električne instalacije niskog napona. Objekat je lociran u blizini jedinice PVB Kantona Sarajevo, i može se očekivati brza intervencija ove jedinice. Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je nepovoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade –zadovoljava.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakušu.

Konstrukcija ima srednju otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Marijin Dvor-crni vrh je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU2 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Marijin Dvor-crni vrh je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Marijin Dvor-Crni vrh, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodojavna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Marijin Dvor-Crni vrh.
4. Izvršiti rekonstrukciju električnih instalacija u skladu sa propisima,
5. Održavati higijenu i tehničku ispravnost gasnih trošila u prostoru čajne kuhinje,
6. Postojeći unutrašnji hidrant opremiti potrebnom opremom za gašenje požara,
7. Odstraniti višak uskladištenog arhivskog materijala i zastarjele biro-opreme,
8. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za prostor ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj prostor MZ Marijin Dvor-Crni vrh.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovu MZ. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 1.100 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ marijin Dvor-Crni vrh). Obzirom na odredbe iz poglavlja A - V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 5 – 6 minuta od momenta dojave požara. U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
	UNUTRAŠNJI HIDRANT
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg
	RAZVODNI ORMAR
	VATROOTPORNA VRATA 90 min.
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
	ANTIPANIK SVJETILJKA
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
K.I.P.	
	SMJER EVAKUACIJE
	PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

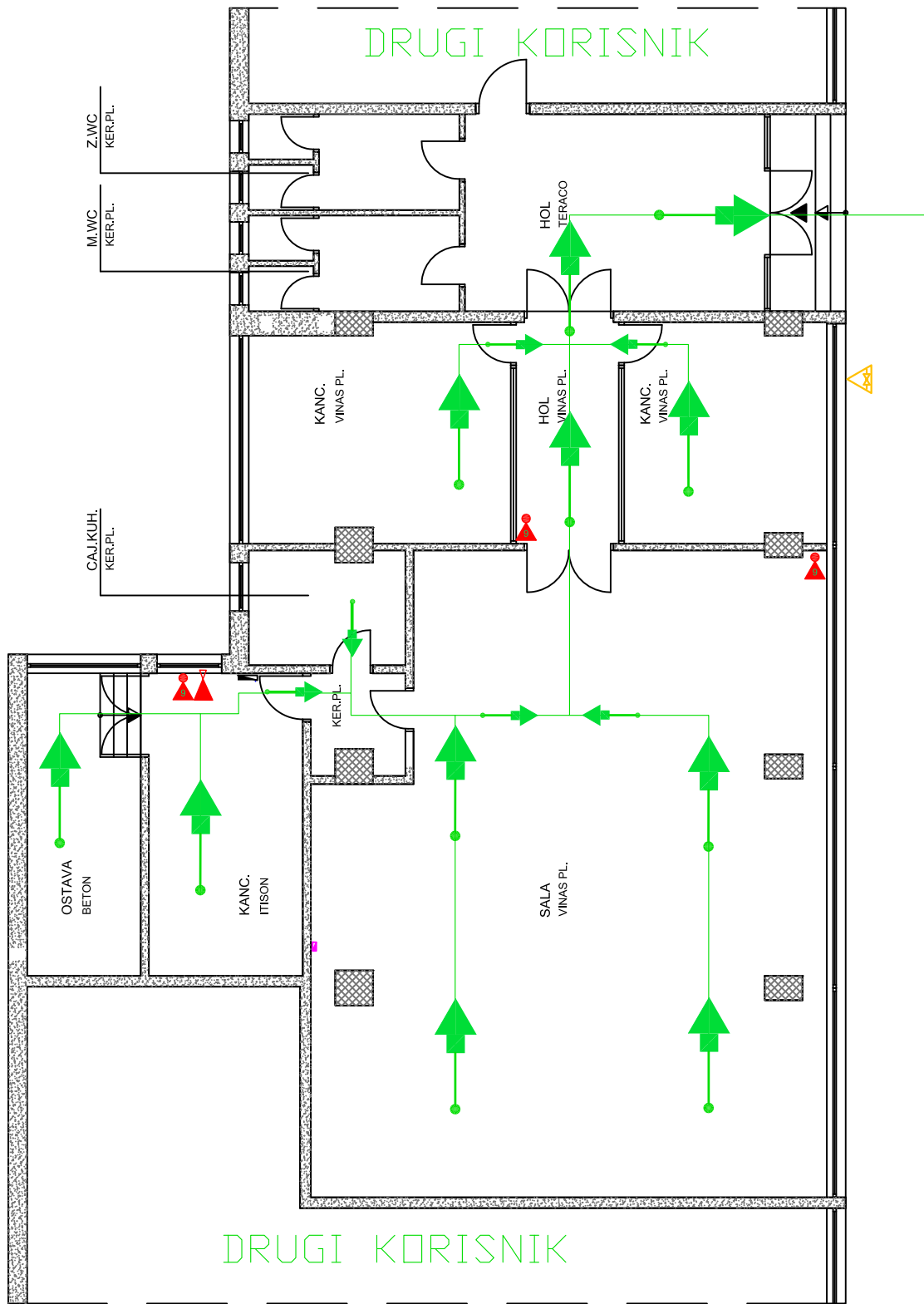
ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ MARIJIN DVOR - CRNI VRH
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA MZ MARIJIN DVOR - CRNI VRH I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	TEHNSIGURNOST [®] doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: L-1 od 2

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ MARIJIN DVOR - CRNI VRH	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNOSIGURNOST [®] doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: L-1 od 1

M. MZ “MEJTAŠ – BJELAVE”

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Prostor Mjesne zajednice Mejtaš-Bjelave (u daljem tekstu MZ Mejtaš-Bjelave), lociran je u stambenom naselju Mejtaš u ulici Čekaluša br. 7. Ulaz u prostor MZ je sa pomenute ulice Čekaluša. Ulica je blago strma od sjeverozapada prema jugoistoku i pregledna za saobraćaj. Objekat u kome su smješten prostor ove MZ je građen polovinom prošlog stoljeća spratnosti P+4 sa namjenom za stanovanje i prostorom ove mjesne zajednice u visokom prizemlju. Mjesna zajednica je organizovana u dva nivoa. Niži ulazni dio ima mali hol iz kojega se ulazi u jednu prostoriju koja za sada nema namjenu. Jednokrakim stepeništem iz hola se penje na drugi nivo gdje se sa podesta ulazi u salu, kancelariju i sanirarni čvor. Čajna kuhinja je smještena u prostoru u koji se ulazi iz sale.

Infrastruktura oko objekata je pristupačna vatrogasnim vozilima a intervencija omogućena sa jedne strane iz pomenute ulice, što je i dovoljno obzirom na veličinu prostora. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 2.500 m od objekata ove MZ, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je u prvom dijelu ravan, sve do uspona uz ulicu Dalmatinska kojom se penje do platoa u naselju Mejtaš, te potom nešto blaže strmom ulicom Čekaluša. Ulica u kojoj je lociran objekat u kome je smješten prostor ove MZ je jednosmjerna, i njegova organizacija odgovara intervenciji vatrogasne jedinice. Saobraćaj u njoj je dozvoljen za sva vozila. Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su široke, i normalno prohodne, sa korištenjem nekih od glavnih gradskih saobraćajnica, Skenderija, Čobanija, Čobanija most, ulica Kulovića te potom već pomenute Dalmatinska i Čekaluša). Zbog mogućnosti formiranja poledice u zimskim uslovima u ulici Dalmatinska, pristup jedinice PVB može biti otežan. Put od ove jedinice do MZ dat je u grafičkim priložima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko jednokrakih vrata kroz koja se direktno pristupa u mali hola MZ.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode, (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, a u njemu se mogu naći i građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik.

Pored uposlenih u MZ, u sali za okupljanje građana se može naći i do 100 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat je izgrađen kao zidani sa armirano betonskim horizontalnim i vertikalnim serklažima (neupaljiv materijal). Međuspratna konstrukcija je monolitna armirano betonska ploča (neupaljiv materijal). Zidovi od pune opeke (neupaljiv materijal), i tavanice su omalterisane, gletovane i bojene poludisperzivnom bojom. Završna obrada podova u sali su vinas ploče, u kancelariji parket prekriven itisonom, u sanitarnom čvoru i čajnoj kuhinji su keramičke pločice, stepenište i podesti obrađeni su brušenim teracom dok u prostoriji do ulaza nije urađen završni sloj poda. Zidovi u čajnoj kuhinji i sanitarnom čvoru do visine H=150 cm obloženi su keramičkim pločicama. Vanjska stolarija sem ulaznog portala koji je od crne bravarije urađena je od čamovog masiva obojenog uljanom bojom. Unutarnja stolarija je urađena od čamovog masiva i duplošperovanih krila vrata.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom i instalacijama centralnog grijanja.

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, prostor MZ predstavlja jedinstven požarni sektor. Zahvaljujući primjenjenim konstruktivnim elementima i tipu gradnje, neophodno je konstatovati da postoji veoma mala mogućnost prijenosa požara iz drugih sadržaj objekta u ovaj prostor i obrnuto. Jedini mogući put prenosa požara su prisutne instalacije.

Na objektu su uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u prostorima (uredski prostor i bife/sala kao i ostali prateći sadržaji) su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je manji od 30 metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacija je omogućena iz kancelarije i bifea/sale preko hola unutar prostora MZ, kratkim jednokrakim stepeništem do ulaznog, te glavnog izlaza koji vodi u slobodan prostor na ulicu Čekaluša.

Evakuacioni put je samo djelomično izlomljen, djelomično denivelisan ali pregledan. Izlaz vodi direktno na ulicu Čekaluša u kojoj je saobraćaj srednjeg intenziteta.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodajavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se ne otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventualnom požaru riješeno je preko prozora. Kako je prostor MZ na etaži prizemlja i visokog prizemlja, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmentu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da, po potrebi, aktiviraju otvore na fasadama (prozori), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućiti.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje i centralnog grijanja.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete a posebno u prostoru čajne kuhinje.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijela ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI

U MZ se nalazi ukupno jedna kancelarija. U njoj se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodajava, te instalacije računarske mreže, instalacije centralnog grijanja).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodajave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od

pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene. U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. SALA/BIFE I ČAJNA KUHINJA

Sala i kao i čajna kuhinja u njemu se po svojim izvorima opasnosti ni po čemu ne razlikuju od drugih prostora ove namjene, i karakterizira ih nisko požarno opterećenje.

U čajnoj kuhinji se pripremaju napici za uposleno osoblje.

Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se električni bojler.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Mejtaš-Bjelave ne raspolaže sa unutrašnjom hidrantskom mrežom.

Na propisnoj udaljenosti od prostora nije registrovan niti jedan podzemni hidrant sa koga bi bila moguća intervencija u prostoru MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene termotehničke instalacije centralnog grijanja. Topla voda za potrebe grijanja prostora se priprema na drugoj lokaciji (kotlovnica u vlasništvu KJKP „Toplane Sarajevo“).

Topla voda za potrebe grijanja prostora ne predstavlja izvor opasnosti po pojavu i širenje požara.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE

I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko KPO na fasadi objekta, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. RAZVODNA TABLA

Razvodna tabla je izrađena od dva puta dekapiranog lima, elektrostatski ofarbana, ugrađena u zid. Stepenn mehaničke zaštite je IP 54. Elementi za distribuciju električne energije i zaštitu elemenata sistema, su kompaktni prekidači i minijaturni prekidači odgovarajuće nazivne struje i prekidne moći.

Zaštita od neovlaštenog i nestručnog rukovanja izvedena je zaključavanjem odgovarajućom bravom sa ključem koji se posebno čuva.

I.10.c. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom svih kancelarija i sale je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjetе je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.d. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, čajna kuhinja...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i čajne kuhinje se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.e. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat u kome je smješten prostor MZ ima gromobransku instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač. Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.f. MJERE ZAŠTITE

Mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja su izvedene u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i Potrebno je postupiti u skladu sa mjerama zaštite od požara iz posebnog poglavlja ovog Plana koji se odnosi na ovu MZ.

I.10.g. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodjave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojava požara.

I.10.g.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.g.ii Instalacija dojava požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodjavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprovale. Signal dojava požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodjave.

I.11. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI**I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH**

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir požarne karakteristike konstruktivnih elemenata objekta u kome je lociran prostor ove MZ, može konstatovati da je ovaj prostor jedinstven požarni sektor, a sam objekat ima stambeno-poslovnu namjenu (uglavnom stambeni objekat), to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Mejtaš-Bjelave se u skladu sa Pravilnikom²¹ razvrstava u grupu 112 (Stambene građevine sa dva ili više stanova).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU2.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Mejtaš-Bjelave ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nemoguće raditi jer ona nema smisla iz razloga što objekat u kome je smješten prostor MZ Mejtaš-Bjelave koristi više korisnika, to je i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Također se primjećuje da i pomenuta analiza neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu navedene ili će biti navedene u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za prostor ove MZ.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Mejtaš-Bjelave je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. M.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PROSTOR MZ	2		1

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ MEJTAŠ-BJELAVE

Ocjenjuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge, električne instalacije jake struje.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

²¹ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su novijeg datuma i odgovaraju propisima za električne instalacije niskog napona.

Objekat je lociran u blizini jedinice PVB Kantona Sarajevo, i može se očekivati brza intervencija ove jedinice.

Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je nepovoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – zadovoljava.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakuuju.

Konstrukcija ima srednju otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Mejtaš-Bjelave je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU2 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Mejtaš-Bjelave je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara.

Isto se može reći i za električne i mašinske instalacije.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Mejtaš-Bjelave, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodojavna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Mejtaš-Bjelave.
4. Razmotriti mogućnost instalisanja jednog požarnog hidranta u prostoru MZ.
5. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za prostor ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj prostor MZ Mejtaš-Bjelave.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovu MZ. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 2.500 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Mejtaš-Bjelave). Obzirom na odredbe iz poglavlja A - V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 8–10 minuta od momenta dojave požara. U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
	UNUTRAŠNJI HIDRANT
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg
	RAZVODNI ORMAR
	VATROOTPORNA VRATA 90 min.
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
	ANTIPANIK SVJETILJKA
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
K.I.P.	
	SMJER EVAKUACIJE
	PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

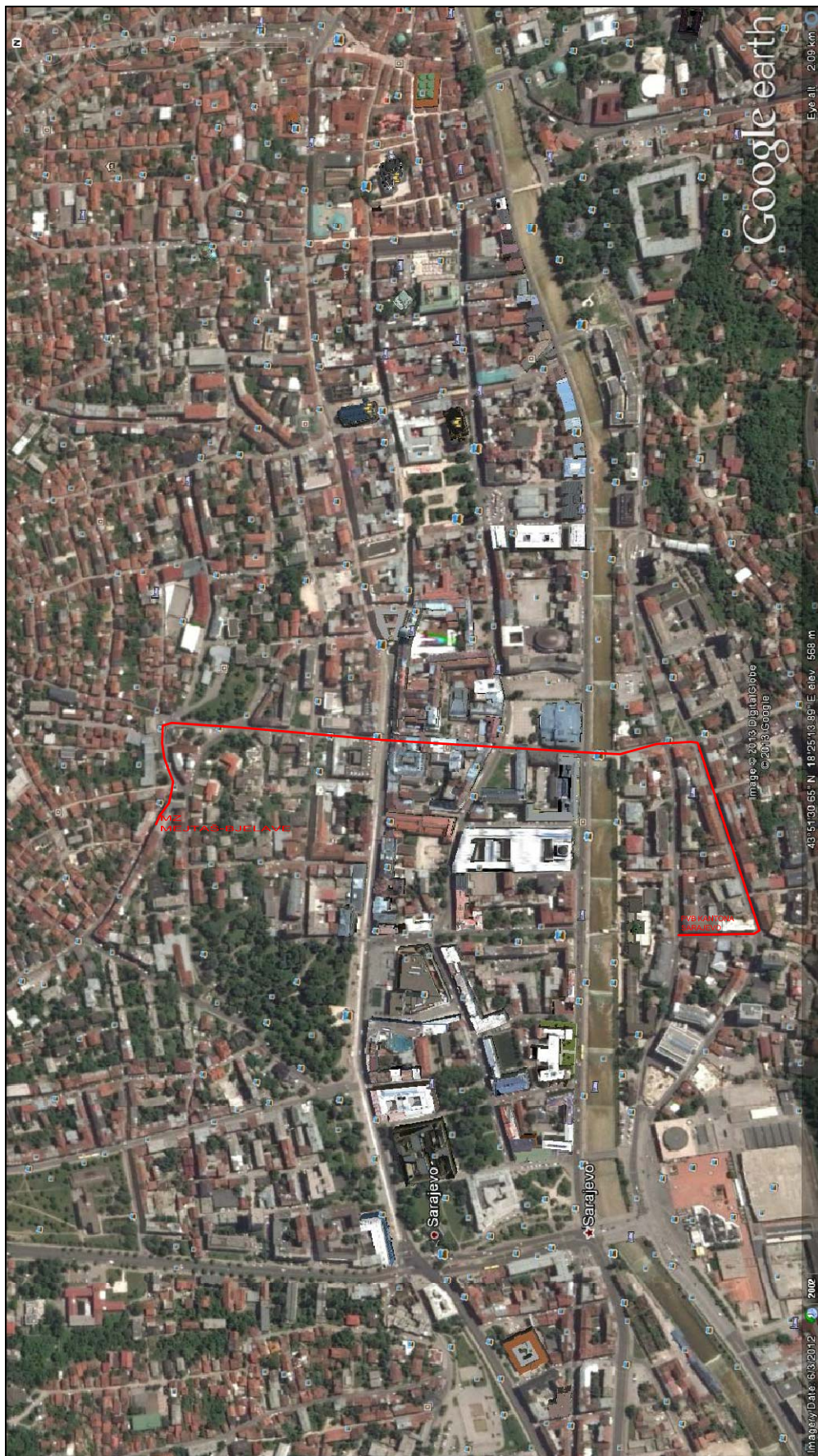
1

2

3

4

B.1 – MZ Mejtaš Bjelave, intervencija.dwg

A

B

C

D

E

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ MEJTAŠ - BJELAVE

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA MZ MEJTAŠ-BJELAVE I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	TEHNOSIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: M-1 od 2

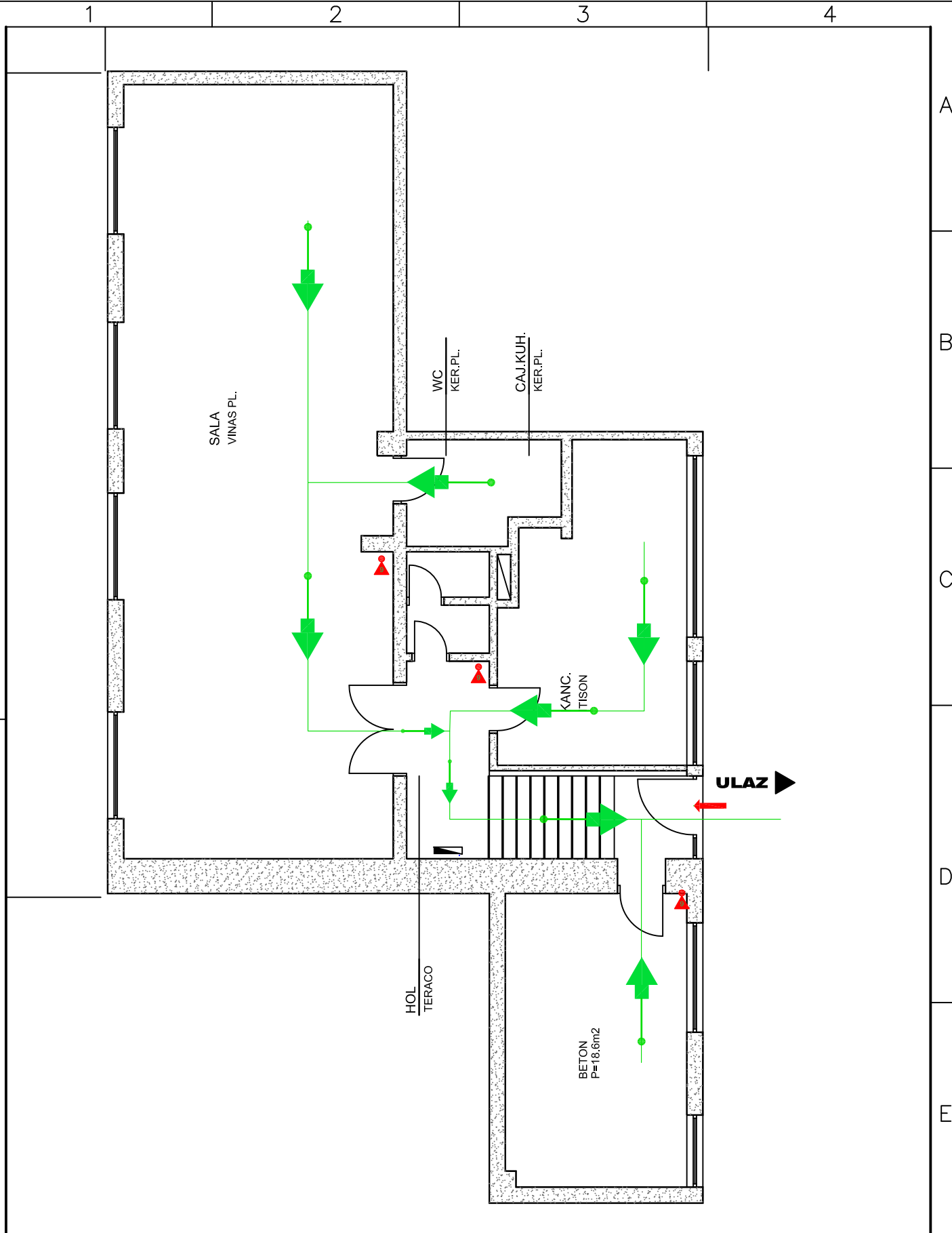
F

1

2

3

4

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ MEJTAŠ - BJELAVE	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	"TEHNOSIGURNOST" doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: M-2 od 2

N. MZ "PARK – VIŠNJIK"

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Prostor Mjesne zajednice Park-Višnjik (u daljem tekstu MZ Park-Višnjik), lociran je u visokom prizemlju stambeno-poslovnog objekta u ulici Čekaluša br. 69. Ulaz u prostor MZ je sa pomenute ulice Čekaluša. Ulica je u tom dijelu ravna, vodi od sjeverozapada prema jugoistoku i pregledna za saobraćaj. Objekat u kome su smješten prostor ove MZ je građen prije cca 30 godina, spratnosti P+4 sa namjenom za stanovanje i prostorom ove mjesne zajednice.

Prostor mjesne zajednice organizovan je tako da se iz hola ulazi u kancelariju, sanitarni čvor i bife iz kojega je ulaz u kancelariju koja je povezana i sa kancelarijom u koju se ulazi direktno iz hola. Unutar bifea smještena je mala kuhinja, a u produžetku bifea nalazi se sala za sastanke koja je fizički odvojena lakomontažnim zidom. Duž cijelog prostora mjesne zajednice nalazi se lođa širine $d = 160$ cm.

Infrastruktura oko objekata je pristupačna vatrogasnim vozilima a intervencija omogućena sa dvije strane iz pomenute ulice, kao i preko vatrogasne korpe ili vatrogasnih ljestvi iz ulice Hazima Šabanovića, što je i dovoljno obzirom na veličinu prostora. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 2.500 m od objekata ove MZ, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je u većem dijelu ravan, sve do uspona uz ulicu Bolnička a potom Hazima Šabanovića iz koje se izlazi na ulicu Čekaluša. Ulice sa kojih je moguća intervencija u prostoru ove MZ su jednosmjerne, i njegova organizacija odgovara intervenciji vatrogasne jedinice. Saobraćaj u njoj je dozvoljen za sva vozila. Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su široke, i normalno prohodne, sa korištenjem nekih od glavnih gradskih saobraćajnica, Hamdije Kreševljakovića, Skenderija most, Hamze Hume, Alipašina, Bolnička, Hazima Šabanovića i konačno ulica Čekaluša. Moguća je druga ruta kretanja vatrogasnih vozila i to ulicom Skenderija, Čobanija, Čobanija most, ulica Kulovića te potom već Dalmatinska i Čekaluša). Zbog mogućnosti formiranja poledice u zimskim uslovima u ulici Dalmatinska, pristup jedinice PVB ovom rutom, pored toga što je nešto duža, može biti otežan. Putevi od ove jedinice do MZ dati su u grafičkim priložima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko jednokrlnih vrata kroz koja se direktno pristupa u mali hola MZ.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode, (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, uposlenici bifea, a u njemu se mogu naći i građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik. Uposlenici bifea nisu uposlenici MZ već su zakupci poslovnog prostora.

Pored uposlenih u MZ, u sali za okupljanje građana se može naći i do 100 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat je konstruktivno izrađen kao armirano betonski sistem stubova i ploča (neupaljiv materijal). Međuspratna konstrukcija je monolitna armirano betonska ploča (neupaljiv materijal). Zidovi su od pune opeke (neupaljiv materijal). Svijetla visina prostora je $H = 250$ cm. Završna obrada podova su vinas pločice, osim hola, sanitarnog čvora i kuhinje gdje su keramičke pločice. Pod lođe obrađen je tavelom, zidovi i tavanice su izgletovani i obojeni poludisperzivnom bojom. Zidovi u kuhinji i sanitarnom čvoru obrađeni su keramičkim pločicama do visine $H = 180$ cm. Fasadni otvori urađeni su od eloksiranog aluminijskog zastakljenog termopan staklom.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom i gasnom instalacijom i instalacijom centralnog grijanja.

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine

ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, prostor MZ predstavlja jedinstven požarni sektor. Zahvaljujući primjenjenim konstruktivnim elementima i tipu gradnje, neophodno je konstatovati da postoji veoma mala mogućnost prijenosa požara iz drugih sadržaj objekta u ovaj prostor i obrnuto. Jedini mogući put prenosa požara su prisutne instalacije.

Na objektu su uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u prostorima (uredski prostor i bife/sala kao i ostali prateći sadržaji) su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je manji od 30 metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacija je omogućena iz kancelarije i bifea/sale preko hola unutar prostora MZ, te glavnog izlaza koji vodi u slobodan prostor na ulicu Čekaluša. Evakuacija je također, pomoću vatrogasnih ljestvi, moguća i preko terase ove MZ na koju iz prostora MZ vodi ukupno 4 (četiri) izlaza. Glavni evakuacioni put (koji odgovara grafičkim priložima ovog Plana) je samo djelomično izlomljen, ravan i pregledan. Izlaz vodi na kratku betonsku stazu koja vodi na ulicu Čekaluša u kojoj je saobraćaj srednjeg intenziteta.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se ne otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventualnom požaru riješeno je preko prozora. Kako je prostor MZ na etaži visokog prizemlja, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmentu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da, po potrebi, aktiviraju otvore na fasadama (prozori), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućiti.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje, centralnog grijanja i zemnog gasa.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljane šibice ili cigarete a posebno u prostoru bifea i čajne kuhinje.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijla ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI I SALA

U MZ se nalazi ukupno jedna kancelarija. U njoj se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodojava, te instalacije računarske mreže, instalacije centralnog grijanja).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodojave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali. U prostoru kancelarija i ostave, nalazi se višak arhiviranog materijala te stara i odbačena biro-oprema koja već odavno nema nikakvu funkciju niti vrijednost. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti pušenje na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene. U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. BIFE I ČAJNA KUHINJA

Bife i čajna kuhinja u njemu se po svojim izvorima opasnosti ni po čemu ne razlikuju od drugih prostora ove namjene, i karakterizira ih nisko požarno opterećenje.

U čajnoj kuhinji se pripremaju napici za posjetioce bifea.

Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se električni bojler.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Park-Višnjik ne raspolaže sa unutrašnjom hidrantskom mrežom.

Na propisnoj udaljenosti od prostora nije registrovan niti jedan podzemni hidrant sa koga bi bila moguća intervencija u prostoru MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene instalacije zemnog gasa i termotehničke instalacije centralnog grijanja.

Gas se dovodi gasnom instalacijom a interventni ventil na ovom dovodu je u haustoru u koji se ulazi iz ulice Hazima Šabanovića. Uposlenici ove MZ nemaju pristup ovom haustoru, obzirom da se zaključava tako da nisu u mogućnosti intervenisati na ovom interventnom ventilu.

Topla voda za potrebe grijanja prostora se priprema pomoću gasnog kombi-bojlera koji je lociran u predprostoru taoleta.

Topla voda za potrebe grijanja prostora ne predstavlja izvor opasnosti po pojavu i širenje požara.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE**I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM**

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko KPO na fasadi objekta, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. RAZVODNA TABLA

Razvodna tabla koja je smještena u sali je izrađena od dva puta dekapiranog lima, elektrostatski ofarbana, ugrađena u zid. Stepenn mehaničke zaštite je IP 54. Elementi za distribuciju električne energije i zaštitu elemenata sistema, su topivi osigurači odgovarajuće nazivne struje i prekidne moći.

Zaštita od neovlaštenog i nestručnog rukovanja izvedena je zaključavanjem odgovarajućom bravom sa ključem koji je potrebno posebno čuvati.

I.10.c. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom svih kancelarija i sale je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.d. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, čajna kuhinja...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i čajne kuhinje se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.e. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat u kome je smješten prostor MZ ima gromobranksku instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač.

Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.f. MJERE ZAŠTITE

Mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja su izvedene u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i ovog Plana i ne treba ih posebno nabrajati. Potrebno je postupiti u skladu sa mjerama zaštite od požara iz posebnog poglavlja ovog Plana koji se odnosi na ovu MZ.

I.10.g. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodojave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojava požara.

I.10.q.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.q.ii Instalacija dojava požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodojavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprovale. Signal dojava požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodojave.

I.11. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI**I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH**

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir požarne karakteristike konstruktivnih elemenata objekta u kome je lociran prostor ove MZ, može konstatovati da je ovaj prostor jedinstven požarni sektor, a sam objekat ima stambeno-poslovnu namjenu (uglavnom stambeni objekat), to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Park-Višnjik se u skladu sa Pravilnikom²² razvrstava u grupu 112 (Stambene građevine sa dva ili više stanova).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU2.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Park-Višnjik ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nemoguće raditi jer ona nema smisla iz razloga što objekat u kome je smješten prostor MZ Park-Višnjik koristi više korisnika, to je i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Također se primjećuje da i pomenuta analiza neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu navedene ili će biti navedene u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za prostor ove MZ.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Park-Višnjik je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. N.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PROSTOR MZ	2	1	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim prilogima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparate treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.

²² Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO2-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ PARK-VIŠNJIK

Ocjenjuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge, električne instalacije jake struje.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su novijeg datuma i odgovaraju propisima za električne instalacije niskog napona.

Mogućnost blokade dotoka zemnog gasa na interventnom ventilu od strane osoblja MZ je onemogućena ali je omogućena zloupotreba tog ventila o dstrane nesavjesnih građana koji imaju pristup tom ventilu.

Objekat je lociran u blizini jedinice PVB Kantona Sarajevo, i može se očekivati brza intervencija ove jedinice.

Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je povoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – zadovoljava.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakušu.

Konstrukcija ima veću otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Park-Višnjik je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU2 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Park-Višnjik je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara.

Isto se može reći i za električne instalacije.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Park-Višnjik, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodajna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Park-Višnjik.
4. Razmotriti mogućnost instalisanja jednog požarnog hidranta u prostoru MZ.
5. Preko stambenog upravitelja objekta u kome je locirana ova MZ omogućiti osoblju MZ pristup interventnom ventilu zemnog gasa na gasnom vodu koji vodi u prostor MZ.
6. U saradnji sa odgovarajućim distribiterom zemnog gasa, interventni ventil, ugradnjom u odgovarajući ormarić, omogućiti dostupnim za intervenciju samo osoblju ove MZ, odnosno predstavniku stanara ove stambene zgrade kod stambenog upravitelja.
7. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za prostor ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj prostor MZ Park-Višnjik.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovu MZ. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 2.500 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Park-Višnjik). Obzirom na odredbe iz poglavlja A - V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 8–10 minuta od momenta dojave požara.

U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
	UNUTRAŠNJI HIDRANT
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg
	RAZVODNI ORMAR
	VATROOTPORNA VRATA 90 min.
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
	ANTIPANIK SVJETILJKA
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
K.I.P.	
	SMJER EVAKUACIJE
	PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

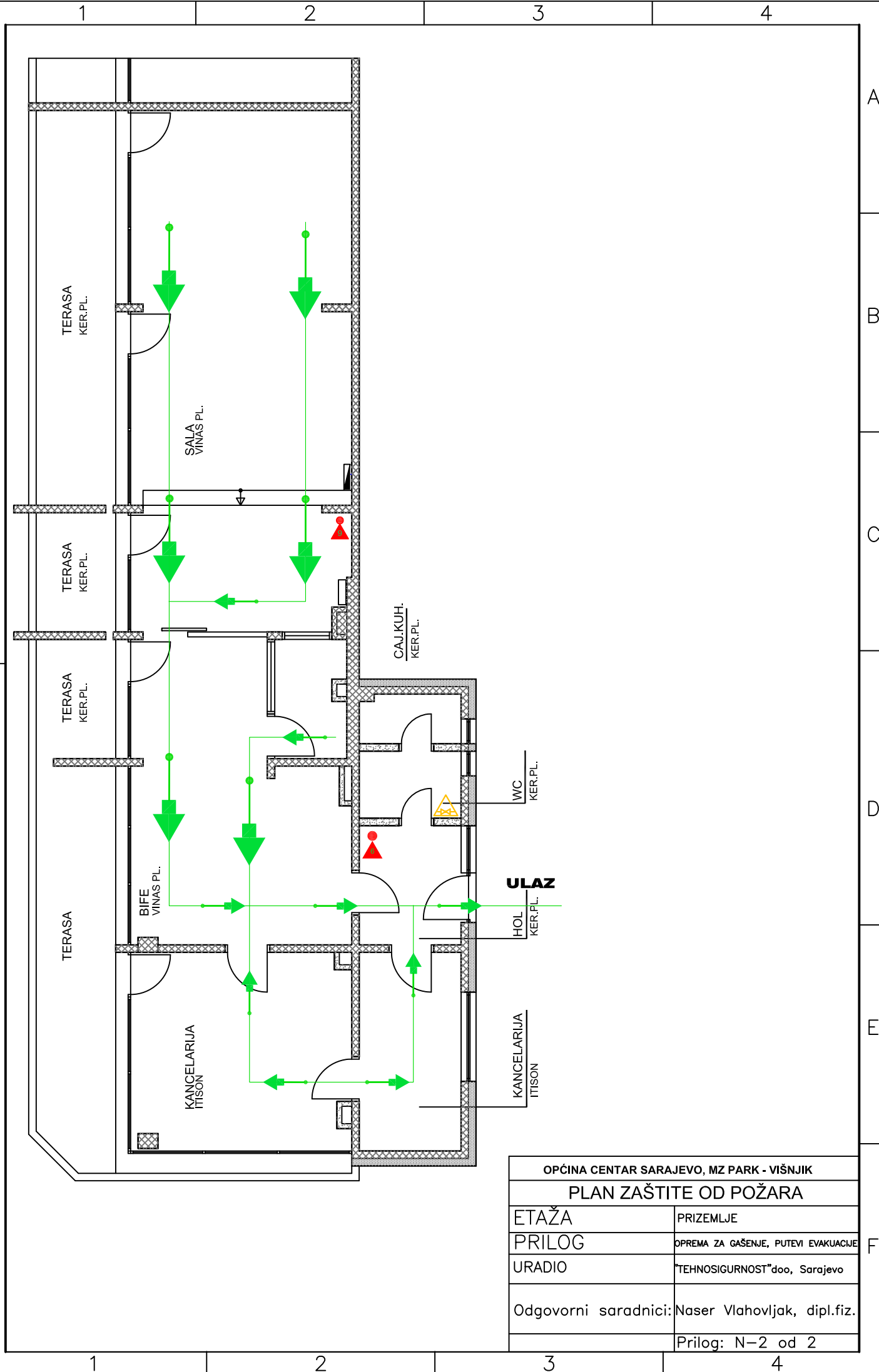
B.1- MZ Park Višnjik, intervencija.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ PARK - VIŠNJK

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA MZ PARK-VIŠNJK I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	TEHNOSIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: N-1 od 2

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ PARK - VIŠNJK	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNOSIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: N-2 od 2

O. MZ "PIONIRSKA DOLINA – NAHOREVO"

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Prostor Mjesne zajednice Pionirska dolina-Nahorevo (u daljem tekstu MZ Pionirska dolina-Nahorevo), lociran je u prizemlju i na spratu stambeno-poslovnog objekta u ulici Nahorevska br. 103. Ulaz u prostor MZ je sa pomenute ulice Nahorevska. Ulica je ravna, vodi od sjeveroistoka pored rekreacionog dijela grada „pionirska dolina“ prema centru grada. Ulica je pregledna za saobraćaj. Objekat u kome su smješten prostor ove MZ je građen prije cca 30-40 godina, spratnosti P+1 sa namjenom za stanovanje a preinačen u poslovni prostor.

Prostori mjesne zajednice smješteni su na spratu osim sanitarnog čvora koji je u prizemlju. Ulaz u objekat je zajednički sa ambulantom. Iz ulaznog hola ulazi se u sanitarni čvor, a dvokrakim stepeništem se iz ulaznog hola penje do većeg podesta sa kojeg se ulazi u kancelariju i salu za sastanke iz koje se može požarnim stepeništem sići u dvorište.

Infrastruktura oko objekata je pristupačna vatrogasnim vozilima a intervencija omogućena sa dvije strane iz pomenute ulice, kao i platoa ispred objekta u kome je smještena ova MZ, što je i dovoljno obzirom na veličinu prostora. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 5.000 m od objekata ove MZ, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je u većem dijelu ravan, sve do blagog uspona uz ulicu Bolnička a potom ponovo uglavnom ravan ulicom Patriotske lige iz koje se izlazi na ulicu Nahorevska. Ova ulica je samo djelomično blago strma i blago krivudava, dvosmjerna, sa saobraćajem srednjeg intenziteta. Ulica sa koje je moguća intervencija u prostoru ove MZ odgovara intervenciji vatrogasne jedinice. Saobraćaj u njoj je dozvoljen za sva vozila. Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su široke, i normalno prohodne, sa korištenjem nekih od glavnih gradskih saobraćajnica, Hamdije Kreševljakovića, Skenderija most, Hamze Hume, Alipašina, Bolnička, Patriotske lige i konačno ulica Nahorevska. Putevi od ove jedinice do MZ dati su u grafičkim priložima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko jednokrakih vrata kroz koja se direktno proistupa u hol MZ u prizemlju objekta.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, uposlenici bifea, a u njemu se mogu naći i građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik. Uposlenici bifea nisu uposlenici MZ već su zakupci poslovnog prostora.

Pored uposlenih u MZ, u sali za okupljanje građana se može naći i 80 - 100 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat je građen nosivim giter blokovima sa armirano betonskim vertikalnim serklažima (neupaljiv materijal). Međuspratna konstrukcija i dvokrako stepenište urađeno je od monolitnog armiranog betona (neupaljiv materijal). Svijetla visina prizemlja je H=300, a sprata H=280cm. Tavanice i zidovi su maltrisani, gletovani i obojeni poludisperzivnom bojom. Završna obrada podova na spratu nije urađena (postavljen itison) sem podesta, gdje su postavljene keramičke pločice, kao i u ulaznom holu i sanitarnom čvoru. Stepenište je obrađeno brušenim teracom. Zidovi sanitarnog čvora obrađeni su keramikom do visine H=150 cm. U sali za sastanke jedan prostor je djelimično odvojen montažnim zidom od rigips ploča. Stolarija vanjska i unutarnja izrađena je od čamovog masiva, s tim što je fasadna obojena sadolinom, a unutarnja uljanim lakom.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom i gasnom instalacijom i instalacijom centralnog grijanja.

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, kompletan objekat u kome je smješten prostor MZ predstavlja jedinstven požarni sektor.

Na objektu su uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u prostorima (uredski prostor i bife/sala kao i ostali prateći sadržaji) su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne i vertikalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je manji od 30 metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacija je omogućena iz kancelarije na spratu preko centralnog stepeništa u hol u prizemlju i dalje na palto ispred objekta a iz bifea/sale istim putem ili kroz čajnu kuhinju i preko požarnog stepeništa na sjevernoj fasadi objekta na zelenu površinu, odnosno na plato ispred objekta. Glavni evakuacioni put (koji odgovara grafičkim priložima ovog Plana) je samo djelomično izlomljen, izuzev neizbježnih komunikacionih odnosno požarnih stepeništa, ravan i pregledan. Izlaz vodi na plato ispred objekta i dalje na ulicu Nahorevska u kojoj je saobraćaj slabog do srednjeg intenziteta.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se ne otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOĐENJE DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventaulnom požaru rješeno je preko prozora. Kako je prostor MZ na etaži prizemlja i sprata, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmetu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da, po potrebi, aktiviraju otvore na fasadama (prozori), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućiti.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje i instalacije i trošila zemnog gasa.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete a posebno u prostoru bifea i čajne kuhinje.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijla ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI

U MZ se nalazi ukupno jedna kancelarija. U njoj se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodojava, te instalacije računarske mreže, instalacije i trošila zemnog gasa).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodojave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti pušenje na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene. U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. SALA/BIFE I ČAJNA KUHINJA

Sala/bife i čajna kuhinja u njemu se po svojim izvorima opasnosti ni po čemu ne razlikuju od drugih prostora ove namjene, i karakterizira ih nisko požarno opterećenje.

U čajnoj kuhinji se pripremaju napici za posjetioce bifea.

Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se električni bojler.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Pionirska dolina-Nahorevo raspolaže sa unutrašnjom hidrantskom mrežom. U dva hidrantska ormarića (jedan u prizemlju i jedan na sprat) postoji propisna oprema za gašenje požara. Hidranti su pozicionirani tako da je sa njih moguća intervencija u potpunom prostoru MZ.

Na propisnoj udaljenosti od prostora nije registrovan niti jedan podzemni hidrant sa koga bi bila moguća intervencija u prostoru MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene instalacije zemnog gasa.

Gas se dovodi gasnom instalacijom a interventni ventil je na fasadi objekta neposredno pored glavnog ulaza. Interventni ventil je u ormariću zajedno sa mjerno-regulacionim setom, propisno označen i dostupan osoblju MZ.

Grijanje prostorija MZ se odvija preko gasnih peći fasadne izvedbe, serijske proizvodnje.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE**I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM**

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko KPO na fasadi objekta, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. RAZVODNA TABLA

Razvodna tabla koja je smještena u sali je izrađena od dva puta dekapiranog lima, elektrostatski ofarbana, ugrađena u zid. Stepen mehaničke zaštite je IP 54. Elementi za distribuciju električne energije i zaštitu elemenata sistema, su topivi osigurači odgovarajuće nazivne struje i prekidne moći.

Zaštita od neovlaštenog i nestručnog rukovanja izvedena je zaključavanjem odgovarajućom bravom sa ključem koji je potrebno posebno čuvati.

I.10.c. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom svih kancelarija i sale je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.d. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, čajna kuhinja...). Povezivanje metalnih masa mokróg čvora i čajne kuhinje se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.e. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat u kome je smješten prostor MZ ima gromobranksu instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač.

Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.f. MJERE ZAŠTITE

Mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja su izvedene u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i ovog Plana i ne treba ih posebno nabrajati. Potrebno je postupiti u skladu sa mjerama zaštite od požara iz posebnog poglavlja ovog Plana koji se odnosi na ovu MZ.

I.10.g. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodojave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojave požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojave požara.

I.10.g.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.g.ii Instalacija dojave požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodojavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprovale. Signal dojave požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodojave.

I.11. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI**I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH**

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir požarne karakteristike konstruktivnih elemenata objekta u kome je lociran prostor ove MZ, može konstatovati da je ovaj prostor jedinstven požarni sektor, a sam objekat ima stambeno-poslovnu namjenu (uglavnom stambeni objekat), to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Pionirska dolina-Nahorevo se u skladu sa Pravilnikom²³ razvrstava u grupu 122 (Poslovne građevine).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU3.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Pionirska dolina-Nahorevo ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nemoguće raditi jer ona nema smisla iz razloga što objekat u kome je smješten prostor MZ Pionirska dolina-Nahorevo koristi više korisnika, to je i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Također se primjećuje da i pomenuta analiza neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu navedene ili će biti navedene u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za prostor ove MZ.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Pionirska dolina-Nahorevo je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. O.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PRIZEMLJE	-	1	-
SPRAT	2	-	-

²³ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO2-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ PIONIRSKA DOLINA-NAHOREVO

Ocjenjuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge, električne instalacije jake struje te gasne instalacije i gasna trošila.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su relativno novijeg datuma i odgovaraju propisima za električne instalacije niskog napona.

Mogućnost blokade dotoka zemnog gasa na interventnom ventilu od strane osoblja MZ je omogućena ali je omogućena zloupotreba tog ventila od strane nesavjesnih građana koji imaju pristup tom ventilu.

Objekat je lociran na većoj udaljenosti od jedinice PVB Kantona Sarajevo, i može se očekivati srednje brza intervencija ove jedinice.

Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je povoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – srednje zadovoljava.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakušu.

Konstrukcija ima srednju otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Pionirska dolina-Nahorevo je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU3 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Pionirska dolina-Nahorevo je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara.

Isto se može reći i za električne i mašinske instalacije.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Pionirska dolina-Nahorevo, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ, ključeva RO i mjerno-regulacionog seta sa interventnim ventilom za gas.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodojavna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Pionirska dolina-Nahorevo.
4. U vrijeme održavanja skupova građana u prostoru sale, rešetkasta vrata koja vode ka požarnom stepeništu držati otključanim.
5. U vrijeme održavanja skupova građana u prostoru sale, istaći znakove zabrane pušenja uz obavezu posebnog naglašavanja te zabrane od strane predsjedavajućeg tim sastankom/skupom.
6. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za prostor ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj prostor MZ Pionirska dolina-Nahorevo.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovu MZ. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 5.000 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Pionirska dolina-Nahorevo). Obzirom na odredbe iz poglavlja A - V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 18 – 20 minuta od momenta dojave požara.

U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
	UNUTRAŠNJI HIDRANT
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg
	RAZVODNI ORMAR
	VATROOTPORNA VRATA 90 min.
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
	ANTIPANIK SVJETILJKA
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
	K.I.P.
	SMJER EVAKUACIJE
	PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

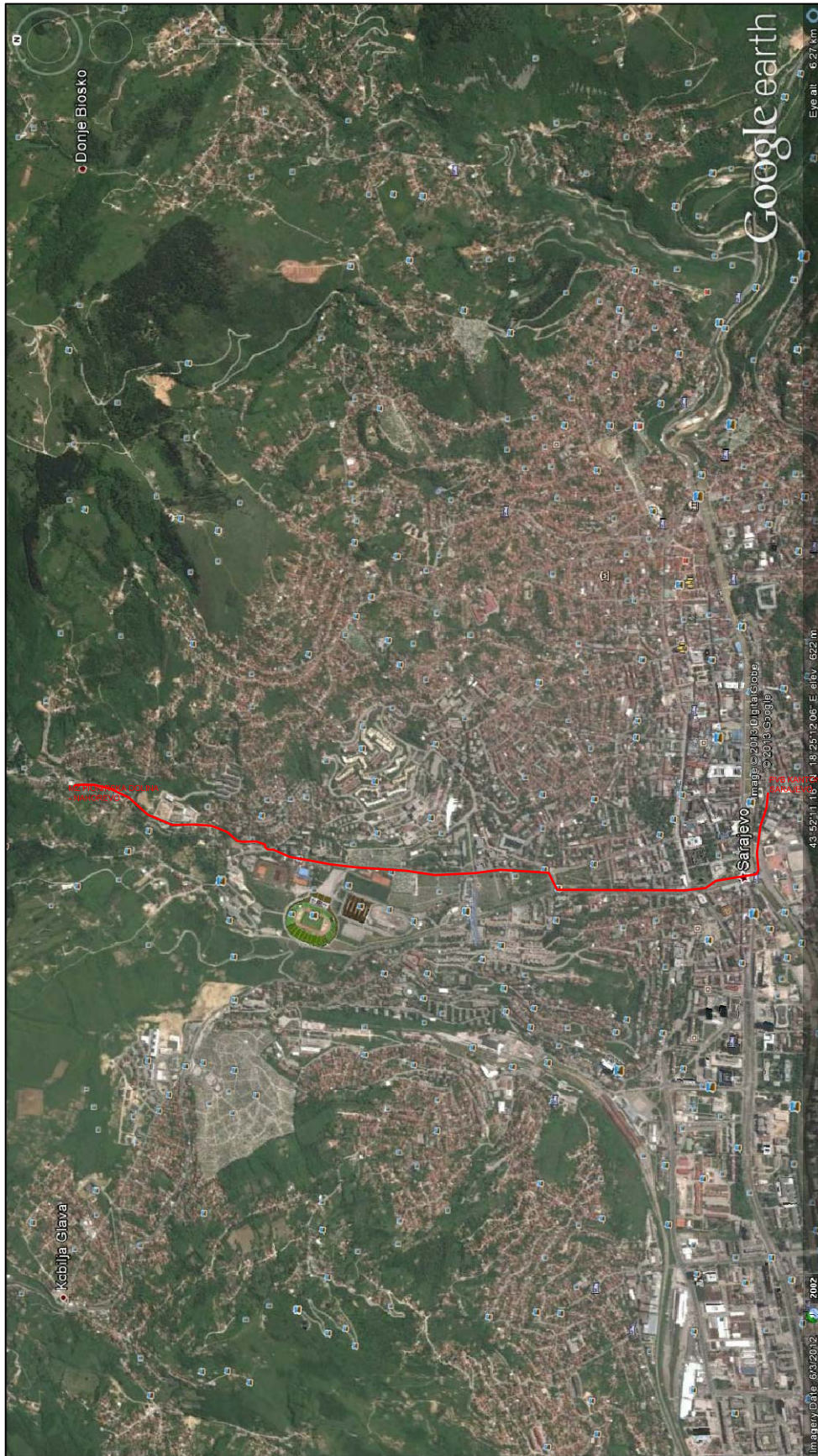
HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

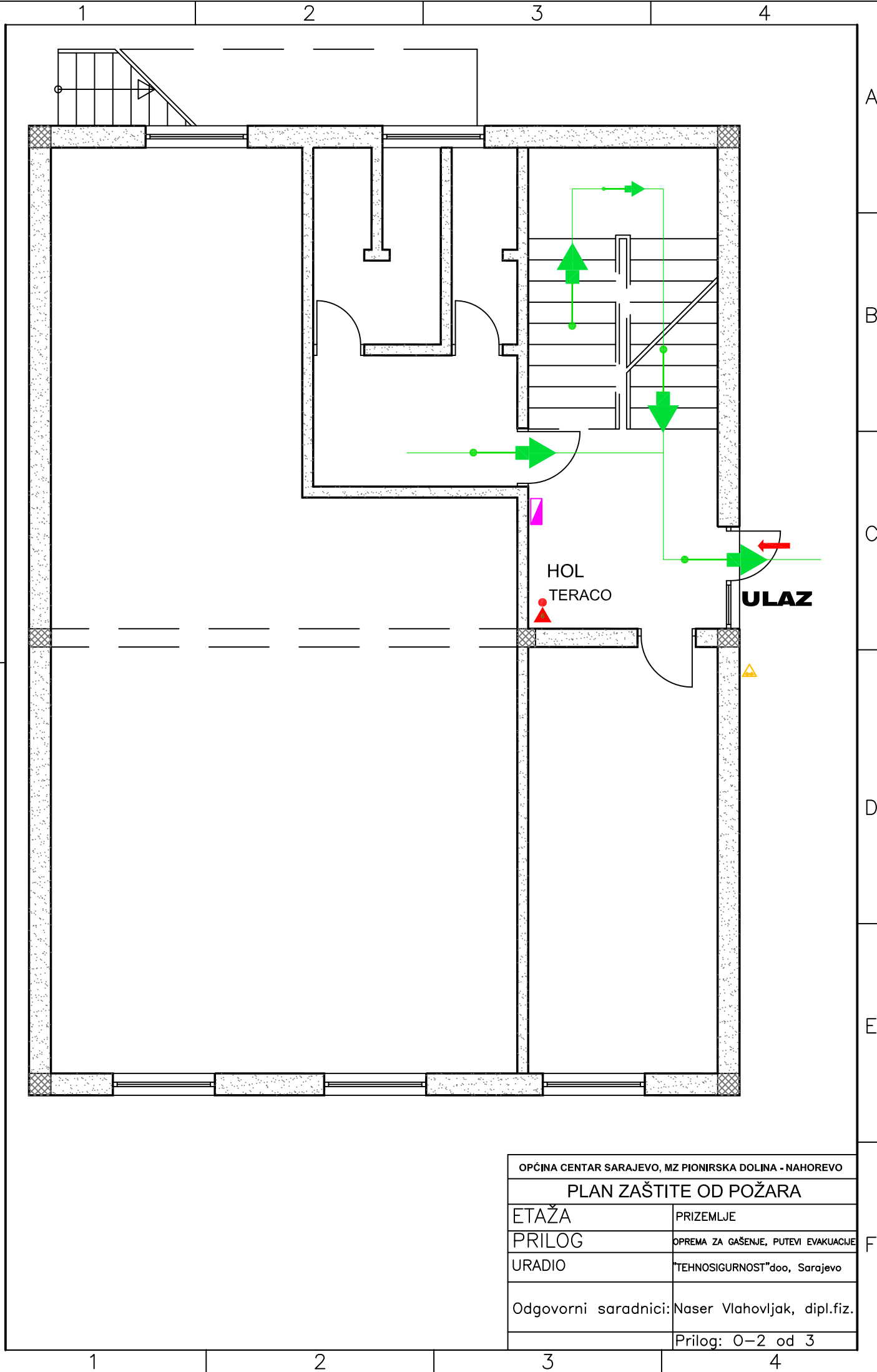
ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

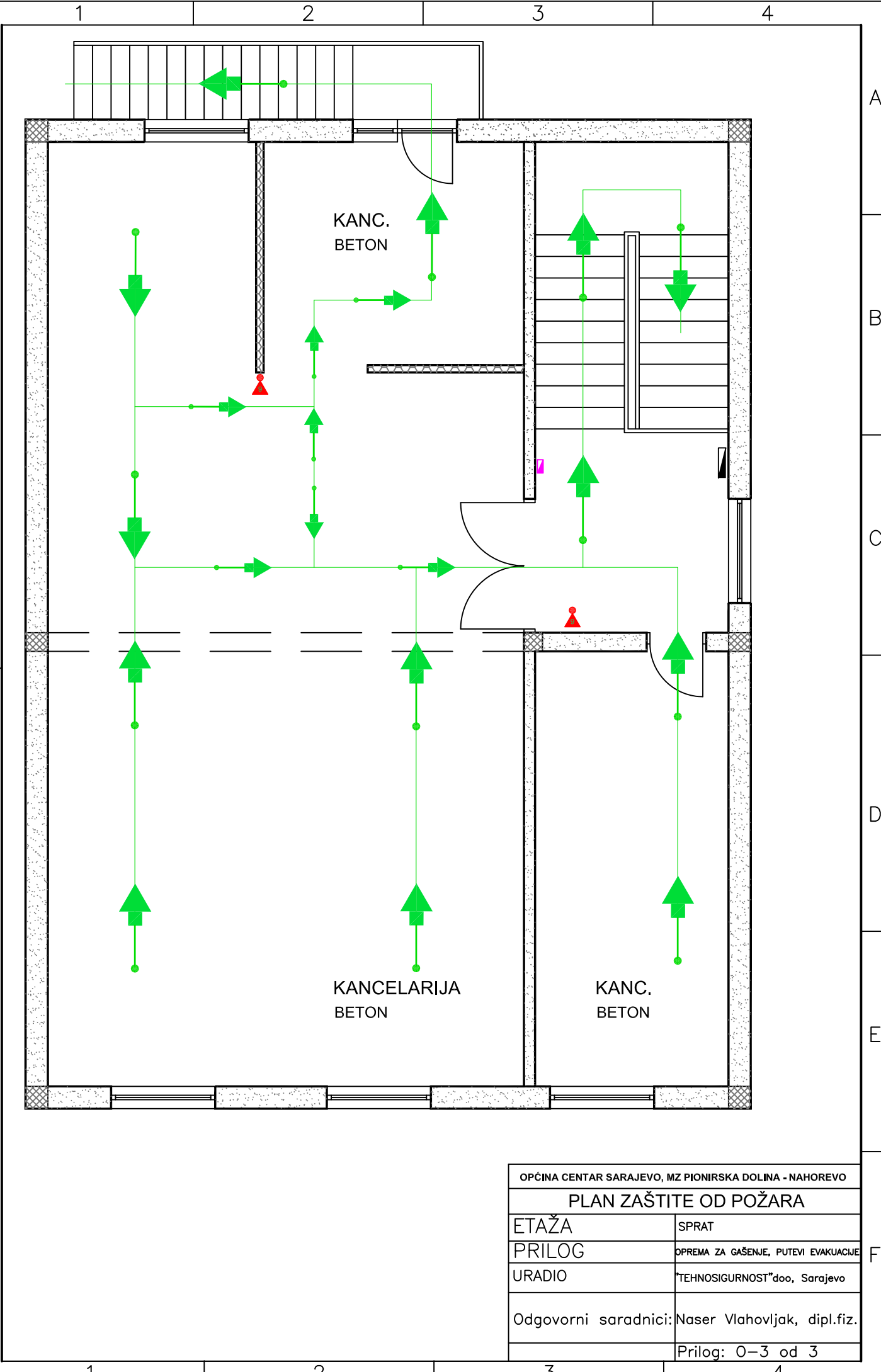
OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ PIONIRSKA DOLINA - NAHOREVO	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA MZ PIONIRSKA DOLINA–NAHOREVO I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	"TEHNO SIGURNOST" doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: 0–1 od 3

B.2 - Pionirska dolina Nahorevo, prizemlje.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ PIONIRSKA DOLINA - NAHOREVO	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNOSIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: 0-2 od 3

B.3 - Pionirska dolina Nahorevo, sprat.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ PIONIRSKA DOLINA - NAHOREVO	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	SPRAT
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	"TEHNO SIGURNOST" doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: 0-3 od 3

P. MZ „SKENDERIJA – PODTEKIJA“

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Prostor Mjesne zajednice Skenderija-Podtekija (u daljem tekstu MZ Skenderija-Podtekija), lociran je u prizemlju stambeno-poslovnog objekta u ulici Skenderija do br. 5. Ulaz u prostor MZ je sa pomenute ulice Skenderija, relativno uskom pješačkom stazom. Ulica je ravna i pregledna za saobraćaj. Objekat u kome su smješten prostor ove MZ je građen prije cca 3-4 godina, spratnosti P+4.

Prostor mjesne zajednice smješten je u prizemlju ovog objekta. Iz ulaznog hola dugog 13 m ulazi se u jednu kancelariju iz koje je moguć ulaz u drugu nešto manju kancelariju te ostavu i toalet.

Infrastruktura oko objekata je pristupačna vatrogasnim vozilima a intervencija omogućena sa jedne strane iz pomenute ulice, kao i platoa ispred objekta u kome je smještena ova MZ. Ovo se ne može smatrati dovoljnim jer je prostor ove MZ „zavučen“ i jako nepristupačan za intervenciju. Ovo bi bilo u nekoj mjeri ublaženo ukoliko bi se vatrogasnim vozilima omogućio pristup rampi kojom se vozila spustaju u podzemnu garažu objekta. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 400 m od objekata ove MZ, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je ravan i na spoju ulica Hamdije Kreševljakovića i Skenderija sa oštrom krivinom, te saobraćajem velikog intenziteta. Ulica sa koje je moguća intervencija u prostoru ove MZ ne odgovara intervenciji vatrogasne jedinice. Saobraćaj u njoj je dozvoljen za sva vozila a dodatni problem predstavlja prisustvo objekata i prostora međunarodne zajednice u neposrednoj blizini ove MZ i mogućnost privremene blokade saobraćaja. Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su široke, i normalno prohodne, sa korištenjem samo dvije gradske saobraćajnice, Hamdije Kreševljakovića i Skenderija. Putevi od ove jedinice do MZ dati su u grafičkim priložima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko jednokrlnih vrata kroz koja se direktno pristupa u hol MZ.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, a u njemu se mogu naći i građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik.

Pored uposlenih u MZ, u prvoj, većoj kancelariji koja ujedno služi i kao sala za okupljanje građana, može se naći i 50 - 80 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Konstrukcija objekta je armirano-betonska, sa armiranobetonskim stubovima, grdama i međuspratnom pločom (neupaljiv materijal). Zidovi su od blok-opeke, maltrisani, gletovani i obojeni poludisperzivnom bojom. Završna obrada podova u ulaznom holu, kancelariji/sali te ostavii toaletu od keramičkih pločica, dok je u manjoj kancelariji postavljen parket. Zidovi sanitarnog čvora obrađeni su keramikom. Stolarija vanjska i unutarnja izrađena je aluminijska bravarija.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom i instalacijom centralnog grijanja.

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, prostor MZ predstavlja jedinstven požarni sektor.

Na objektu su uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u prostorima (uredski prostor i bife/sala kao i ostali prateći sadržaji) su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne i vertikalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je manji od 30 metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacija je omogućena iz manje kancelarije odnosno ostave preko veće kancelarije/sale i ulaznog hola u slobodan prostor na ulicu Skenderija u kojoj je saobraćaj velikog intenziteta.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodajavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se ne otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventaulnom požaru riješeno je preko prozora koji se otvaraju na ventus. Kako je prostor MZ na etaži prizemlja, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmetu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da, po potrebi, aktiviraju otvore na fasadama (prozori), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućí.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijla ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI

U MZ se nalazi ukupno dvije kancelarije. U njima se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodajava, te instalacije računarske mreže).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodajave su također opisane u posebnoj poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti pušenje na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene. U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

U čajnoj kuhinji se pripremaju napici za uposlenike MZ.

Za potrebe pripremanja sanitarne vode i grijanja prostora koristi se električni bojler.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Skenderija-Podtekija ne raspolaže sa unutrašnjom hidrantskom mrežom.

Na propisnoj udaljenosti od prostora nije registrovan niti jedan podzemni hidrant sa koga bi bila moguća intervencija u prostoru MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene instalacije centralnog grijanja. Topla voda za ove potrebe se proizvodi pomoću električnog protočnog boljera smještenog u predprostoru toaleta. Topla voda za potrebe grijanja ne predstavlja izvor opasnosti po pojavu i širenje požara.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE**I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM**

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko KPO na fasadi objekta, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. RAZVODNA TABLA

Razvodna tabla koja je smještena u kancelariji/sali je izrađena od dva puta dekapiranog lima, elektrostatski ofarbana, ugrađena u zid. Stepen mehaničke zaštite je IP 54. Elementi za distribuciju električne energije i zaštitu elemenata sistema, su automatski osigurači odgovarajuće nazivne struje i prekidne moći. U ormar je ugrađena i diferencijalna sklopka kao oblik zaštite od struja kratkog spoja i preopterećenja.

Zaštita od neovlaštenog i nestručnog rukovanja izvedena je zaključavanjem odgovarajućom bravom sa ključem koji je potrebno posebno čuvati.

I.10.c. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom svih kancelarija i sale je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.d. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, instalacije grijanja...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i centralnog grijanja se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.e. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat u kome je smješten prostor MZ ima gromobranksku instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač.

Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.f. MJERE ZAŠTITE

Mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja su izvedene u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i ovog Plana i ne treba ih posebno nabrajati. Potrebno je postupiti u skladu sa mjerama zaštite od požara iz posebnog poglavlja ovog Plana koji se odnosi na ovu MZ.

I.10.g. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodojave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojava požara.

I.10.q.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.q.ii Instalacija dojava požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodojavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprvoale. Signal dojava požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodojave.

I.11. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI

I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir požarne karakteristike konstruktivnih elemenata objekta u kome je lociran prostor ove MZ, može konstatovati da je ovaj prostor jedinstven požarni sektor, a sam objekat ima stambeno-poslovnu namjenu (uglavnom stambeni objekat), to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Skenderija-Podtekija se u skladu sa Pravilnikom²⁴ razvrstava u grupu 112 (Stambene građevine sa dva ili više stanova).

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU2.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Skenderija-Podtekija ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za

²⁴ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nemoguće raditi jer ona nema smisla iz razloga što objekat u kome je smješten prostor MZ Skenderija-Podtekija koristi više korisnika, to je i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Također se primjećuje da i pomenuta analiza neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu navedene ili će biti navedene u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za prostor ove MZ.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Skenderija-Podtekija je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. P.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PRIZEMLJE	2	-	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim prilogima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ SKENDERIJA-PODTEKIJA

Ocjenu se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge, električne instalacije jake struje.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su novijeg datuma i odgovaraju propisima za električne instalacije niskog napona.

Objekat je lociran na maloj udaljenosti od jedinice PVB Kantona Sarajevo, i može se očekivati veoma brza intervencija ove jedinice.

Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je povoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – zadovoljava.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakuuju.

Konstrukcija ima višu otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Skenderija-Podtekija je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU2 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Skenderija-Podtekija je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara.

Isto se može reći i za električne i mašinske instalacije.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Skenderija-Podtekija, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ, ključeva RO i mjerno-regulacionog seta sa interventnim ventilom za gas.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodojavna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Skenderija-Podtekija.
4. U vrijeme održavanja skupova građana u prostoru sale, istaći znakove zabrane pušenja uz obavezu posebnog naglašavanja te zabrane od strane predsjedavajućeg tim sastankom/skupom.
5. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za prostor ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj prostor MZ Skenderija-Podtekija.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovu MZ. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 400 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Skenderija-Podtekija). Obzirom na odredbe iz poglavlja A - V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 4 – 5 minuta od momenta dojave požara.

U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

1

2

3

4

LEGENDA SIMBOLA

- INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS
- UNUTRAŠNJI HIDRANT
- VANJSKI PODZEMNI HIDRANT
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg
- APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO₂ 5 kg
- RAZVODNI ORMAR
- VATROOTPORNA VRATA 90 min.
- GRANICA POŽARNOG SEKTORA
- ELEKTRO POSTROJENJE - TS
- ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA
- ANTIPANIK SVJETILJKA
- KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA
K.I.P.
- SMJER EVAKUACIJE
- PUT EVAKUACIJE

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

1

2

3

4

B.1 - MZ Skenderija-Podtekija.Intervencija.dwg

A

B

C

D

E

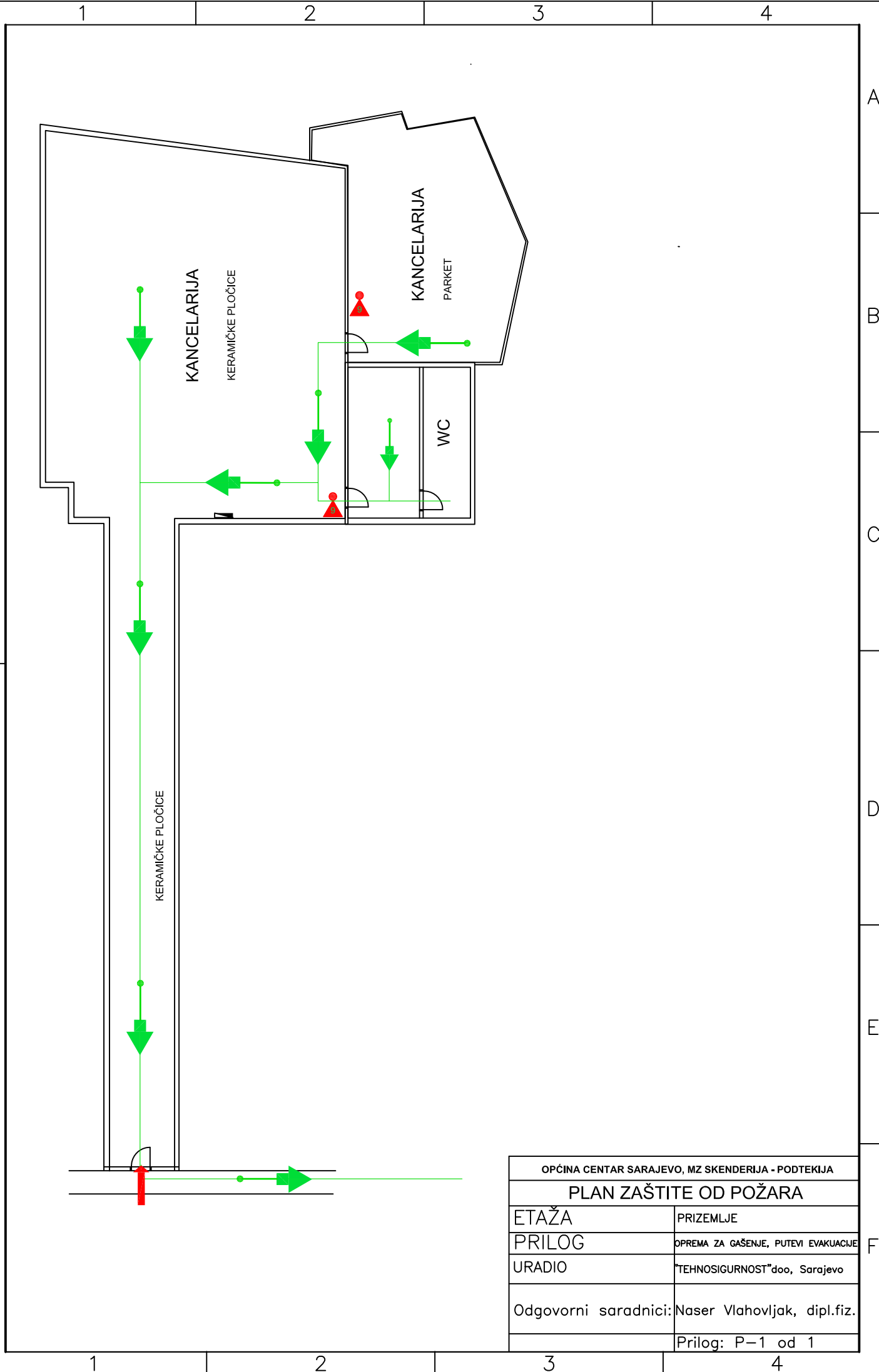
F

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ SKENDERIJA - PODTEKIJA

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA MZ I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	TEHNO SIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: P-1 od 2

B.2 - MZ Skenderija-Podtekija.dwg

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ SKENDERIJA - PODTEKIJA	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	"TEHNOSIGURNOST" doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: P-1 od 1

Q. MZ „SOUKBUNAR“

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Objekat Mjesne zajednice Soukbunar (u daljem tekstu MZ Soukbunar), je prizemni samostojeći objekat u ulici Soukbunar br. 203 u južnom padinskom dijelu grada. Ulaz u prostor MZ je sa pomenute ulice Soukbunar. Ulica je izrazito strma.

Preko ulaznog podesta ulazi se u hol iz kojega se ulazi u sve ostale prostore i to: sala za sastanke, kancelarija, čajna kuhinja. Sala za sastanke ima i pomoćni izlaz.

Infrastruktura oko objekata je pristupačna vatrogasnim vozilima a intervencija omogućena sa dvije strane iz pomenute ulice, kao i ulice Porodice Foht, što je i dovoljno obzirom na veličinu objekta. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 4.000 m od objekata ove MZ, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je u jednom dijelu ravan, zaključno sa odvajanjem iz ulice Terzija u ulicu Ljubljanska, gdje počinje uspon koji se povećava i komplicira kod prelaza preko gradske zaobilaznice i ulaza u ulicu Trebevička koja je krivudava i strma i na koju se nastavlja skoro ista takva ulica Porodice Foht. Ulica sa koje je moguća intervencija u prostoru ove MZ je ulica Porodice Foht. Putevi od ove jedinice do MZ dati su u grafičkim priložima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko dvokrilnih vrata kroz koja se direktno pristupa u hol MZ.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, a u njemu se mogu naći i građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik.

Pored uposlenih u MZ, u sali za okupljanje građana se može naći i 80 - 100 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat je građen u kombinaciji armirano betonski i zidani. Parapeti objekta do visine H=115 cm urađeni su od armiranog betona D=35 cm, na to je dalje zidano opečnim blokovima D=15 cm armirano-betonskim vertikalnim serklažama u uglovima objekta. Preko zidova je urađen horizontalni AB serklaž na kome su postavljene drvene grede koje su sa donje strane pokovane šperpločom. Svijetla visina bale je H=400 cm ulaznog hola H=335 cm a svi drugi prostori H=290 cm. Zidovi su omalterisani, gletovani i obojeni poludisperzionom bojom. Tavanice od šperploče su obojene poludisperzionom bojom. Završna obrada podova u sali, kancelariji i ostavi je brodski pod. U sanitarnom čvoru i čajnoj kuhinji keramičke pločice, a u holu vinas ploče. Zidovi čajne kuhinje i sanitarnog čvora su obrađeni keramikom do visine H=150 cm. Vanjska stolarija je od čamovog masiva, osim ulaznog portala koji je od crne bravarije. Unutrašnja stolarija je čamov masiv, a krila vrata duplošperovana.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom i gasnom instalacijom i instalacijom centralnog grijanja.

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, kompletan objekat predstavlja jedinstven požarni sektor.

Na objektu su uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u prostorima (uredski prostor i sala kao i ostali prateći sadržaji) su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je manji od 10 metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Glavni evakuacioni put (koji odgovara grafičkim priložima ovog Plana) je samo djelomično izlomljen, ravan i pregledan. Izlaz vodi na plato ispred objekta i dalje na ulice Soukbunar i Porodice Foht u kojima je saobraćaj slabog intenziteta.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodajavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se ne otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventualnom požaru rješeno je preko prozora. Kako je prostor MZ na etaži prizemlja, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmetu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da, po potrebi, aktiviraju otvore na fasadama (prozori), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućiti.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje i instalacije i trošila zemnog gasa.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete a posebno u prostoru čajne kuhinje.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijela ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI

U MZ se nalazi ukupno dvije kancelarije. U njima se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodajava, te instalacije računarske mreže, instalacije i trošila zemnog gasa).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodajave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti pušenje na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene. U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

I.7.b. SALA

Sala se po svojim izvorima opasnosti ni po čemu ne razlikuju od drugih prostora ove namjene, i karakterizira ih nisko požarno opterećenje.

U čajnoj kuhinji se pripremaju napici za uposleno osoblje.

Za potrebe pripremanja sanitarne vode koristi se gasni kombi-bojler.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Soukbunar ne raspolaže sa unutrašnjom hidrantskom mrežom.

Na propisnoj udaljenosti od prostora nije registrovan niti jedan podzemni hidrant sa koga bi bila moguća intervencija u prostoru MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene instalacije zemnog gasa.

Gas se dovodi gasnom instalacijom a interventni ventil je na fasadi objekta prema ulici Soukbunar. Interventni ventil je u ormariću zajedno sa mjerno-regulacionim setom, propisno označen i dostupan osoblju MZ.

Grijanje prostorija MZ se odvija preko radijatora. Topla voda za potrebe grijanja se dobija preko gasnog kombi-bojlera lociranog u prostoru čajne kuhinje. Bojler je fasadne izvedbe, serijske proizvodnje.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE**I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM**

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko KPO na fasadi objekta, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. RAZVODNA TABLA

Razvodna tabla koja je smještena u holu je izrađena od dva puta dekapiranog lima, elektrostatski ofarbana, ugrađena u zid. Stepenn mehaničke zaštite je IP 54. Elementi za distribuciju električne energije i zaštitu elemenata sistema su automatski osigurači odgovarajuće nazivne struje i prekidne moći.

Zaštita od neovlaštenog i nestručnog rukovanja izvedena je zaključavanjem odgovarajućom bravom sa ključem koji je potrebno posebno čuvati.

I.10.c. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom svih kancelarija i sale je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.d. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, čajna kuhinja...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i čajne kuhinje se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.e. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat u kome je smješten prostor MZ ima gromobranksku instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač.

Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.f. MJERE ZAŠTITE

Mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja su izvedene u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i ovog Plana i ne treba ih posebno nabrajati. Potrebno je postupiti u skladu sa mjerama zaštite od požara iz posebnog poglavlja ovog Plana koji se odnosi na ovu MZ.

I.10.g. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodjave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojava požara.

I.10.g.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.g.ii Instalacija dojava požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodjavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprovale. Signal dojava požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodjave.

I.11. **ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA**

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. **KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI**

I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir požarne karakteristike konstruktivnih elemenata objekta u kome je lociran prostor ove MZ, može konstatovati da je ovaj prostor jedinstven požarni sektor, a sam objekat ima stambeno-poslovnu namjenu (uglavnom stambeni objekat), to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Soukbunar se u skladu sa Pravilnikom²⁵ razvrstava u grupu 122 (Poslovne građevine).

²⁵ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU3.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Soukbunar ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nepotrebno raditi jer i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu navedene ili će biti navedene u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za prostor ove MZ.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Soukbunar je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. Q.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PRIZEMLJE	3	-	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ SOUKBUNAR

Ocjenuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge, električne instalacije jake struje te gasne instalacije i gasna trošila.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su relativno novijeg datuma i odgovaraju propisima za električne instalacije niskog napona.

Mogućnost blokade dotoka zemnog gasa na interventnom ventilu od strane osoblja MZ je omogućena ali je omogućena zloupotreba tog ventila od strane nesavjesnih građana koji imaju pristup tom ventilu.

Objekat je lociran na većoj udaljenosti od jedinice PVB Kantona Sarajevo, i može se očekivati spora intervencija ove jedinice pogotovo u zimskim uslovima.

Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je povoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – ne zadovoljava.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakušu.

Konstrukcija ima srednju otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Soukbunar je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU3 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Soukbunar je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara.

Isto se može reći i za električne i mašinske instalacije.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Soukbunar, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

7. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
8. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ, ključeva RO i mjerno-regulacionog seta sa interventnim ventilom za gas.
9. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodojavna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Soukbunar.
10. U vrijeme održavanja skupova građana u prostoru sale, istaći znakove zabrane pušenja uz obavezu posebnog naglašavanja te zabrane od strane predsjedavajućeg tim sastankom/skupom.
11. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za prostor ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj prostor MZ Soukbunar.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovu MZ. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 4.000 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Soukbunar). Obzirom na odredbe iz poglavlja A - V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 23 – 25 minuta od momenta dojave požara.

U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS	A
	UNUTRAŠNJI HIDRANT	
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT	
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg	
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg	
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg	
	RAZVODNI ORMAR	
	VATROOTPORNA VRATA 90 min.	B
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA	
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS	
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA	
	ANTIPANIK SVJETILJKA	
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA K.I.P.	C
	SMJER EVAKUACIJE	
	PUT EVAKUACIJE	

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

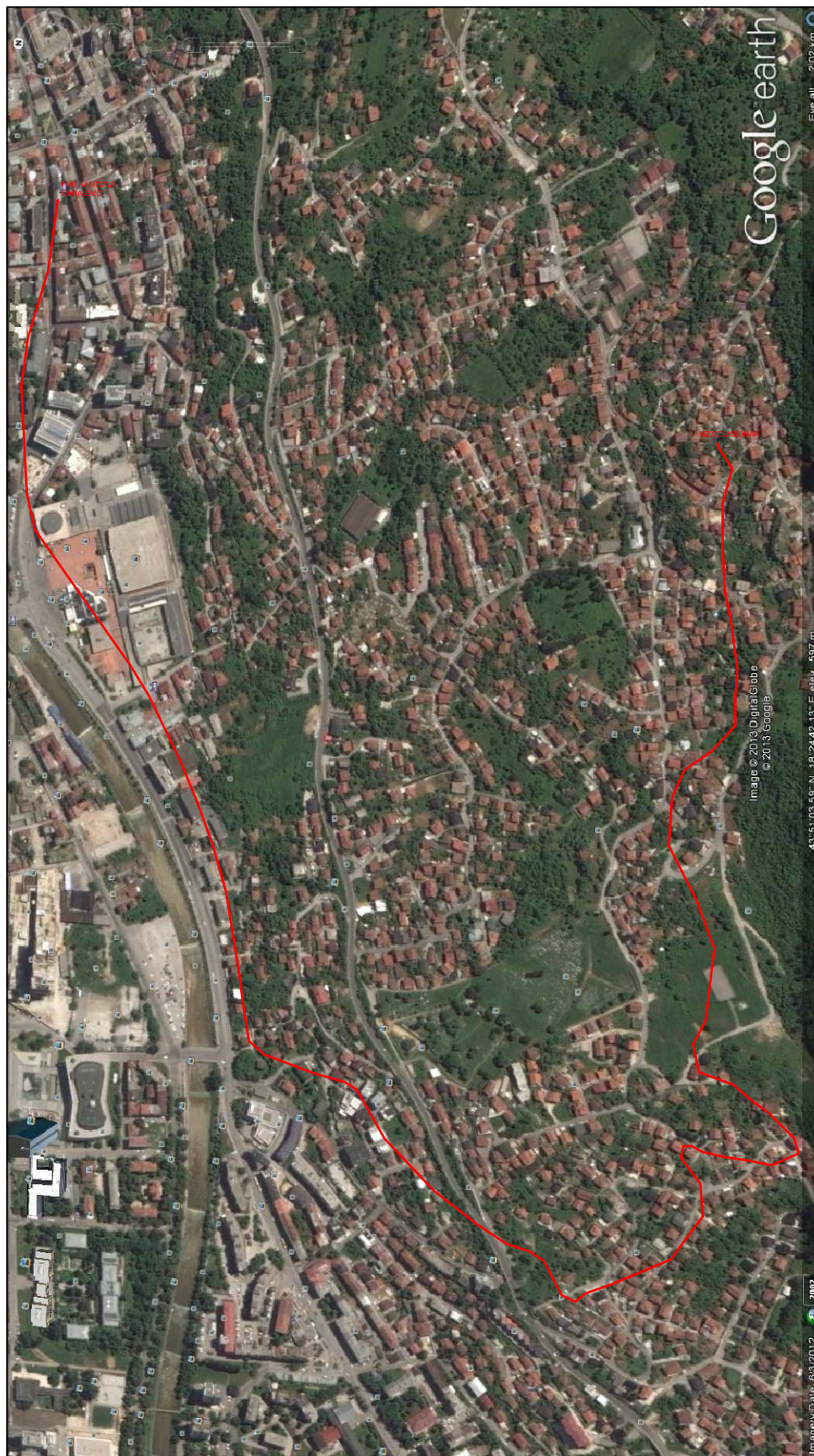
- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

B.1 – MZ Soukbunar, intervencija.dwg

A

B

C

D

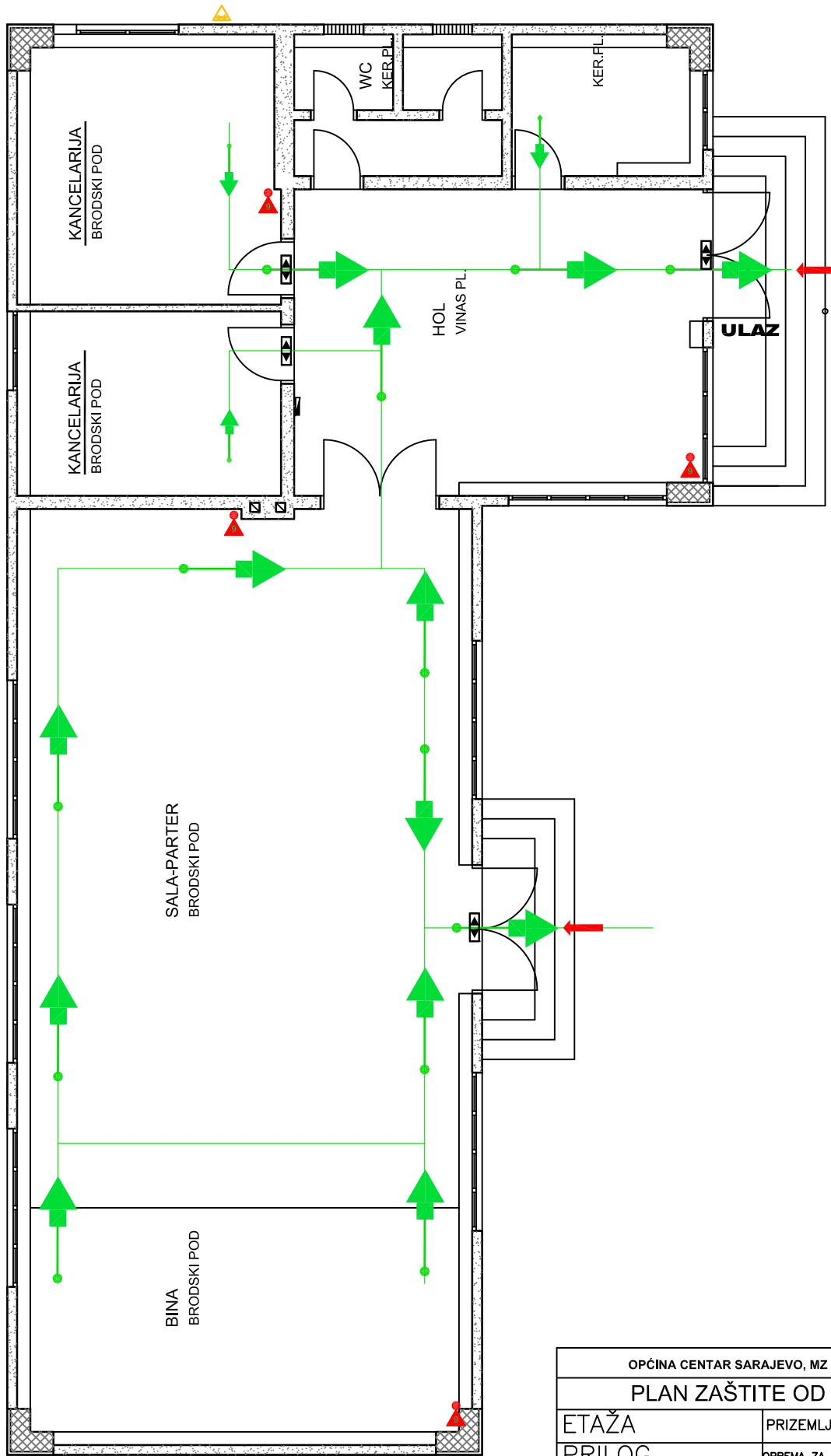
E

F

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ SOUKBUNAR

PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA MZ SOUKBUNAR I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	TEHNOSIGURNOST [®] doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: Q-1 od 2

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ SOUKBUNAR	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNOSIGURNOST [®] doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: Q-1 od 1

R. MZ „TRG OSLOBOĐENJA – CENTAR“

I. ANALIZA I PROCJENA RIZIKA

I.1. MAKRO I MIKRO LOKACIJA, DISPOZICIJA

Prostor Mjesne zajednice Trg Oslobođenja-Centar (u daljem tekstu MZ Trg Oslobođenja-Centar), lociran je u prizemlju stambeno-poslovnog objekta spratnosti P+8 u ulici Mis Irbina br. 18. Ulaz u prostor MZ je sa pomenute ulice kroz pasaž stambeno-poslovnog objekta i preko platoa ispred objekta u kome je lociran prostor ove MZ. Ulica je ravna i pregledna za saobraćaj, ali vrlo često, osobito u toku dana zakrčena parkiranim automobilima, stim što je na traci za parkiranje ostavljen prostor za prolaz do pasaža. Objekat u kome su smješten prostor ove MZ je novije gradnje, građen 80-ih godina prošlog stoljeća.

U sastavu ulaznog hola MZ Centar organizovana je čajna kuhinja i sanitarni čvor. Iz ulaznog hola ulazi se u jednu kancelariju i hodnik. Iz hodnika se ulazi u salu za sastanke koja ima i pomoćni izlaz. Sala je organizovana i kao bife. Na kraju istog hodnika nalazi se ostava.

Infrastruktura oko objekata je teško pristupačna vatrogasnim vozilima a intervencija omogućena isključivo manjim vatrogasnim vozilima sa jedne strane iz pomenute ulice i preko pasaža do platoa ispred objekta u kome je smješten prostor ove MZ. U slučaju potrebe, veća vatrogasna vozila mogu intervenirati samo sa ulice Mis Irbina i dalje se kroz pasaž moraju provlačiti vatrogasna crijeva sa pripadajućom opremom. Profesionalna vatrogasna brigada (PVB) nalazi se na udaljenosti od cca 1.400 m od objekata ove MZ, a vrijeme intervencije jedinice PVB Kantona Sarajevo dato je u poglavlju III.3 ovog dijela Plana koje se odnosi na tu problematiku.

Teren je ravan, a intenzitet saobraćaja je veoma veliki, jer se radi o lakaciji u strogom centru grada. Saobraćaj u ulici Mis Irbina je dozvoljen za sva vozila. Saobraćajnice koje vode od sjedišta jedinice PVB Kantona Sarajevo do objekta ove MZ su široke, i normalno prohodne, sa korištenjem samo nekoliko gradskih saobraćajnica, Hamdije Kreševljakovića, Skenderija most, Obala Kulina bana, radićeva i Mis Irbina. Putevi od ove jedinice do MZ dati su u grafičkim priložima ovog Plana.

Ulaz /izlaz iz prostora odvija se preko jednokrlnih vrata kroz koja se direktno pristupa u hol MZ.

I.2. BROJ I STRUKTURA ZAPOSLENIH PO DIJELOVIMA I PODDJELOVIMA PROCESA RADA

Kako je naprijed navedeno prostor je u vlasništvu Općine Centar i u njemu se odvijaju aktivnosti administrativne prirode (lokalna uprava).

U ovoj MZ u toku radnog vremena borave uposlenici MZ, a u njemu se mogu naći i građani ove MZ na eventualnim skupovima u njenoj organizaciji.

U MZ je uposlen 1 (jedan) uposlenik a povremeno i još jedan volonter-pripravnik. Uposlenici bifea, nisu uposlenici MZ već su zakupci poslovnog prostora.

Pored uposlenih u MZ, u bifeu koji ujedno služi i kao sala za okupljanje građana, može se naći i cca 50 osoba, zavisno od događaja koji se organizuje u prostoru MZ.

Prostor MZ se ne nadzire van radnog vremena a u toku radnog vremena je zaposjednut uposlenicima bez uposlenika fizičke zaštite.

Radno vrijeme MZ je od 07,30 do 16,00 sati, a subota i nedjelja su neradni dani.

I.3. PRIMJENJENI GRAĐEVINSKI MATERIJALI I VRSTA KONSTRUKCIJE

Objekat je novije gradnje i rađen je u armirano betonskoj konstrukciji (sistem zidova i ploča - neupaljiv materijal). Termoizolacija objekta rješena je sendvič zidom AB zid + mineralna vuna + fasadna opeka (neupaljiv materijal). Svijetla visina prostora je H= 345 cm. Zidovi su gletovani i obojeni poludisperzivnom bojom. Završna obrada podova su vinas ploče, sem mokrih čvorova gdje su keramičke pločice. U prostoru mokrih čvorova zidovi su obrađeni keramikom do visine H= 150 cm. Vanjski otvori su od crne bravarije ostakljene jednostrukim staklom D= 6 mm. Unutrašnja stolarija je sa nadsvijetlom urađena od čamovog masiva, kao i lakomontažni pregradni zid između hodnika i sale za sastanke. Sve je obojeno sadolinom. Krila vrata su duplošperovana, lakirana bezbojnim lakom.

Opremljen je instalacijom vodovoda i kanalizacije, elektro instalacijom i instalacijom centralnog grijanja.

Razumljivo, za ugrađene materijale nema podataka o njihovim požarnim karakteristikama, ali je njihova karakterizacija na upaljive i neupaljive neupitna. Kako u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine ne postoje propisi koji postavljaju kriterije u pogledu požarnih karakteristika materijala, onda ni u ovom Planu to nije moguće tražiti u skladu sa propisima.

I.4. PODJELA OBJEKTA U POŽARNE SEKTORE

Zbog tipa gradnje, veličine objekta, prostor MZ predstavlja jedinstven požarni sektor sa prostorom ambulante od koga ga djeli lakomontažna pregrada od drveta.

Na objektu su uglavnom primjenjene mjere zaštite od požara neophodne za objekte ove namjene, tipa gradnje, spratnosti i slično. Zato nije potrebno planirati nikakve druge mjere sanacije prostora MZ. Stoga su mjere zaštite od požara usmjerene na povećanoj disciplini korištenja objekta, ispravnosti i funkcionalnost instalacija i mobilne opreme za gašenje početnog požara.

I.5. PUTEVI EVAKUACIJE IZ OBJEKTA

U slučaju nastanka požara u objektu potrebno je obezbijediti plansko evakuiranje ljudi i materijalnih dobara. Računajući na potpunu zaposjednutost objekta, broj istovremeno prisutnih ljudi i vrijeme za koje je nužno izvršiti evakuaciju, u prostorima (uredski prostor i bife/sala kao i ostali prateći sadržaji) su postignuti povoljni uvjeti. Horizontalne i vertikalne komunikacije su dovoljne širine i preglednosti. Put evakuacije sa najnepovoljnije lokacije unutar prostora MZ je manji od 30 metara od slobodnog i sigurnog prostora.

Evakuacija je omogućena iz kancelarije i čajne kuhinje preko hola u slobodan prostor – plato ispred objekta, dok je evakuacija iz sale/bifea omogućena i preko vrata koja vode direktno u slobodan prostor i gdje je omogućena bezbjedan koncentracija ljudi.

Svi putevi evakuacije prikazani su u grafičkim priložima plana.

Treba napomenuti da je od izuzetne važnosti kontinuirano praćenje situacije preko vatrodojavnog sistema i njegovo održavanje u 100% ispravnom stanju.

Vrata na putu evakuacije se ne otvaraju u smjeru evakuacije.

I.6. ODVOD DIMA I TOPLOTE

Odvođenje dima i toplote nastalih u eventualnom požaru riješeno je preko prozora. Kako je prostor MZ na etaži prizemlja, i uzimajući u obzir namjenu prostora, to drugi vid odvođenja dima i toplote nije potrebno ni primjeniti. Potrebno je i u ovom segmentu naglasiti važnost ispravnog funkcionisanja sistema automatske dojava požara, koji će korisnicima i posjetiocima prostora MZ pravovremeno signalizirati požar, i omogućiti uposlenicima da, po potrebi, aktiviraju otvore na fasadama (prozori), kako bi se dim koji nastaje u požaru evakuirao iz prostora, a uposlenici i posjetioci prostora MZ pravovremeno i nesmetano evakuirali i prije nego dim to onemogućiti.

I.7. PROCES RADA I OPASNOSTI KOJE GA PRATE

Osnovna aktivnost uposlenika su administrativni poslovi i poslovi lokalne uprave.

U prostoru MZ nisu zastupljeni tehnološki postupci koji po svojoj prirodi predstavljaju izvor opasnosti po pojavu i širenje požara, niti su u njemu prisutni uskladišteni materijali koji povećavaju požarno opterećenje i predstavljaju poseban rizik po pojavu i širenje požara, izuzev što je predviđeno njegovom namjenom. To znači da su u objektu prisutne instalacije za snabdjevanje električnom i toplotnom energijom, te instalacije slabe struje.

Prostori sa upotrebom računarske opreme ne tretiraju se kao opasni prostor u smislu tehnologije rada, međutim uzimajući u obzir da u tim prostorima ima mnogo PVC kablova koji su gorivi, požarna opasnost u ovim prostorima je povećana.

Ne smije se zanemariti činjenica da je u prostorima objekta moguć uticaj plamena žiške zapaljene šibice ili cigarete, osobito u prostoru bifea i čajne kuhinje.

Fizičko-hemijske karakteristike prisutnih zapaljivim materijala u cjelosti odgovaraju karakterizaciji datoj u poglavlju A – III.4 Opšteg dijla ovog Plana.

I.7.a. KANCELARIJSKI PROSTORI I SLA/BIFE

U MZ se nalazi ukupno jedna kancelarija. U njoj se obavljaju klasični uredski poslovi a od izvora opasnosti prisutne su električne instalacije jake struje (rasvjeta i utičnice) te instalacije slabe struje (telefonske instalacije, vatrodojava, te instalacije računarske mreže).

Električne instalacije jake struje kao izvor opasnosti, te provedene mjere zaštite od požara na njima date su u poglavlju koje se odnosi na električne instalacije. Instalacije vatrodojave su također opisane u posebnom poglavlju. Treba napomenuti da sve električne instalacije slabe struje ne predstavljaju izvor opasnosti od pojave požara ali se požar može širiti duž tih instalacija. Kako bi se izbjegla ta mogućnost, električne instalacije slabe struje su vođene na način da je smanjena mogućnost da se požar sa instalacija jake struje prenese na njih.

Od ostalih izvora opasnosti egzistiraju prisutni enterijerski materijali. Stalna opasnost koja može biti prisutna, to su pepelnice (korpe za otpatke) u koje se odbacuju ostaci cigareta nakon pušenja. Stoga je neophodno, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima koji tretiraju upotrebu duhana i cigareta u radnim i pomoćnim prostorijama, ograničiti pušenje na prostorije gdje je to dozvoljeno odnosno na prostorije koje su kao takve definisane i označene, što je u prostoru ove MZ i urađeno. U prostorijama koje nisu označene kao prostorije za pušače, zabranjeno je pušenje i bez posebnih oznaka.

U čajnoj kuhinji se pripremaju napici za uposlenike MZ i posjetioce bifea.

Za potrebe pripremanja sanitarne vode i grijanja prostora koristi se električni bojler koji je smješten u prostoru sale/bifea.

I.8. SNABDIJEVANJE VODOM ZA GAŠENJE POŽARA – HIDRANTSKA MREŽA

Prostor MZ Trg Oslobođenja-Centar ne raspolaže sa unutrašnjom hidrantskom mrežom.

Na propisnoj udaljenosti od prostora nije registrovan niti jedan podzemni hidrant sa koga bi bila moguća intervencija u prostoru MZ.

I.9. MAŠINSKE INSTALACIJE

U objektu su izvedene instalacije centralnog grijanja. Topla voda za ove potrebe se proizvodi pomoću električnog protočnog boljera smještenog u prostoru sale/bifea. Topla voda za potrebe grijanja ne predstavlja izvor opasnosti po pojavu i širenje požara.

I.10. ELEKTRIČNE INSTALACIJE

I.10.a. NAPAJANJE OBJEKTA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM

Napajanje prostora MZ električnom energijom se vrši preko KPO na fasadi objekta, kablovima koji po tipu i presjeku zadovoljavaju potrebe i propise.

Sistem napajanja objekta je TN-S.

I.10.b. RAZVODNA TABLA

Razvodna tabla koja je smještena u holu je izrađena od dva puta dekapiranog lima, elektrostatski ofarbana, ugrađena u zid. Stepenn mehaničke zaštite je IP 54. Elementi za distribuciju električne energije i zaštitu elemenata sistema, su topivi osigurači odgovarajuće nazivne struje i prekidne moći.

Zaštita od neovlaštenog i nestručnog rukovanja izvedena je zaključavanjem odgovarajućom bravom sa ključem koji je potrebno posebno čuvati.

I.10.c. INSTALACIJA RASVJETE I UTIČNICA

Izbor tipa svjetiljki kao i raspored svjetiljki je izvršen u skladu sa namjenom prostora.

Upravljanje rasvjetom svih kancelarija i sale je lokalno, preko prekidača koji su postavljeni na propisnoj visini od poda.

Instalacija rasvjete je izvedena vodičima tip PP-Y 3x1,5 mm² koji su montirani u zaštitne PVC cijevi u zidovima i stropu.

Napajanje utičnica i priključaka je izvedeno vodičima tip PP-Y 3x2,5 mm² koji su ugrađeni u zaštitne cijevi, pod žbuk.

I.10.d. IZJEDNAČENJE POTENCIJALA

Za sve metalne mase predviđen je sistem izjednačenja potencijala (WC, instalacije grijanja...). Povezivanje metalnih masa mokrog čvora i centralnog grijanja se vrši u kutiji za izjednačenje potencijala sa p/f vodičima, koji se povezuju na sabirnicu u kutiji za izjednačenje potencijala. Sabirnice kutije za izjednačenje potencijala se, odgovarajućim p/f vodičem, vezuje na petu (PE) sabirnicu razvodne table.

Također, sve druge metalne mase se p/f vodičima povezuju na sabirnicu PE razvodne table.

I.10.e. GROMOBRANSKA INSTALACIJA

Objekat u kome je smješten prostor MZ ima gromobranksku instalaciju koja je izvedena na principu Faradejevog kaveza, od pocinčanih traka Fe/Zn 20 x 3 mm, raspoređenih po krovu objekta kao hvataljki i vertikalnih spustova do uzemljivačkih spustova 25 x 4 mm, koji su povezani na temeljni uzemljivač.

Ova instalacija je u svemu izvedena u skladu sa propisima za ove instalacije.

I.10.f. MJERE ZAŠTITE

Mjere zaštite električnih instalacija i postrojenja su izvedene u skladu sa odredbama iz poglavlja IV.5.a.i ovog Plana i ne treba ih posebno nabrajati. Potrebno je postupiti u skladu sa mjerama zaštite od požara iz posebnog poglavlja ovog Plana koji se odnosi na ovu MZ.

I.10.g. ELEKTRIČNE INSTALACIJE I UREĐAJI SLABE STRUJE

Od instalacija slabe struje u objektu su izvedene slijedeće električne instalacije slabe struje:

- Telefonska instalacija.
- Instalacija vatrodjave i protivprovale.

Električne instalacije i uređaji slabe struje nisu potencijalni uzročnici nastanka požara, već su neke od njih u funkciji otkrivanja i dojava požara, te je sa tog aspekta njihovo stanje ispravnosti i funkcionalnosti izuzetno važno. Sve ove instalacije i uređaji su novijeg datuma, savremeni su i pouzdani u svom radu.

Treba napomenuti da su ove instalacije vođene na način da se eventualni požar sa instalacija jake struje ne može prenijeti na njih.

Sa aspekta zaštite od požara karakteristično je obraditi instalacije telefonije i instalacije dojava požara.

I.10.g.i Instalacija telefonije

Objekat je priključen na postojeću TT mrežu podzemnim telefonskim kablovima koji se završavaju u telefonskom razdjelniku koji u svemu podržavaju potrebe korisnika i ostavljaju mogućnost proširenja kapaciteta i primjenu novih tehnoloških aplikacija.

Ono što je bitno sa aspekta primjenjenih mjera zaštite od požara je da izvedena telefonska instalacija omogućuje brzu dojavu eventualnog požara najbližoj jedinici PVB Kantona Sarajevo, odnosno najbližoj policijskoj stanici.

I.10.g.ii Instalacija dojava požara

Ova instalacija je direktno u funkciji zaštite od požara i realizovana je kroz vatrodjavni sistem. Ovaj sistem je preko odgovarajućeg centralnog uređaja integrisan sa sistemom protivprovale. Signal dojava požara i signal provale je prosljeđen odgovarajućoj zaštitarskoj agenciji (GAMA AA) u njen nadzorni centar i ona informaciju prima kao opšti alarm bez jasne informacije koji prostor u ovoj MZ je zahvaćen požarom.

Funkciju detekcije požara imaju automatski detektori i ručni javljači. Investitor ne raspolaže projektom ovog sistema. Automatski detektori su raspoređeni po stropovima prostora a ručni javljači požara raspoređeni su na putevima evakuacije.

Navedena zaštitarska agencija vrši redovnu kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sistema vatrodjave.

I.11. ANALIZA PRISUTNOG POŽARNOG OPTEREĆENJA

Prisutno požarno opterećenje je moguće procjeniti na osnovu literaturnih podataka za prostore ove namjene i ovog tipa gradnje a prema TRVB A 100 87, ovakvi objekti imaju požarno opterećenje manje od 1 GJ/m² što u skladu sa propisima u Federaciji Bosne i Hercegovine znači da imaju **nisko** požarno opterećenje.

I.12. KATEGORIJA POŽARNE UGROŽENOSTI

I.12.a. KATEGORIZACIJA U SKLADU SA PRAVILNIKOM KOJI JE VAŽEĆI U F BiH

Nakon analize svih karakteristika objekta i pripadajućih instalacija i postrojenja, te procjene prisutnog požarnog opterećenja, moguće je u skladu sa Pravilnikom o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje objekata u kategorije ugroženosti od požara, ovaj objekat razvrstati u odgovarajuću kategoriju.

Uzimajući u obzir požarne karakteristike konstruktivnih elemenata objekta u kome je lociran prostor ove MZ, može konstatovati da je ovaj prostor jedinstven požarni sektor, a sam objekat ima stambeno-poslovnu namjenu (uglavnom stambeni objekat), to je nemoguće vršiti kategorizaciju prostora MZ već kategorizaciju objekta u skladu sa navedenim Pravilnikom.

Objekat u kome je smješten prostor MZ Trg Oslobođenja-Centar se u skladu sa Pravilnikom²⁶ razvrstava u grupu 112 (Stambene građevine sa dva ili više stanova).

²⁶ Pravilnik o uslovima, osnovama i kriterijima za razvrstavanje građevina u kategorije ugroženosti od požara („Sl. Novine F BiH br. 79/11“),

Prema istom Pravilniku, u Federaciji Bosne i Hercegovine, građevine se razvrstavaju u tri kategorije prema ugroženosti od požara, koje se označavaju simbolima od PU1, PU2 i PU3, pri čemu su:

PU1 – građevine visokih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU2 - građevine srednjih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

PU3 - građevine niskih zahtjeva sa aspekta požarne ugroženosti,

Kategorija požarne ugroženosti ovog objekta je PU2.

Prema odredbama člana 12 citiranog Pravilnika, prostor MZ Trg Oslobođenja-Centar ima primjenjene sve mjere zaštite od požara predviđene članovima 9, 10 i 11 ovog Pravilnika, a koje je potrebno primjeniti za prostore ovog tipa gradnje, namjene i prisutnih izvora opasnosti. Mjere koje je potrebno dodatno provesti navedene su u posebnom poglavlju Mjera zaštite od požara za ovaj objekat.

I.12.b. PROCJENA RIZIKA U SKLADU SA TRVB A 100 -87

Procjenu rizika u skladu sa TRVB A 100 – 87 je nemoguće raditi jer ona nema smisla iz razloga što objekat u kome je smješten prostor MZ Trg Oslobođenja-Centar koristi više korisnika, to je i eventualne mjere koje bi proizašle iz te analize nemoguće provesti. Također se primjećuje da i pomenuta analiza neće dati nikakve druge rezultate niti upućivati na mjere koje već nisu navedene ili će biti navedene u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za prostor ove MZ.

Procjenjuje se da najveću vrijednost u prostoru ove MZ ima dokumentacija koju je neophodno pohranjivati u elektronskoj formi servera Općine Centar za šta je potrebno stvoriti odgovarajuće pretpostavke ukoliko one do sada ne postoje.

I.12.c. PRORAČUN MOBILNE OPREME ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA

U skladu sa Pravilnikom o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara koji se mogu stavljati u promet sa garantnim rokom i rokom servisiranja (Sl.Novine F BiH br. 46/11), u prostoru MZ Trg Oslobođenja-Centar je pored ostale opreme potrebno rasporediti arate za gašenje početnog požara prema slijedećem rasporedu:

TABELA BR. R.1 - Broj i vrsta aparata za početno gašenje požara

E t a ž a	Vrsta i količina sredstava za gašenje početnog požara		
	S9 (ABCE)	S6	CO ₂ 5
PRIZEMLJE	2	-	-

Napomena:

- Raspored aparata za početno gašenje požara je prikazan na priloženim crtežima u grafičkim prilogima ovog Plana koji se odnose na ovaj objekat. Aparat treba postavljati na vidnom i lako pristupačnom mjestu, u blizini vrata, izlaza i ugroženih mjesta.
- Pored svakog razvodnog ormara treba da stoji po jedan aparat za gašenje požara tipa CO₂-5 ili aparat S9 (S6) na kome stoji natpis da je predviđen za gašenje, pored ostalog, i požara električnih instalacija pod naponom do 1000 V.
- Aparati mogu biti postavljeni na suhom patosu, ili ovješeni na zidove na visini do 1,5 m od patosa.

I.13. MIŠLJENJE O PROVOĐENJU MJERA ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORU MZ TRG OSLOBOĐENJA - CENTAR

Ocjenjuje se da su osnovni izvori opasnosti po nastanak i širenje požara arhivirana dokumentacija, enterijerski materijali, podne obloge, električne instalacije jake struje.

Tehnološki izvori opasnosti koji su produkt procesa rada koji se obavlja u prostoru MZ je u skladu sa njegovom namjenom i izvori opasnosti i moguće klase požara su uobičajene za ovaj objekat.

Upaljive električne instalacije te arhivska dokumentacija (papir) daju najveći doprinos požarnom opterećenju koje je ipak u granicama niskog.

Svi propisi zaštite od požare se provode onoliko koliko je to moguće u objektima ovog tipa gradnje i namjene.

Sve elektro instalacije su novijeg datuma i odgovaraju propisima za električne instalacije niskog napona. Objekat je lociran na maloj udaljenosti od jedinice PVB Kantona Sarajevo, i može se očekivati brza intervencija ove jedinice.

Lokacija objekta u kome je smješten prostor MZ, sa aspekta udaljenosti od drugih objekata i mogućnosti širenja požara sa objekta na objekat je nepovoljna.

Mogućnosti brze intervencije jedinice vatrogasne brigade – zadovoljava.

Evakuacija je moguća u veoma kratkom vremenu i bez posljedica za osobe koje se evakušu.

Konstrukcija ima višu otpornost prema požaru.

Kompletan prostor MZ Trg Oslobođenja-Centar je „pokriven“ savremenim sistemom automatske dojava požara.

Objekat se svrstava u kategoriju PU2 požarne ugroženosti i u njemu nisu potrebne duge mjere zaštite od požara izuzev onih koje su primjenjene i koje su navedene u poglavljima koja se na to odnose.

Obzirom na primjenjene mjere zaštite od požara te svijest svih uposlenika o opasnostima po pojavu požara i njihovu obučenosť da djeluju u uslovima požara može se konstatovati da je rizik od nastaka i razvoja požara nizak, uz poštovanje svih mjera zaštite od požara koje će biti definisane u slijedećim poglavljima.

Namjena i dispozicija prostora MZ Trg Oslobođenja-Centar je u cjelosti u skladu sa svim odobrenjima za upotrebu koja su izdata u vrijeme i nakon izgradnje; u prostoru ove MZ se ne koriste prostori i njegovi sadržaji drugačije nego je to uobičajeno za prostore ove namjene. Svi sadržaji po svojoj dispoziciji su dostupni za intervenciju jedinice vatrogasne brigade, što znači na namjena i dispozicija objekta zadovoljava propise zaštite od požara.

Isto se može reći i za električne i mašinske instalacije.

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA,

U ovom poglavlju su date posebne mjere zaštite od požara koje je Općina Centar dužna provoditi samo za prostor Mjesne zajednice Trg Oslobođenja-Centar, dok je istovremeno dužna provoditi i mjere zaštite od požara iz poglavlja A - V, Opšteg dijela ovog Plana.

Mjere koje se odnose samo na ovaj objekat a nisu obuhvaćene poglavljem A – V su slijedeće:

1. Izvršiti raspodjelu aparata za gašenje početnog požara u skladu sa grafičkim priložima ovog Plana koji se odnose na prostor ove MZ, odnosno u skladu sa poglavljem I.12.c. ovog dijela Plana
2. Odrediti mjesto za čuvanje svih rezervnih ključeva od svih prostorija ove MZ, ključeva RO.
3. Na vidno mjesto u prostoru gdje je instalisana vatrodojavna centrala, postaviti brojeve telefona Vatrogasne brigade (123), Hitne pomoći (124), Elektrodistribucije (08020129), Sarajevogasa (592 095), policije (122), Preduzeća vodovoda i kanalizacije, odgovornog lica u MZ Trg Oslobođenja-Centar.
4. U vrijeme održavanja skupova građana u prostoru sale, istaći znakove zabrane pušenja uz obavezu posebnog naglašavanja te zabrane od strane predsjedavajućeg tim sastankom/skupom.
5. U vrijeme održavanja skupova građana u prostoru sale, vrata koja vode u slobodan prostor držati otključanim.
6. Razmotriti mogućnost instalisanja jednog požarnog hidranta u prostoru MZ.
7. Potrebno je otvoriti knjige u kojima će se vršiti upisivanje redovnih periodičnih pregleda i eventualne intervencije na električnim i mašinskim instalacijama i pripadajućoj opremi.

III. OPERATIVNO-TAKTIČKI DIO

U ovom poglavlju će biti obrađeni samo oni dijelovi koj se odnose na operativno-taktički dio koji su karakteristični za prostor ove MZ, dok sve stале odredbe iz Poglavlja A – V, Opšteg dijela ovog Plana važe i za ovaj prostor MZ Trg Oslobođenja-Centar.

III.1. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA

Niti jedan uposlenik ove MZ u svom Ugovoru o radu nema predviđeno obavljanje poslova zaštite od požara u smislu člana 24, stav 1, tačka 6, Zakona o zaštiti od požara i vatrogastvu F BiH.

Za sada te poslove obavlja Pomoćnik načelnika za opće poslove u Općini Centar.

U toku radnog vremena svi uposlenici MZ su, svako na svom radnom mjestu, zaduženi da provode mjere zaštite od požara i imaju obavezu intervencije na gašenju početnog požara i dojave požara odgovarajućim službama i licima kako je to navedeno u poglavlju koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovu MZ. Objekat je pokriven savremenim sistemom automatske dojave požara i signal vatrodojave prosljeđen je u zaštitarsku agenciju GAMA AA, koja je o tom svom angažmanu zaključila Ugovor sa Općinom Centar. Po prispjeću požarnog alarma u nadzorni centar navedene zaštitarske agencije, dežurni u tom centru dužan je odmah da o tome obavjesti sve relevantne službe iz poglavlja koje se odnosi na mjere zaštite od požara za ovaj Centar, te da na intervenciju odmah uputi dežurno lice koje je osposobljeno da rukovodi akcijom gašenja požara sve do dolaska jedinice PVB Kantona Sarajevo.

III.2. MJESNA VATROGASNA JEDINICA

U slučaju nastanka požara većih razmjera od početnih u pomoć se poziva Profesionalna vatrogasna brigada Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: PVB), pozivom na broj telefina 123. PVB posjeduje kvalifikovano ljudstvo, opremu i sredstva koja su potrebna za gašenje požara i spasavanje imovine i lica na objektima ove namjene.

Pored vatrogasne jedinice dežurno osoblje je o nastanku požara dužno obavjestiti odgovarajuću službu nedležne elektrodistribucije, policije, hitne medicinske pomoći.

Brojevi telefona za ove pozive moraju biti vidno istaknuti u prostoru u prostoru hidnika, ispod vatrodojavne centrale.

III.3. STEPEN MOBILNOSTI I BRZINA DOLASKA JEDINICE VATROGASNE BRIGADE

Stepen obučenosti vatrogasaca utiče na stepen mobilnosti i brzinu dolaska jedinice vatrogasne brigade. Naravno, vrijeme dolaska jedinice PVB zavisi od udaljenosti objekta na kojem je neophodna njihova intervencija.

Najbliža jedinica PVB Kantona Sarajevo na teritoriji Općine Centar Sarajevo locirana je u ulici Fehima ef. Ćurčića u centru grada na udaljenosti od oko 1.400 m (put kojim mora proći od baze do objekta MZ Trg Oslobođenja-Centar). Obzirom na odredbe iz poglavlja A - V opšteg dijela ovog Plana i udaljenost od predmetnog objekta, procjenjuje se da je za intervenciju ove jedinice potrebno 5 – 7 minuta od momenta dojave požara.

U iskazano vrijeme uračunati su i mogući gubici vremena zbog saobraćajne gužve u ovom dijelu grada osobito u saobraćajnoj „špici“ (početak i kraj radnog vremena).

III.4. OSTALO

Sva ostala uputstva, odredbe i slično iz poglavlja A – V Opšteg dijela ovog Plana koja se odnose na Operativno–taktički dio odnose se i na ovaj objekat.

IV. GRAFIČKI PRILOZI

LEGENDA SIMBOLA

	INTERVENTNI VENTIL ZA ZEMNI GAS	A
	UNUTRAŠNJI HIDRANT	
	VANJSKI PODZEMNI HIDRANT	
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 6 kg	
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA S 9 kg	
	APARAT ZA GAŠENJE POČETNOG POŽARA CO ₂ 5 kg	
	RAZVODNI ORMAR	
	VATROOTPORNA VRATA 90 min.	B
	GRANICA POŽARNOG SEKTORA	
	ELEKTRO POSTROJENJE - TS	
	ULAZ ZA NAVALU VATROGASACA	
	ANTIPANIK SVJETILJKA	
	KUTIJA ZA IZJEDNAČENJE POTENCIJALA K.I.P.	C
	SMJER EVAKUACIJE	
	PUT EVAKUACIJE	

OBAVEZA UPOSLENIKA

POSTUPAK U SLUČAJU POŽARA I OPASNOSTI

- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- OTVORITI IZLAZE
- U NASTALOJ OPASNOSTI OBAVJESTITI

VATROGASCE
123

HITNU POMOĆ
124

- PRISTUPITI GAŠENJU POŽARA UKOLIKO TO NE UGROŽAVA ŽIVOT

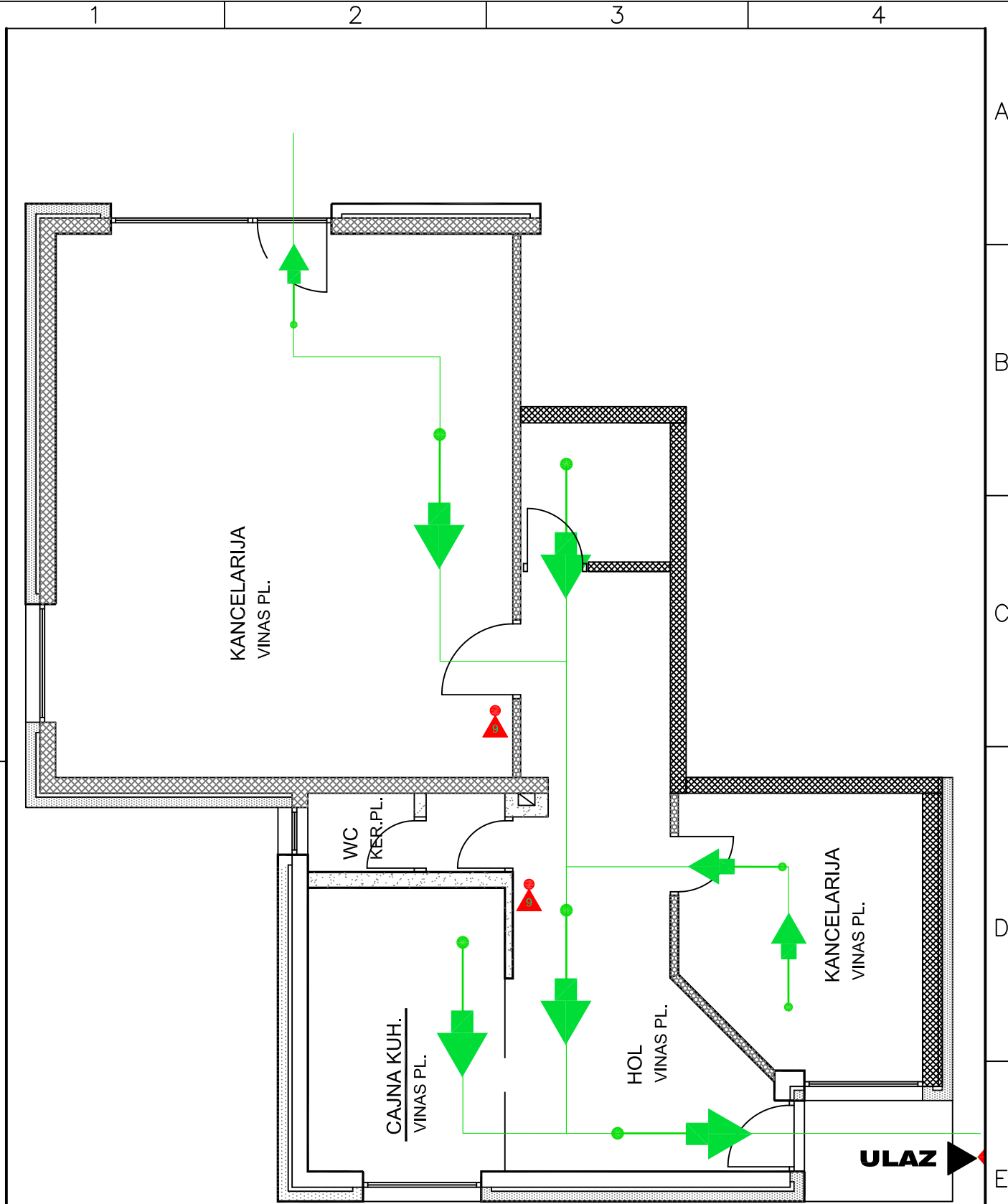
OBAVEZA POSJETILACA

ŠTA TREBA URADITI U SLUČAJU OPASNOSTI

- OBAVJESTITI ZAPOSLENE
- UKLJUČITI POŽARNI ALARM AKTIVIRANJEM RUČNOG JAVLJAČA POŽARA
- ŠTO PRIJE NAPUSTITI OBJEKAT KORISTEĆI POŽARNE IZLAZE UZ MAKSIMALAN OPREZ

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ TRG OSLOBOĐENJA - CENTAR	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
PRILOG	LOKACIJA OBJEKTA MZ TRG OSLOBOĐENJA-CENTAR I PUT INTERVENCIJE JEDINICE PVB
URADIO	TEHNOSIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: R-1 od 2

OPĆINA CENTAR SARAJEVO, MZ TRG OSLOBOĐENJA - CENTAR	
PLAN ZAŠTITE OD POŽARA	
ETAŽA	PRIZEMLJE
PRILOG	OPREMA ZA GAŠENJE, PUTEVI EVAKUACIJE
URADIO	TEHNO SIGURNOST doo, Sarajevo
Odgovorni saradnici:	Naser Vlahovljak, dipl.fiz.
	Prilog: R-2 od 2